

Uitspraak op het beroep van mevrouw [D.].

1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 4 februari 2013 heeft mevrouw [D.] (hierna: appellante) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college) van 1 januari 2013 nr. 2012-125, verzonden op 7 januari 2013, waarbij haar bezwaren tegen het niet ter inzage leggen van de toelichting op de jaarrekening van de begraafplaats als onderdeel van de jaarrekening 2009 van de Hervormde gemeente te [...], ongegrond zijn verklaard.
- 1.2 Bij brief van 27 mei 2013 heeft de algemene kerkenraad (hierna: de AK) van de hervormde gemeente op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Bij brieven van 24 juni en 11 juli 2013 heeft appellante, en bij brief van 31 juli 2013 heeft de AK nader gereageerd.

2. Beoordeling

- 2.1 Ingevolge ordinantie 11-7-1 dient de ontwerpjaarrekening over het laatst verlopen kalenderjaar elk jaar vóór 1 mei aan de kerkenraad te worden voorgelegd. Ingevolge ordinantie 11-7-2 wordt de jaarrekening in haar geheel of in samenvatting in de gemeente gepubliceerd en tevens gedurende een week in haar geheel voor de leden van de gemeente ter inzage gelegd.
- 2.2 De jaarrekening 2009 diende derhalve voor 1 mei 2010 ter inzage te worden gelegd. Voor zover de ter inzage legging in 2010 in de visie van appellante niet tijdig en/of niet volledig was, had zij tegen dit gestelde verzuim binnen 30 dagen na 1 mei 2010 bezwaar dienen te maken.
- 2.3 Het voorgaande leidt tot de conclusie dat het bezwaar van appellante niet-ontvankelijk is wegens termijnoverschrijding. Aan een inhoudelijke beoordeling van de vraag of de jaarrekening 2009 juist en volledig ter inzage is gelegd wordt derhalve niet toegekomen. Het regionale college heeft dit laatste niet onderkend, zodat diens uitspraak niet in stand kan blijven. Het generale college zal zelf in de zaak voorzien en appellante alsnog in haar bezwaar niet-ontvankelijk verklaren.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- vernietigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 1 januari 2013 nr. 2012-125;
- verklaart appellante niet-ontvankelijk in haar bezwaar betreffende de ter inzage legging van de jaarrekening 2009 van de Hervormde gemeente te [...];
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 24 oktober 2013

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid), mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van [D.].

1. Procedure

- 1.1 Bij brieven van 2 en 4 februari 2013 heeft [D.] (hierna: appellant) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college) van 1 januari 2013, nrs. 2009-74 en -75, verzonden op 7 januari 2013, waarbij zijn bezwaren tegen toekenning van gratis grafrechten en het uitblijven van een reactie van de algemene kerkenraad (hierna: de AK) op welk bezwaar tegen fraude en bedrog dan ook ongegrond zijn verklaard.
- 1.2 Bij brief van 27 mei 2013 heeft de AK op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Bij brief van 25 juni 2013 heeft appellant, en bij brief van 31 juli 2013 heeft de AK nader gereageerd.

2. Beoordeling

- 2.1 Met betrekking tot het bezwaar omtrent de toekenning van gratis grafrechten wordt overwogen dat appellant daarmee, blijkens zijn oorspronkelijke bezwaarschrift van 2 november 2009, doelt op grafonderhoudscontracten die in de jaarstukken van 20 februari 2008 zijn vermeld. Bezwaren tegen deze contracten had appellant derhalve al kunnen, en gelet op de kerkrechtelijke termijnen ook moeten, maken binnen 30 dagen na kennisneming van die vermelding in de jaarstukken. Door zijn bezwaren tegen de onderhoudscontracten eerst op een gemeentevond van 10 juni 2009 te uiten, heeft appellant de bezwaartermijn overschreden. Appellant kan niet door op de gemeentevond vragen te stellen over de contracten een nieuwe bezwaartermijn creëren. Nog daargelaten dat, zoals het regionale college terecht heeft overwogen, in de stukken geen aanknopingspunt is te vinden voor de stelling van appellant dat gratis grafrechten zijn toegekend, kan het bezwaar van appellant reeds vanwege de termijnoverschrijding geen doel treffen.
- 2.2 Met betrekking tot het bezwaar tegen het uitblijven van verdere reacties van de AK op hetgeen appellant bij herhaling aanvoert over fraude en bedrog, heeft het regionale college op goede gronden geoordeeld dat de AK niet gehouden is daarop telkens te reageren.
- 2.3 Een en ander leidt tot de conclusie dat de uitspraak van het regionale college in zaak 2009-74 moet worden vernietigd en appellant in het desbetreffende bezwaar alsnog niet-ontvankelijk zal worden verklaard en dat de uitspraak in zaak 2009-75 dient te worden bevestigd.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- vernietigt de uitspraak van het regionale college in zaak nr. 2009-74 en verklaart appellant niet-ontvankelijk in zijn bezwaar;
- bevestigt de uitspraak van het regionale college in zaak nr. 2009-75;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 24 oktober 2013

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid), mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van [D.].

1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 1 februari 2013 heeft [D.] (hierna: appelland) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het RCBG) van 1 januari 2013, verzonden op 7 januari 2013, nr. 2012-119. Bij die uitspraak is het bezwaar van appelland tegen de weigering van het breed moderamen van de classicale vergadering van [...] (hierna: het BM-CV) om hem het verslag toe te zenden van de visitatie van de Hervormde gemeente te [...] in de jaren 2007 en 2008, ongegrond verklaard.
- 1.2 Bij brief van 27 mei 2013 heeft het BM-CV op het beroep gereageerd.
- 1.3 Bij brief van 24 juni 2013 heeft appelland een nadere reactie ingezonden.
- 1.4 Het BM-CV heeft, bij brief van 24 oktober 2013, met bijlagen, zijn nadere reactie ingezonden.
- 1.5 Bij brief van 26 november 2013 heeft appelland op laatstgenoemde brief gereageerd.
- 1.6 Bij brief van 6 februari 2014 heeft het BM-CV zijn reactie ingezonden.
- 1.7 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. De uitspraak van het RCBG en de aangevoerde beroepsgronden

- 2.1 Het RCBG heeft het bezwaar van appelland ongegrond verklaard op grond van de overweging dat er voor bij een visitatie betrokken kerkelijke organen geen verplichting bestaat om verslagen van de visitatie toe te zenden aan individuele personen.
- 2.2 Appelland voert aan – samengevat weergegeven en voor zover van belang voor de beoordeling van het in deze zaak voorliggende geschilpunt over de verplichting om aan een gemeentelid visitatieverslagen te verstrekken – dat het BM-CV zich ten onrechte beroept op een in het verleden opgebouwde gewoonte om geen visitatieverslagen toe te zenden aan individuele gemeenteliden, dat in het belang van de zowel binnen de PKN als in de samenleving nagestreefde transparantie het visitatieverslag aan appelland ter hand gesteld dient te worden en de kerkorde toezending van zodanig verslag aan een betrokkene nergens verbiedt en dat appelland in deze direct belanghebbende is.

3. Beoordeling

- 3.1 Zoals ook het RCBG heeft overwogen, is in ordinantie 10-5-10 bepaald dat visitatoren van hun visitaties schriftelijk verslag doen aan het regionale college voor de visitatie en dat dit college een afschrift daarvan doet toekomen aan het breed moderamen van de betrokken classicale vergadering en aan de betrokken kerkenraden.
- 3.2 Uit deze bepaling valt geen verplichting te lezen voor het BM-CV om aan appelland als individueel gemeentelid een afschrift te verstrekken van een bij het BM-CV ingekomen visitatieverslag. Uit de kerkorde volgt evenmin een algemene verplichting voor kerkelijke lichamen om in beginsel afschriften van onder hen berustende stukken desgevraagd aan individuele gemeenteliden toe te zenden. Het beroep dat appelland in dit verband doet op in de samenleving bestaande wettelijke regelingen omtrent openbaarmaking van stukken faalt, omdat die regelingen, zoals volgt uit – het ook door appelland genoemde – artikel 2:2 van het Burgerlijk Wetboek, in binnenkerkelijke verhoudingen geen gelding hebben. Daarbij wordt nog daargelaten dat ook in die wettelijke regelingen geen onbepaald recht op verkrijging van stukken bestaat.
- 3.3 Bovendien heeft het BM-CV in zijn brief van 24 oktober 2013 meegedeeld dat er van de visitatie in 2007 geen verslag is gemaakt en in zijn brief van 6 februari 2014 dat in 2008 geen verdere visitaties aan de Hervormde gemeente te [...] hebben plaatsgevonden. Afgezien van enige gehouwenheid tot het verstrekken van de door appelland gevraagde verslagen van de visitaties in

2007 en 2008, is het BM-CV derhalve niet in staat tot toezending van de door appelland bedoelde verslagen.

- 3.4 Voor zover appelland stelt dat hij een bijzonder en direct belang heeft bij verkrijging van nadere informatie over bemoeiingen van visitatoren in 2007 en 2008, in verband met zijn visie op het in de Hervormde gemeente te [...] gevoerde financieel beheer, kan die stelling niet slagen. Het generale college verwijst daaromtrent naar de overwegingen 3.7 en volgende van zijn uitspraak van 4 juni 2013, nr. 15/12 en 19/12. Hetgeen appelland in deze zaak aanvoert, biedt geen grond om op dit punt thans anders te oordelen. Dat de door appelland vermelde procedure bij de Accountantskamer in dit opzicht enige relevantie zou hebben is niet gebleken, reeds omdat appelland verzuimd heeft om de beslissing van de Accountantskamer weer te geven.
- 3.5 Het voorgaande leidt ertoe dat het beroep van appelland ongegrond is en de uitspraak van het RCBG dient te worden bevestigd.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep van appelland ongegrond;
- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 1 januari 2013, nr. 2012-119;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 23 april 2014 door

mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds L. Korevaar, ds J.C. Fockens, J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid) en mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het bezwaar van [B.]

1. De procedure

- 1.1 Bij op 20 februari 2013 bij het generale college ingekomen brief, met bijlagen, heeft [B.] (hierna: bezwaarde) bezwaar gemaakt tegen de namens het bestuur van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland genomen beslissing van de afdeling Human Resource Management (hierna: de afdeling HRM) tot afwijzing van zijn sollicitaties voor de functies van studentenpredikant te Eindhoven en Breda en tegen het verloop van de door de afdeling HRM gevolgde sollicitatieprocedures.
- 1.2 Bij brief van 19 maart 2013 heeft de afdeling HRM op het bezwaar gereageerd.
- 1.3 Bij brief gedateerd Pasen 2013 heeft bezwaarde zijn reactie op de onder 1.2 genoemde brief gegeven. De afdeling HRM heeft bij brief van 10 juni 2013 bericht van een nadere reactie af te zien.
- 1.4 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. Beoordeling

- 2.1 Het generale college ziet zich gesteld voor de vraag of er sprake is van een besluit, daaronder begrepen een handeling of verzuim, dat voor bezwaar vatbaar is.
- 2.2 Ingevolge ordinantie 12, artikel 3, leden 1, 2 en 3, kan bezwaar worden gemaakt tegen een besluit, handeling of verzuim van een kerkelijk lichaam.
Waar hierna wordt gesproken over besluit is daaronder een handeling of verzuim begrepen.
- 2.3 Om voor bezwaar vatbaar te zijn dient het betreffende besluit enig kerkrechtelijk relevant gevolg te hebben, zoals het generale college heeft beslist in zijn eerdere uitspraak 07/09 d.d. 30 september 2009 (www.pkn.nl).
- 2.4 Aan die voorwaarde is in dit geval niet voldaan. De beslissing van de afdeling HRM om bezwaarde af te wijzen voor de beide eerdergenoemde functies, brengt immers geen enkele wijziging in diens kerkrechtelijke positie zoals die voor aanvang van de sollicitaties was. Hetzelfde geldt voor de door de afdeling HRM gevolgde sollicitatieprocedures.
- 2.5 Het betoog van bezwaarde dat tengevolge van het verloop van de sollicitatieprocedures en bedoelde beslissing tot afwijzing van zijn sollicitaties, het financiële belang van de kerk is geschaad – wat daarvan ook zij – kan aan het voorgaande niet afdoen. Ook de gestelde schending van dat belang brengt geen wijziging in de kerkrechtelijke positie van bezwaarde ten opzichte van diens situatie vóór de sollicitaties.
- 2.6 Uit het voorgaande volgt dat bezwaarde niet kan worden ontvangen in zijn bezwaar en dat dit daarom niet-ontvankelijk zal worden verklaard. Het generale college komt derhalve niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van hetgeen bezwaarde heeft aangevoerd.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het bezwaar niet-ontvankelijk;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 27 juni 2013

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr J.B.W. van Vark RA.

Uitspraak op het beroep van mevrouw [N.]

1. De procedure

- 1.1 Het generale college heeft kennisgenomen van de brief van 23 februari 2013 van mevrouw [N.] (hierna: 'appellante'), waarin zij aangeeft bezwaar te willen indienen tegen een besluit van de Regionale Werkgroep [...].
- 1.2 Het generale college heeft genoemde brief van 23 februari 2013 van appellante opgevat als een bij dit college ingediend beroepschrift (in de zin van ordinantie 12-8-1) tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Groningen-Drenthe d.d. 14 februari 2013.
- 1.3 Het generale college heeft tevens kennis genomen van de stukken die het regionale college ter beschikking stonden
- 1.4 Het generale college is reeds dadelijk van oordeel dat de uitspraak van het regionale college dient te worden bevestigd en heeft derhalve ervan afgezien de Regionale Werkgroep [...] om verweer te vragen.

2. Het oorspronkelijke bezwaar en de bestreden uitspraak

- 2.1 Appellante heeft bezwaar gemaakt tegen het besluit van de Regionale Werkgroep [...] om haar als voorzitter te ontslaan.
- 2.2 Het regionale college heeft appellante niet-ontvankelijk verklaard wegens termijnoverschrijding omdat het bestreden besluit reeds op 29 april 2010 is genomen en het bezwaarschrift van appellante pas op 19 november 2012 wordt ingediend.

Beoordeling

- 3.1 Krachtens het bepaalde in ordinantie 12-3-4 dienen bezwaren te worden ingediend binnen dertig dagen na de dagtekening van het bestreden besluit, dan wel binnen dertig dagen na de dag waarop bezwaarde van dat besluit redelijkerwijs kennis had kunnen nemen.
- 3.2 Nu vaststaat dat het besluit om appellante als voorzitter te ontslaan op 29 april 2010 is genomen en appellante daarvan direct in kennis is gesteld, dient de uitspraak van het regionale college dat zij niet-ontvankelijk is in haar bezwaar te worden bevestigd.
- 3.3 Dat appellante, naar zij stelt, de betreffende ordinantiebepalingen niet kent en daarop niet attent is gemaakt levert geen verschoonbare termijnoverschrijding op. De in de aan het regionale college gerichte brief van 4 januari 2013 aangevoerde argumenten dat appellante niet zo op de hoogte is van de structuren in de PKN, zij in de veronderstelling was dat de ACV was opgeheven en daarom niet wist waar zij met haar klacht terecht kon acht het generale college evenmin een rechtvaardiging voor de termijnoverschrijding.
- 3.4 Het kerkordelijke uitgangspunt dat "de behandeling van bezwaren en geschillen geschiedt ter onderhouding van het recht, met inachtneming van de rechtvaardigheid en de liefde in de gemeenschap van de kerk" houdt niet in dat – zoals appellante stelt – zaken zonder meer in behandeling behoren te worden genomen. Inhoudelijke behandeling kan pas plaatsvinden nadat een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen aan de hand van de kerkordelijke bepalingen heeft vastgesteld dat een bezwaar tijdig is ingediend en derhalve ontvankelijk is. In verband met de rechtszekerheid dient aan de voorgeschreven termijn waarbinnen bezwaar kan worden ingediend strikt de hand te worden gehouden.
- 3.5 Gezien het bovenstaande komt het generale college aan een inhoudelijke beoordeling van het beroepschrift niet toe.

Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Groningen-Drenthe d.d. 14 februari 2013;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 23 april 2013 door

Mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar en J.B.W. van Vark RA.

Uitspraak op het bezwaar van ds [X.]

1. De procedure

- 1.1. Bij brief van 7 maart 2013 met bijlage, bij het generale college ingekomen op 8 maart 2013, heeft ds [X.] bezwaar gemaakt tegen de beslissing van de commissie van beroep ex artikel 42 van de generale regeling rechtspositie predikanten (hierna: de commissie van beroep), waarbij haar bezwaren tegen de door de beleidscommissie predikanten gehanteerde (wijze van) verrekening van haar neveninkomsten met het wachtgeld worden afgewezen. Bij brief van 8 maart 2013 met bijlage, bij het generale college ingekomen op 11 maart 2013, maakte ds [X.] nogmaals bezwaar tegen de beslissing van de commissie van beroep.
- 1.2. Ds [X.] heeft bij brief van 25 juni 2013 haar bezwaar nader toegelicht.
- 1.3. De beleidscommissie predikanten en kerkelijk werkers (hierna: de beleidscommissie) heeft bij brief van 21 augustus 2013, bij het generale college ingekomen op 18 september 2013, gereageerd op het bezwaar.
- 1.4. Bij brief van 10 oktober 2013 met bijlage heeft [gemachtigde] namens ds [X.] gereageerd op de brief van 21 augustus 2013 van de beleidscommissie en de gronden van het bezwaar nader aangevuld en toegelicht.
- 1.5. De beleidscommissie heeft bij brief van 23 oktober 2013, bij het generale college ingekomen op 1 november 2013, gereageerd op de brief van [gemachtigde] van 10 oktober 2013.
- 1.6. Het generale college heeft kennis genomen van de stukken die de commissie van beroep ter beschikking stonden.
- 1.7. De mondelinge behandeling van het bezwaar heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 18 december 2013. Aldaar zijn verschenen ds [X.] met bijstand van haar echtgenoot en [gemachtigde] en namens de beleidscommissie mevrouw mr drs [B.], hoofd HRM van de protestantse kerk, en de heer [R.], teamleider predikantstraktementen.

2. De vaststaande feiten

Voor zover voor de beoordeling van belang, is het generale college uitgegaan van de volgende vaststaande feiten:

- 2.1 Per 1 juli 2010 is ds [X.] ingevolge een uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing ontheven van haar werkzaamheden als predikant van de protestantse gemeente te [Y.] en losgemaakt van die gemeente. Voordien was zij voor 50% van de werktijd aan die gemeente verbonden. Op verzoek van ds [X.] is aan haar een wachtgeld toegekend als bedoeld in artikel 29 van de generale regeling rechtspositie predikanten (hierna: GRRP). Gelet op haar leeftijd en arbeidsverleden heeft ds [X.] een aanspraak op wachtgeld over de periode van 1 juli 2010 tot 1 februari 2015.
- 2.2 Met ingang van 1 juli 2012 heeft ds [X.] hulpdiensten verricht in de protestantse gemeente te [Z.] voor 50% van de werktijd, aanvankelijk voor de duur van zes maanden. Daarna heeft zij deze tijdelijke hulpdiensten voortgezet tot 1 juli 2013. Bij brief van 25 juni 2012 heeft de beleidscommissie haar geschreven dat de inkomsten uit de hulpdiensten zullen worden verrekend met het wachtgeld en dat ds [X.] over de periode van juni tot en met december 2012 maandelijks een bedrag van € 924,12 moet betalen aan de beleidscommissie.
- 2.3 Bij brief van 27 december 2012 heeft ds [X.] aan de commissie van beroep haar bezwaren voorgelegd tegen de (wijze van) verrekening van haar neveninkomsten met het wachtgeld. De commissie van beroep heeft bij brief van 6 februari 2013 (abusievelijk gedateerd op 6 februari 2012) ds [X.] mededeling gedaan van haar beslissing. Ds [X.] ontving deze brief op 11 februari 2013. De beslissing komt erop neer dat de commissie van beroep de bezwaren van ds [X.] niet gegrond oordeelt en dat de wijze van verrekening van de neveninkomsten met het wachtgeld wordt gehandhaafd.

3. De gronden van het bezwaar en het verweer

3.1 Bij de mondelinge behandeling heeft ds [X.] haar bezwaren tegen de verrekening van inkomsten uit preekbeurten ingetrokken. De door haar gehandhaafde gronden van het bezwaar laten zich als volgt samenvatten:

- Het standpunt van de beleidscommissie leidt ertoe dat het feit dat ds [X.] op tijdelijke basis vanaf 1 juli 2012 weer voor 50% van de werktijd als predikant werkzaam was haar geen enkel financieel voordeel oplevert.
- Het standpunt van de beleidscommissie strookt niet met de verwijzing in de uitvoeringsbepaling naar de Werkloosheidswet en is niet in overeenstemming met de wachtgeldregeling voor ambtenaren die als voorbeeld diende voor de rechtspositie van predikanten.
- De regels laten ruimte voor een verrekening van neveninkomsten die minder nadelig uitvalt voor predikanten met wachtgeld.
- De wijze van verrekening van wachtgeld door de beleidscommissie is naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar.
- De ratio van de wachtgeldregeling is het bieden van een vangnet en het stimuleren van nieuwe werkzaamheden. De toegepaste wijze van verrekening past daar niet bij. Een tijdelijke opschorting van wachtgeld doet in dit geval meer recht aan de strekking van de wachtgeldregeling.
- Doordat de beleidscommissie op jaarbasis neveninkomsten verrekent met het wachtgeld, dient ds [X.] achteraf wachtgeld en pensioenpremie terug te betalen. Het bureau predikanten heeft nagelaten haar hierover te informeren voor aanvaarding van de hulpdiensten per 1 juli 2012.
- Ten onrechte is pensioenpremie geheven over de maanden waarin het inkomen uit arbeid van ds [X.] hoger was dan het wachtgeld.
- De uitvoeringsbepaling voor wachtgeldten voorziet in verrekening van inkomsten uit arbeid of bedrijf met het wachtgeld per jaar. De wijze van verrekening is een zaak van de beleidscommissie. De keuze van de wijze van verrekening is aan te merken als een besluit van algemene strekking als bedoeld in artikel 2 lid 3 GRRP. Een dergelijk besluit behoeft de goedkeuring van de kleine synode. Omdat niet blijkt van die goedkeuring, ontbreekt een kerkordelijke basis voor de toegepaste verrekening van inkomsten met wachtgeld.

3. Het verweer komt voor zover nodig in het vervolg van deze uitspraak aan de orde.

4. De beoordeling

4.1 Het bezwaarschrift is tijdig ingediend, zodat ds [X.] in zoverre ontvankelijk is in haar bezwaar.

4.2 Ingevolge artikel 28 lid 1 GRRP berust de uitvoering van de wachtgeldregeling voor predikanten die zijn ontheven van de werkzaamheden en losgemaakt van de gemeente bij de beleidscommissie.

4.3 Artikel 28 lid 8 GRRP bepaalt dat indien de predikant gedurende de wachtgeldperiode inkomsten uit arbeid of bedrijf verwerft die uitgaan boven de inkomsten die deze ontving als neveninkomsten voorafgaand aan de wachtgeldperiode, het meerdere op het wachtgeld wordt ingehouden. Bij de toekenning van het wachtgeld stelt de beleidscommissie vast welk bedrag buiten de verrekening wordt gehouden, volgens de regels die door de beleidscommissie worden gesteld.

4.4 Artikel 20 (sinds 1 januari 2014: artikel 22) van de uitvoeringsbepaling als bedoeld in de artikelen 28 leden 2 en 8, 29 lid 1 en 34 lid 1 GRRP (hierna: de uitvoeringsbepaling) bepaalt dat de verrekening van inkomsten uit arbeid of bedrijf geschiedt per kalenderjaar.

4.5 De kerk wordt geregeerd door haar eigen statuut, voor zover dit niet in strijd is met de wet. De Werkloosheidswet en regelingen die gelden voor wachtgeldaanspraken van ambtenaren zijn niet van toepassing op aanspraken op wachtgeld die predikanten kunnen ontlenen aan de

GRRP. Het feit dat de wijze van verrekening van het wachtgeld van ds [X.] anders is dan die volgens de Werkloosheidswet en regelingen die gelden voor ambtenaren, heeft niet tot gevolg dat de toegepaste verrekening in strijd is met wettelijke bepalingen. De Werkloosheidswet en regelingen die gelden voor wachtgeldaanspraken van ambtenaren zijn dan ook niet van toepassing.

- 4.6 Artikel 28 lid 8 GRRP biedt voldoende grondslag voor een uitvoeringsbepaling die voorziet in verrekening van inkomsten uit arbeid of bedrijf met het wachtgeld per kalenderjaar. Bij de mondelinge behandeling is gebleken dat de uitvoeringsbepaling in overeenstemming met artikel 4 lid 1 GRRP is vastgesteld door het georganiseerd overleg predikanten. De uitvoeringsbepaling is dan ook niet aan te merken als een besluit van algemene strekking van de beleidscommissie waarvoor op grond van artikel 2 lid 2 GRRP goedkeuring door de kleine synode is voorgeschreven.
- 4.7 De beleidscommissie voert het beleid om inkomsten uit arbeid en bedrijf per kalenderjaar te verrekenen met het wachtgeld, zoals ook is bepaald in de uitvoeringsbepaling. Zij motiveert dit beleid met verwijzing naar - samengevat weergegeven - het belang van administratieve eenvoud en van gelijke behandeling van predikanten met een aanspraak op wachtgeld en het doel van de wachtgeldregeling, te voorzien in een redelijk inkomen voor predikanten die geen recht meer hebben op traktement en niet op andere wijze voldoende inkomsten genieten uit arbeid of bedrijf. Dit beleid is niet in strijd met de kerkorde. De omstandigheid dat andere wijzen van verrekening van inkomsten uit arbeid en bedrijf mogelijk zijn die voor ds [X.] financieel gunstiger uitvallen, leidt niet tot een ander oordeel.
- 4.8 De beleidscommissie heeft bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid kunnen besluiten tot de toegepaste wijze van verrekening van inkomsten uit arbeid met het wachtgeld van ds [X.]. Het generale college neemt hierbij in het bijzonder in aanmerking het doel van de wachtgeldregeling, als weergegeven in overweging 4.7. De toegepaste verrekening heeft niet tot gevolg dat per kalenderjaar ds [X.] minder inkomen geniet dan het geval zou zijn geweest indien zij de hulpdiensten in de protestantse gemeente te [Z.] niet had verricht en daaruit dus ook geen inkomsten had genoten.
- 4.9 Artikel 28 GRRP voorziet niet in tijdelijke opschorting van het wachtgeld.
- 4.10 Bij de mondelinge behandeling is gebleken dat ds [X.] bij toekenning van het wachtgeld voldoende is geïnformeerd over de wijze waarop de beleidscommissie inkomsten uit arbeid en bedrijf verrekent met het wachtgeld. Daardoor is er geen grond voor het oordeel dat de beleidscommissie wegens het tekortschieten in het verstrekken van informatie over de gevolgen van de aanvaarding door ds [X.] van de hulpdiensten bij de protestantse gemeente te [Z.] gehouden was van haar beleid af te wijken in het voordeel van ds [X.].
- 4.11 Artikel 28 lid 5 GRRP bepaalt dat de pensioenopbouw wordt voortgezet in evenredigheid met het percentage van het wachtgeld. Niet gesteld of gebleken is dat meer pensioenpremie is geheven dan volgt uit de toepasselijke regelgeving.
- 4.12 Uit het voorgaande volgt dat de bezwaren van ds [X.] ongegrond zijn. Het generale college zal de bestreden beslissing van de commissie van beroep bevestigen.

5. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het bezwaar ongegrond;
- bevestigt de bestreden beslissing van de commissie van beroep;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 29 januari 2014

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, mw mr J.C. Nouwt, J.B.W. van Vark RA, mr ing. M. Mouthaan (toegevoegd lid) en mr C. Kool (toegevoegd lid).

07/13

Uitspraak op het beroep van de heer en mevrouw [R.]

1. De procedure

- 1.1 Het generale college heeft kennisgenomen van de brief van 12 maart 2013 van de heer en mevrouw [R.] (hierna: 'appellanten'), waarmee zij in beroep komen tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Groningen-Drenthe van 14 februari 2012.
- 1.2 Het generale college heeft tevens kennis genomen van de stukken die het regionale college ter beschikking stonden
- 1.3 Het generale college is reeds dadelijk van oordeel dat de uitspraak van het regionale college dient te worden bevestigd en heeft derhalve ervan afgezien de kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (als rechtsopvolger van de Hervormde gemeente te [...]) om verweer te vragen.

2. Het oorspronkelijke bezwaar en de bestreden uitspraak

- 2.1 Appellanten hebben in hun brief van december 2012 (bij het regionale college ingekomen op 20 december 2012) aangegeven hun "bezwaren c.q. klachten naar voren te brengen ten aanzien van de fusie per 1 april 2010 van de Nederlandse Hervormde Gemeente [...] met de Gereformeerde Gemeente [...] tot de Protestantse Gemeente [...] e.o."

In betreffende brief geven zij aan dat zij van oordeel zijn dat er sprake is geweest van een onjuiste gang van zaken en het op niet correcte wijze doorlopen van de fusieprocedure.

- 2.2 Het regionale college heeft appellant niet-ontvankelijk verklaard wegens termijnoverschrijding omdat het tot de conclusie komt dat, nu de fusieovereenkomst tussen beide kerken op 1 maart 2010 is getekend en de fusie vervolgens is ingegaan per 1 april 2010, de in ordinantie 12-3-4 voorgeschreven bezwaartermijn ruimschoots is overschreden.

Beoordeling

- 3.1 Krachtens het bepaalde in ordinantie 12-3-4 dienen bezwaren te worden ingediend binnen dertig dagen na de dagtekening van het bestreden besluit, dan wel binnen dertig dagen na de dag waarop bezwaarde van dat besluit redelijkerwijs kennis had kunnen nemen.
- 3.2 Nu vaststaat dat de fusieovereenkomst tussen de Hervormde gemeente te [...] en de Gereformeerde kerk van [...] reeds op 1 maart 2010 is ondertekend en de fusie is ingegaan per 1 april 2010 kan derhalve worden aangenomen dat het besluit daartoe ruim voor die datum is genomen en dient de uitspraak van het regionale college dat appellanten niet-ontvankelijk zijn in hun bezwaar te worden bevestigd.
- 3.3 Dat appellanten, naar zij in beroep stellen, niet direct hebben ingezet op een juridische procedure omdat zij meenden dat betrokkenen eerst in persoonlijk overleg nader tot elkaar zouden moeten pogen te komen levert geen verschoonbare termijnoverschrijding op. Het aangevoerde argument dat de kerkenraad hen er niet op heeft gewezen dat zij tijdig in bezwaar moesten komen acht het generale college evenmin een rechtvaardiging voor de termijnoverschrijding.
- 3.4 Aan de voorgeschreven termijn waarbinnen bezwaar kan worden ingediend, dient in verband met de rechtszekerheid strikt de hand worden gehouden. Volgens vaste jurisprudentie is het mogelijk bij het daarvoor aangewezen orgaan – i.c. het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen – een bezwaarschrift in te dienen binnen de termijn en uitstel te vragen voor de motivering daarvan.

3.5 Gezien het bovenstaande komt het generale college aan een inhoudelijke beoordeling van het beroepschrift niet toe.

Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Groningen-Drenthe d.d. 14 februari 2013;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 23 april 2013 door

Mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar en J.B.W. van Vark RA.

Uitspraak op het beroep van ds. [X.]

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 21 maart 2013, bij het generale college per e-mail binnengekomen op 22 maart 2013 en per post ontvangen op 25 maart 2013, heeft ds [X.] (hierna: appelland) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: GCA) van 31 januari 2013, verzonden op 25 februari 2013, nummer 2012/02A.

Bij die uitspraak heeft het GCA geoordeeld dat ds [X.] thans niet meer bekwaam is enige gemeente met stichting te dienen. Verder is geoordeeld dat indien ds [X.] zich niet naar dit oordeel voegt, hij per 1 april 2013 partieel wordt ontheven van het ambt van predikant in dier voege dat hij niet meer beroepbaar is als predikant van een gemeente of als predikant met een bijzondere opdracht. Ten slotte heeft het GCA bepaald dat het aan ds [X.] toe te kennen wachtgeld zal plaatsvinden overeenkomstig het bepaalde in artikel 29, lid 2, sub d, van de generale regeling predikantstraktementen.

- 1.2 Bij de brief van 21 maart 2013 brief is tevens verzocht de behandeling van het beroep op te schorten. Hierbij is vermeld dat, wanneer aan appelland emeritaat wordt verleend met de rechten van een emeritus, hij overweegt het beroep in te trekken.

Bij brief van 14 november 2013 heeft het generale college aan appelland verzocht aan te geven of de procedure moet worden voortgezet.

Bij brief van 23 december 2013 heeft appelland aan het generale college bericht dat hij de procedure wil voortzetten. Tevens verzoekt hij het beroepschrift nader aan te vullen en te motiveren, uiterlijk voor 1 februari 2014.

Bij brief van 30 december 2014 is appelland meegedeeld dat de nadere aanvulling en motivering uiterlijk op 1 februari 2014 tegemoet wordt gezien.

Vervolgens heeft appelland bij brief van 31 januari 2014 het eerdere ingediende beroepschrift nader aangevuld en gemotiveerd.

- 1.3 Er is niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. Het beroep van appelland

Appelland voert in beroep aan dat het besluit van het GCA gebrekkig is gemotiveerd, dat het besluit is genomen in strijd met de kerkelijke jurisprudentie en de interne regelgeving en dat het GCA de bevoegdheid tot het toepassen van ordinantie 3-21 voor een ander doel heeft gebruikt dan waarvoor deze is verleend.

3. Beoordeling

- 3.1 Uit het aanvullend beroepschrift van 31 januari 2014 blijkt dat appelland met ingang van september 2013 met emeritaat is gegaan met volledig behoud van zijn ambtelijke bevoegdheden als predikant. Aan appelland zijn geen beperkingen opgelegd, hetgeen inhoudt dat hij zowel incidentele als structurele hulpdiensten mag verrichten of het dienstwerk van een predikant overeenkomstig ordinantie 3-27-4.

- 3.2 Het GCA heeft appelland per 1 april 2013 ontheven uit het ambt van predikant. Zoals appelland zelf in zijn aanvullend beroepschrift vermeldt, wordt een beroep door een andere gemeente in het laatste halfjaar voor zijn emeritaat als zeer onwaarschijnlijk geacht.

Hoewel gelet hierop getwijfeld kan worden of deze beslissing van het GCA als een effectieve maatregel kan worden beschouwd, komt het generale college tot het oordeel dat, nu appelland inmiddels al enige tijd met emeritaat is met volledig behoud van zijn ambtelijke bevoegdheid als predikant, hij thans geen belang meer heeft bij een inhoudelijke beoordeling van de beslissing van het GCA door het generale college.

Het generale college zal dan ook appellant bij gebrek aan procesbelang in zijn beroep niet-ontvankelijk verklaren.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het beroep van appellant niet-ontvankelijk;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 23 april 2014 door

mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, J.B.W. van Vark RA en mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van ds [X.].

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 10 april 2013, ingekomen bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) op 12 april 2013, heeft ds [X.] (hierna: ds [X.]) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: GCA) van 21 maart 2013, kenmerk 04/2012, welke uitspraak is verbeterd bij beslissing van 27 juni 2013 van het GCA. De uitspraak van het GCA betreft de toepassing van ordinantie 3-20 op ds [X.].
- 1.2 De in deze betrokken regionale visitatoren (hierna: de visitatoren) hebben gereageerd bij mail van 21 mei 2013, met bijlagen.
- 1.3 De kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de kerkenraad) heeft gereageerd op het beroepschrift bij brief van 23 mei 2013.
- 1.4 ds [X.] heeft per mail van 26 juni 2013 een aantal bijlagen, aangeduid als bijlagen bij dupliek verzonden en vervolgens zijn 'dupliek in de beroepsprocedure' van 28 juni 2013 toegezonden.
- 1.5 De kerkenraad heeft gereageerd bij brief van 18 juli 2013, aangevuld bij e-mail van 21 juli 2013.
- 1.6 Nadat partijen is meegedeeld dat de zaak is gesloten heeft ds [X.] bij e-mail van 19 augustus 2013 de uitspraak van het generale college voor het opzicht van 17 juli 2013 toegezonden. Het generale college heeft dit stuk voor kennisgeving aangenomen.
- 1.7 Het generale college heeft kennis genomen van de onderliggende stukken van het GCA.
- 1.8 Het generale college acht zich op grond van de stukken voldoende voorgelicht en zal uitspraak doen zonder mondelinge behandeling.

2. Ontvankelijkheid beroep

- 2.1 Het beroep tegen de uitspraak van het GCA van 21 maart 2013 is tijdig binnen de in ordinantie 12-8-2 voorgeschreven termijn van 30 dagen ingesteld. ds [X.] is in zoverre ontvankelijk in zijn beroep.

3. De gronden van het beroep

- 3.1 ds [X.] heeft een viertal bezwaarpunten tegen de uitspraak aangevoerd.
 - Hij kan er niet mee instemmen dat zijn formele en inhoudelijke bezwaarschriften van 8 december 2012 tegen de uitgevoerde buitengewone visitatie te [...] uiteindelijk nergens behandeld zijn. Het formele bezwaar is door hem aangetekend bij het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen en het inhoudelijke bezwaar is ingediend bij het breed moderamen van de Protestantse classis [...]. Beide bezwaarschriften zijn via het regionale college voor het opzicht doorgezonden aan het GCA. Dit college heeft de bezwaarschriften in ontvangst genomen, maar niet inhoudelijk behandeld. Ds [X.] verzoekt een kerkrechtelijke uitspraak over de vraag in hoeverre de twee kerkordelijke processen, namelijk een procedure bij het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen en een buitengewone visitatie parallel aan elkaar gevoerd mochten worden. Onder verwijzing naar de uitspraak van het regionale college van bezwaren en geschillen van 22 oktober 2012 verzoekt ds [X.] om vernietiging van het visitatierapport uit november 2012.
 - Ds [X.] maakt bezwaar dat met de schuldvraag ook de beoordelingsvraag inzake de onwerkbaar geworden situatie in [...] buiten beschouwing is gelaten. Dit is immers expliciet vastgesteld in de beslissing van het regionale college voor het opzicht van 25 februari 2013. Deze beoordeling zou mee mogen wegen bij de bepaling van de ingangstermijn voor de losmaking van ds [X.] als gemeentepredikant.

De door hem ingestelde procedures vloeien voort uit de kerkordelijk gegeven mogelijkheid en zijn voor hem noodzakelijk om zijn recht te verkrijgen nu ds [X.], naar hij stelt, in de gemeente in het nauw is gedreven. Bovendien wordt in de uitspraken aangegeven dat de toenmalige leden van het moderamen van de kerkenraad van [...] onjuist hebben gehandeld, hetgeen in de visie van ds [X.] bij de beoordeling in deze procedure wel degelijk een rol moet spelen, met name ten aanzien van de periode die hem wordt gegeven om naar een andere werkring te zoeken.

- Ds [X.] maakt bezwaar dat in de bestreden uitspraak hem de bewoning van een ambtswoning tot 1 januari 2014 is toegezegd, terwijl die er niet is. Deze toekenning kan nadelig zijn bij de toekenning van het traktement c.q. wachtgeld.
- Ten vierde maakt ds [X.] er bezwaar tegen dat op de hoorzitting van 28 februari 2013 namens de kerkenraad de voorzitter, de heer [P.], het woord heeft gevoerd, terwijl zijn ambtstermijn per 1 februari 2013 was verstreken.

Op genoemde gronden verzoekt ds [X.] herziening van de uitspraak van het GCA en verlenging van de termijn binnen welke hij zich naar het besluit tot losmaking kan voegen en wel tot 1 april 2014.

- 3.2 De visitatoren geven in de reactie aan dat in dit geval de oplopende spanningen in de gemeente de aanvankelijke terughoudendheid bij het synchroon lopen van kerkelijke procesgangen een afwijking rechtvaardigden. Dit mede omdat de vertraging van de procedure bij het regionale college voor bezwaren en geschillen volgens de visitatoren te wijten was aan herhaalde uitstelverzoeken van ds [X.]. Het voortzetten van de buitengewone visitatie was in overleg met de secretaris van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen afgesproken.

De visitatoren voeren aan de bedoeling van het bezwaarschrift niet te kunnen plaatsen anders dan de losmaking later te doen plaatsvinden.

In de bijgevoegde brief aan het GCA van 13 februari 2013 hebben de visitatoren bij wijze van verweer tegen het formele bezwaar van ds [X.] hun werkwijze beschreven.

- 3.3 De kerkenraad acht zich niet bevoegd om te reageren op het bezwaar tegen de buitengewone visitatie en de wijze waarop deze is uitgevoerd. Destijds is besproken dat de buitengewone visitatie een ander doel had dan de bezwarenprocedure, zodat deze naast elkaar konden plaatsvinden.

Zolang het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen geen uitspraak had gedaan op het bezwaar van ds [X.] over de herbenoeming van de ambtsdragers waren deze legaal in functie en kan hen niet worden verweten een excessieve invloed te hebben gehad op de uitkomst van de buitengewone visitatie.

Hoewel geen beroep is aangetekend tegen de uitspraak van het regionale college voor het opzicht van 5 februari 2013 is de kerkenraad het met deze uitspraak niet eens.

De kerkenraad is van mening dat de onwerkbaar situatie is ontstaan door de vele procedures die ds [X.] heeft ingesteld. Daarom vindt de kerkenraad dat de termijn van losmaking moet worden gehandhaafd op 1 oktober 2013. De gevraagde verlenging zou extra lasten voor de gemeente meebrengen.

De kerkenraad stelt zich op het standpunt dat de ambtstermijn van de heer [P.] nog niet was beëindigd. Volgens de kerkorde mocht hij na het verstrijken van de termijn nog een half jaar zijn ambt continueren.

4. Beoordeling

- 4.1 Bij de – gewijzigde – uitspraak van 21 maart 2013 heeft het GCA geoordeeld dat ds. [X.] de Protestantse gemeente te [...] niet langer met stichting kan dienen en heeft bepaald dat de predikant een termijn wordt verleend tot 1 oktober 2013 binnen welke hij zich naar dit oordeel kan voegen.

- Voorts is bepaald dat de predikant, indien hij zich niet naar dit oordeel voegt, per 1 oktober 2013 wordt losgemaakt van de gemeente.
- De doorbelasting van de kosten, die de losmaking met zich meebrengt, zal volgens de uitspraak plaatsvinden in overeenstemming met de in de bijlage bij de uitspraak vermelde beleidslijn doorbelasting wachtgeld.
- 4.2 Tegen de losmaking op zichzelf is door ds [X.] geen beroep aangetekend. De losmaking is mede op zijn verzoek uitgesproken. Wel heeft ds [X.] in zijn zogenoemde dupliek verzocht om de losmaking alleen op zijn daartoe strekkend verzoek uit te spreken.
- Aangezien bij de uiteindelijke vaststelling dat een predikant een gemeente niet langer met stichting kan dienen niet van belang is op wiens verzoek die vaststelling plaatsvindt en het GCA ook niet heeft uitgesproken welk verzoek in casu aan deze vaststelling ten grondslag ligt, noch aan wiens schuld die conclusie moet worden toegerekend, kan de beslissing van het GCA op dat punt in stand blijven.
- 4.3 Geen van de betrokkenen heeft bezwaar gemaakt tegen de door het GCA ten aanzien van de losmaking getroffen financiële regeling, zoals vermeld in de aan de uitspraak gehechte bijlage, zodat deze in stand gelaten kan worden.
- 4.4 Uiteindelijk is de vraag die ter beoordeling van het generale college in beroep op de beslissing van het GCA voorligt, of er gronden zijn om de door het GCA vastgestelde termijn binnen welke ds. [X.] zich naar het oordeel kan voegen en de datum waarop de losmaking ingaat, te verlengen.
- Ds. [X.] heeft aan het generale college voorts een aantal formele en inhoudelijke bezwaren ter beoordeling voorgelegd. Het oordeel daarover zal evenwel niet tot een andere conclusie leiden dan dat ds. [X.] moet worden losgemaakt van de Protestantse gemeente [...], hetgeen hij zelf ook heeft verzocht.
- Ten overvloede zal het generale college op de hierna aangegeven bezwaren van ds [X.] nog nader ingaan.
- 4.5 Vooropgesteld wordt dat artikel 23 onder 1 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak de grenzen van de beoordeling op een bezwaar of beroep bij een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen aangeeft. De beoordeling door het generale college is aldus een marginale toetsing van de uitspraak van het GCA.
- 4.6 De procedure bij het GCA wordt geregeld in de generale regeling kerkelijke rechtspraak (GRKR) in de artikelen 8 t/m 11. In artikel 8 lid 5 GRKR is bepaald dat bezwaren tegen een verzoek van het breed moderamen van een classicale vergadering of de kerkenraad ex ordinantie 3-20, respectievelijk het advies van het regionale college voor de visitatie niet – naar het bepaalde in ordinantie 12 – worden ingediend bij een regionaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen, maar dat deze bezwaren uitsluitend worden behandeld in het kader van de behandeling van de aan het GCA voorgelegde zaak.
- 4.7 Het GCA heeft in rechtsoverweging 4.11 aangegeven dat ds [X.] geen in rechte te respecteren belang heeft bij het door hem ingediende bezwaarschrift tegen de eindrapportage van de bijzondere visitatie, zodat hij in dat bezwaar niet ontvankelijk moet worden verklaard.
- Het generale college is van oordeel dat ditzelfde heeft te gelden voor de door ds [X.] ingediende bezwaren tegen de gevolgde procedure(s), zodat de rechtsoverwegingen van het GCA daarmee kunnen worden aangevuld.
- Een inhoudelijke toetsing van het besluit van het breed moderamen van de classis om tot buitengewone visitatie over te gaan, valt buiten de grenzen van genoemd artikel 23 onder 1 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak. Hetzelfde heeft te gelden voor het rapport van de visitatoren.
- 4.8 Een bij een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen aanhangige procedure behoeft niet in de weg te staan aan een verzoek om buitengewone visitatie, zoals ds [X.] heeft aangevoerd. De visitatie is immers gericht op de opbouw van de gemeente en de door ds [X.]

- bij bezwaren en geschillen aanhangig gemaakte procedure richtte zich op een uitspraak op een bezwaar.
- 4.9 Een ambtsdrager die de orde in het leven en werken der kerk verstoort kan door een college voor het opzicht op grond van een schuldig bevinden bij wijze van maatregel worden losgemaakt van een gemeente. Een beslissing gegrond op ordinantie 3-20 laat de schuldvraag in het midden. Wel kan bij het bepalen van de termijn waarop de losmaking geëffectueerd wordt, rekening worden gehouden met alle omstandigheden aan de zijde van de predikant en van de gemeente.
- 4.10 Zowel de kerkenraad als de visitatoren hebben het verwijt uitgesproken, ook in deze procedure, dat ds [X.] misbruik zou maken van de bevoegdheid tot het voorleggen van geschillen aan de colleges voor bezwaren en geschillen en opzicht. Dit verwijt is onterecht. In alle uitspraken is ds [X.] geheel dan wel gedeeltelijk in het gelijk gesteld, zij het dat op de in de uitspraken vermelde gronden niet tot het opleggen van zware maatregelen aan de kerkenraad c.q. de beklagde kerkenraadsleden is overgegaan.
- 4.11 Uit de voorliggende stukken kan niet anders dan worden afgeleid dat de ontstane situatie haar oorzaak vindt in de tijdens het evaluatiegesprek in november 2011 vanwege de voorzitter van de kerkenraad geuite wens tot spoedig vertrek van ds [X.]. Dat een dergelijke boodschap hard aankomt kan het moderamen van de kerkenraad worden aangerekend. Nu ds [X.] de gemeente [...] sinds 2002 heeft gediend is een termijn van 9 maanden na de uitspraak van het GCA, gelet op de omstandigheden in dezen, passend te achten. Dat betekent dat ds [X.] tot 1 januari 2014 de gelegenheid heeft zich door het aanvaarden van een beroep of door een verzoek om ontheffing van het ambt te voegen naar het oordeel dat hij de gemeente niet langer met stichting kan dienen en dat hij na het verstrijken van de termijn per 1 januari 2014 wordt losgemaakt van de Protestantse gemeente [...].
- 4.12 Aangezien het GCA de uitspraak van 21 maart 2013 op het punt van de pastorie heeft hersteld bij beslissing van 27 juni 2013, behoeft dit bezwaar van ds [X.] geen bespreking meer. Hij heeft daarbij ook geen belang want het uitgangspunt voor de financiële regeling is het traktement, waarop in de situatie van ds [X.] geen inhouding voor het gebruik van een pastorie plaatsvond. Evenmin heeft ds [X.] belang bij een beoordeling of de heer [P.] ten tijde van de behandeling van het verzoek bij het GCA nog wel regulier ambtsdrager was of niet, omdat een kerkenraad een woordvoerder/raadsman mag aanwijzen om namens hem op te treden bij een behandeling voor een kerkelijk college. Ook op hetgeen overigens door de visitatoren en de kerkenraad is aangevoerd wordt wegens het ontbreken van een rechtens te respecteren belang niet nader ingegaan.
5. De beslissing
- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- bevestigt de – gewijzigde – uitspraak van het GCA van 21 maart 2013, nr. 04/2012, met dien verstande dat de termijn die aan de predikant wordt verleend om zich naar de uitspraak te voegen wordt verlengd tot 1 januari 2014 en dat de termijn van losmaking op deze datum ingaat;
 - wijst voor het overige het meer of anders door ds [X.] verzochte af;
 - bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 4 september 2013

door mw mr J.C. Nouwt (plv. voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid) en mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van de heer [K.], de heer [H.] en de heer [W.]**1. De procedure**

- 1.1 Bij brief van 11 april 2013, gericht aan het regionale college voor de bezwaren en geschillen in Friesland (hierna: het regionale college), hebben de heer [K.], de heer [H.] en de heer [W.] (hierna: appellanten) verzocht om revisie van de uitspraak van 4 april 2013. Het regionale college heeft de appellanten bij brief van 22 april 2013 bericht dat het verzoek van 11 april 2013, gelet op de inhoud ervan, wordt aangemerkt als een beroep gericht tegen de uitspraak van 4 april 2013, nr. RCB 013/04.2.a2, en dat deze brief als beroepschrift wordt doorgezonden naar het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college).
- 1.2 Bij brief van 6 mei 2013 hebben appellanten desgevraagd aan het generale college laten weten dat zij zich ermee kunnen verenigen dat het verzoek van 11 april 2013 wordt aangemerkt als een beroepschrift gericht tegen de uitspraak van het regionale college van 4 april 2013.
- 1.3 Bij een e-mail van 27 mei 2013, met de daarbij gevoegde bijlagen, heeft de kerkenraad van de Protestantse gemeente in [...] (hierna: de kerkenraad) op het beroepschrift gereageerd.
- 1.4 De mondelinge behandeling van het bezwaar heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 18 december 2013. Aldaar zijn verschenen de heren [K.], [H.] en [W.]. De kerkenraad heeft laten weten niet bij de mondelinge behandeling aanwezig te kunnen zijn.

2. Feitelijke achtergronden

- 2.1 Op 13 februari 2013 hebben appellanten een bezwaar ingediend bij het regionale college. De aanleiding voor dit bezwaar was een mededeling van de kerkenraad gedaan tijdens een gemeenteavond van de Protestantse gemeente [...] waarvan in het kerkblad van januari 2013 verslag is gedaan. Het betreffende deel van het verslag van die gemeenteavond luidt als volgt : "Een gemeentelid merkt op dat er ook een penningmeester naast de boekhouder moet zijn. De kerkrentmeesters kunnen hierover melden dat ze naar een vergadering zijn geweest van Vereniging Kerkelijke Beheer. Een penningmeester naast een boekhouder is alleen nodig als er meer dan 3 predikantsplaatsen zijn en een groter bezit dan 2 ½ miljoen euro. De kerkrentmeester kan melden dat we het goed doen in [...]".
- 2.2 Appellanten hebben in hun bezwaar, aangevuld bij brief van 26 februari 2013, aangegeven dat de hierboven weergegeven passage in strijd is met ordinantie 11-2-5. Ingevolge die bepaling mogen de functies van penningmeester en boekhouder niet samenvallen.
- 2.3 Bij brief van 22 maart 2013 heeft het college van kerkrentmeesters aan het regionale college laten weten dat het uit zijn midden een penningmeester heeft benoemd, een en ander overeenkomstig ordinantie 11-2-5.

3. De uitspraak van het regionale college, de aangevoerde beroepsgronden en het verweer

- 3.1 Het regionale college heeft overwogen dat met de mededeling van 22 maart 2013 van het college van kerkrentmeesters dat is voldaan aan het vereiste van ordinantie 11-2-5, aan het bezwaar van appellanten is tegemoet gekomen. Het belang aan het bezwaar is daarmee komen te ontvallen en het regionale college heeft daarom appellanten in hun bezwaar niet-ontvankelijk verklaard.
- 3.2 In hun beroepschrift van 11 april 2013 voeren appellanten aan dat zij in de uitspraak niet terug zien dat sprake was van onjuiste voorlichting in het kerkblad van januari 2013. Naar hun opvatting hebben de gemeenteleden van de Protestantse gemeente [...] recht op een goede waarborg van de financiële belangen. De voorlichting daaromtrent dient dan ook correct te zijn. Voorts voeren appellanten aan dat onvoldoende hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden. Zij

betogen voorts dat de huidige boekhouder nog steeds op dezelfde wijze werkt als in 2001 en dat de huidige penningmeester veranderingen heeft tegengehouden. Appellanten geven verder een deel weer uit een brief van het college van kerkrentmeesters van 29 maart 2012. Daarnaast maken appellanten een opmerking over het inzien van de jaarrekening 2013 en ten slotte geven zij een overzicht weer van de taken van de boekhouder.

3.3 De kerkenraad heeft met betrekking tot bovengenoemde punten verweer gevoerd.

4. Beoordeling

4.1 Het generale college overweegt ten aanzien van het ingestelde beroep het volgende.

4.2 Centraal staat de uitspraak van het regionale college zoals die is gedaan naar aanleiding van het bezwaar van appellanten van 13 februari 2013, aangevuld bij brief van 26 februari 2013.

4.3 Het generale college is met het regionale college van oordeel dat met de mededeling van het college van kerkrentmeesters, zoals opgenomen in de brief van 22 maart 2013, dat uit zijn midden een penningmeester is benoemd, is voldaan aan het vereiste van ordinantie 11-2-5. In deze bepaling is voorgeschreven dat het college van kerkrentmeesters ervoor zorgdraagt dat de boekhouding en het middelenbeheer niet in een hand zijn. Appellanten hebben dan ook met juistheid gesteld dat de andersluidende passage in het verslag in het kerkblad van januari 2013 niet juist is. Dit kan evenwel niet leiden tot vernietiging van de uitspraak van het regionale college.

Het regionale college heeft namelijk met juistheid overwogen dat met de benoeming van een penningmeester aan het bezwaar van appellanten is tegemoet gekomen en dat daarmee het belang aan hun bezwaar is komen te ontvallen. Het generale college kan zich dan ook verenigen met het oordeel van het regionale college appellanten in hun bezwaar niet-ontvankelijk te verklaren.

Het generale college is niet gebleken dat appellanten met betrekking tot de procedure zoals die is gevoerd bij het regionale college onvoldoende hoor en wederhoor is geboden.

Ook de overige door hen in beroep aangevoerde gronden kunnen niet leiden tot een vernietiging van de uitspraak van het regionale college. Deels omdat deze niet zien op het bezwaar zoals dat bij het regionale college is ingediend en derhalve buiten de reikwijdte van dit geschil vallen - het generale college doelt hier onder meer op het inzien van de jaarrekening 2013- en deels omdat deze door de eerdergenoemde brief van 22 maart 2013 zijn achterhaald, waarbij het generale college het oog heeft op de door appellanten aangehaalde brief van 29 maart 2012. Hetgeen door appellanten ter zitting van 18 december 2013 meer of anders is aangevoerd leidt het generale college niet tot een ander oordeel.

4.4 Op grond hiervan acht het generale college het beroep van appellanten ongegrond. De uitspraak van het regionale college zal worden bevestigd.

Het generale college acht het aangewezen dat de kerkenraad in het eerstvolgende nummer van het kerkblad het volgende bericht laat opnemen: "Uit de overwegingen van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in zijn recente uitspraak op het beroep van [K.], [H.] en [W.] volgt dat appellanten indertijd met juistheid hebben gesteld dat de door de kerkenraad gedane mededeling dat een penningmeester naast een boekhouder alleen nodig is als er meer dan drie predikantsplaatsen zijn en een groter bezit dan € 2,5 miljoen, in strijd is met ordinantie 11-2-5. Deze publicatie dient ter voorlichting van de leden van de Protestantse gemeente [...] en als correctie van het in het kerkblad van januari 2013 opgenomen verslag van de gemeentevond."

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het beroep van appellanten ongegrond;
- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Friesland van 4 april 2013;

- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk

Aldus gewezen op 29 januari 2014 door

Mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds L. Korevaar, ds J.C. Fockens, J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid), mr ing. M. Mouthaan (toegevoegd lid).

De (fungerend) voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van:

- a. het schrijven d.d. 9 mei 2013 van de Bezwaargroep [X.] (hierna: de bezwaargroep). De bezwaargroep, bestaande uit vier personen en 101 medeondertekenaars, tekent daarmee beroep aan tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen der PKN in Zuid Holland (RCBG) d.d. 12 april 2013 met volgnummers 2012-135-1 t/m 2012-135-11, waarvan het bezwaarschrift 2012-135-3 de bezwaargroep betreffende. Daarmee wordt tevens de opschorting verzocht van de bestreden uitspraak in relatie tot het bestreden besluit. De bezwaargroep verzoekt de uitvoering van het bestreden besluit van de AK en de bestreden uitspraak geheel of gedeeltelijk op te schorten, ofwel een andere noodvoorziening te treffen, totdat het generale college een uitspraak heeft gedaan;
- b. de reactie, gedateerd 21 mei 2013, van de algemene kerkenraad (hierna: de AK) van de Protestantse Gemeente te [...] (PG) op het verzoek om opschorting;
- c. de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.

Beoordeling

1. In het kader van een verzoek om opschorting wordt niet vooruitgelopen op het door het generale college te geven oordeel op het beroepschrift, maar wordt slechts beoordeeld of er, gezien de betrokken belangen, aanleiding bestaat om de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit op te schorten. Mitsdien wordt thans niet ingegaan op de aangevoerde beroepsgronden.
2. De bezwaren tegen het besluit van de AK van 20 november 2012 betreffende Herstructurering PG, dat onder meer inhoudt dat acht kerkgebouwen buiten gebruik worden gesteld zijn door het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland deels niet-ontvankelijk verklaard en voor het overige zijn de bezwaarschriften ongegrond verklaard.
3. De bezwaargroep heeft aan het verzoek om opschorting ten grondslag gelegd, dat voorwaardelijke sluitingen redelijk geacht worden, echter met de voorwaarde dat van het interieur met inventaris en exterieur van de betreffende kerken niets veranderd mag worden, zolang het college nog geen uitspraak heeft gedaan. Indien in het uitspraaktraject aan de desbetreffende kerken veranderd zou worden, is de kans groot, dat dit niet meer te herstellen zou zijn.
4. De AK heeft in zijn reactie op het verzoek om opschorting aangegeven dat de wijkkerkenraden – loyaal aan het besluit van 20 november 2012 – gestart zijn met de uitvoering van het besluit, te weten voortzetting van het beroepingswerk. De exploitatie van de te sluiten kerken is vanaf de datum van het besluit volledig in handen van het College van Kerkrentmeesters van de PG. De AK stelt dat het College van Kerkrentmeesters (CvK) geen wijzigingen zal aanbrengen aan alles dat nagelvast zit of anderszins onomkeerbare handelingen zal verrichten. De AK is van mening dat het niet bezwaarlijk is dat wijkgemeenten op of na de sluitingsdatum roerende zaken overbrengen naar één van de andere kerken, omdat daarbij geen sprake is van onomkeerbaarheid. Mocht zich een koper of huurder melden tijdens de bezwaarperiode, dan zal het CvK via de AK contact opnemen met het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen. Op deze wijze heeft de AK geen bezwaar dat het schorsingsverzoek ten aanzien van de kerkgebouwen in combinatie 1 wordt gehonoreerd.
5. De bezwaargroep heeft in het verzoek tot opschorting niet, althans niet gemotiveerd, aangegeven dat er bezwaar tegen bestaat dat roerende zaken uit de gesloten kerken worden verhuisd naar één van de andere kerken. Zoals de AK heeft aangegeven wordt daarmee ook geen onomkeerbare situatie gecreëerd. Voor het overige is er op dit moment geen sprake van dat een onomkeerbare situatie ontstaat, dan wel dreigt te ontstaan.
Een en ander betekent dat de bezwaargroep op dit moment geen (spoedeisend) belang heeft bij opschorting van het besluit van de AK d.d. 20 november 2012 dan wel de beslissing van het RCBG d.d. 12 april 2013. Wanneer de AK/CvK vervolgens alsnog een besluit neemt waarmee de

bezwaargroep zich niet kan verenigen, dan staat het hun vrij daartegen opnieuw bezwaar te maken bij het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen en in het kader van die procedure om opschorting van de werking van dat besluit te verzoeken.

6. Gelet op het vorenstaande dient het verzoek van de bezwaargroep wegens het ontbreken van een spoedeisend belang te worden afgewezen.

Beslissing

De (fungerend) voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om opschorting af.

Gedaan te Zwijndrecht op 12 juni 2013

door mr J.C. Nouwt, (fungerend) voorzitter.

Uitspraak

op de beroepen van appellanten:

1. de heer [O.] (voorzitter), de heer [B.] (secretaris), de heer [G.] en mevrouw [S.], gezamenlijk optredend onder de naam "De Bezwaargroep [X.]" (hierna: de bezwaargroep);
2. de heer [V.].

1. De procedure

- 1.1 Met de op 13 mei 2013 bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen brief heeft de bezwaargroep beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college), met volgnummer 2012-135-1 tot en met 2102-135-11, gedaan op 12 april 2013 en verzonden op 15 april 2013.
- 1.2 Appellant sub 2 heeft met de op respectievelijk 16 en 17 mei 2013 bij het generale college ingekomen e-mail een brief met een bijlage beroep ingesteld tegen voormelde uitspraak.
- 1.3 Bij brief van 19 juni 2013 met twee bijlagen heeft de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de algemene kerkenraad) op beide beroepschriften gereageerd.
- 1.4 Op 4 september 2013 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waarbij de appellanten in persoon aanwezig waren met uitzondering van mevrouw [S.]. Namens de algemene kerkenraad waren bij de hoorzitting aanwezig de heer ds. [A.](voorzitter), mevrouw [S-G] (secretaris) en mevrouw [Q.] (beleidssecretaris).
- 1.5 De bezwaargroep heeft een pleitnota overgelegd. Het generale college heeft geen kennis genomen van de bijlage en het door de bezwaargroep tijdens de hoorzitting aangeboden stuk geweigerd omdat de algemene kerkenraad zich niet heeft kunnen voorbereiden op die stukken en daarom daarop niet deugdelijk heeft kunnen reageren.
- 1.6 Het generale college heeft kennis genomen van het regionale dossier, waaronder de dertien bijlagen die de algemene kerkenraad bij het door hem bij het regionale college ingediende verweerschrift heeft overgelegd.

2. Het oorspronkelijke bezwaar en de bestreden uitspraak

- 2.1 De algemene kerkenraad heeft bij besluit gedateerd 20 november 2012 (hierna: het kerksluitingsbesluit) besloten tot buitengebruikstelling van een aantal kerkgebouwen in de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de gemeente), waaronder de [A.]kerk. Appellanten hebben bezwaar gemaakt tegen de sluiting van de [A.]kerk.
- 2.2 Het regionale college heeft bij zijn bestreden uitspraak van 12 april 2013 de bezwaarschriften van appellanten ongegrond verklaard.

3. De beroepen en het verweer

- 3.1 Het beroepschrift van de bezwaargroep bevat vier gronden die zich als volgt laten samenvatten:
 - a. Het regionale college heeft ten onrechte slechts één persoon zijdens de bezwaargroep toegelaten tot de hoorzitting bij het regionale college.
 - b. Ten onrechte heeft het regionale college tijdens de hoorzitting de zaken van de bezwaarden gevoegd.
 - c. Het regionale college heeft ten onrechte geoordeeld dat de algemene kerkenraad de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen bij de voorbereiding van het kerksluitingsbesluit. Ten eerste heeft de algemene kerkenraad niet met de wijkkerkenraden van de [A.]kerk en [B.]kerk afgesproken dat deze wijkkerkenraden door de algemene kerkenraad gehoord zouden worden in plaats van de gemeenteleden. Ten tweede heeft de algemene kerkenraad niets gedaan met de door de gemeenteleden ingebrachte informatie.

Ten slotte is de kwestie van de [A.]kerk en [B.]kerk de algemene kerkenraad wel toe te rekenen.

- d. Het regionale college heeft ten onrechte niet geoordeeld dat de algemene kerkenraad bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet tot het kerksluitingsbesluit had kunnen komen omdat door tijdsverloop niet meer opgekomen kon worden tegen de criteria en wegingsfactoren die ten grondslag liggen aan het bestreden besluit. Voorts heeft het regionale college het bezwaar inzake het ontbreken van visie en perspectief bij het kerksluitingsbesluit verkeerd begrepen en nagelaten de bezwaren over de geografische ligging en monumenten te behandelen.
- 3.2 Het beroep van appelland sub 2 berust op de grond dat het regionale college het kerksluitingsbesluit had behoren te vernietigen omdat er in de op de kaart in de bijlage bij het beroepschrift van appelland sub 2 aangegeven regio te weinig capaciteit zal resteren in de kerkgebouwen die openblijven.
 - 3.3 Het verweer van de algemene kerkenraad wordt daar waar nodig hierna behandeld bij de beoordeling van de beroepsgronden waartegen het verweer is gericht.

4. Achtergronden

Herstructureringsbesluit: vorming van vijf combinaties van wijkgemeenten en buitengebruikstelling van zeven kerkgebouwen

- 4.1 Aan het kerksluitingsbesluit ligt ten grondslag het besluit van de algemene kerkenraad van 4 en 18 oktober 2011 (hierna: het herstructureringsbesluit). Uit dat besluit blijkt dat alle wijkkerkenraden onderschrijven dat ingrijpende maatregelen nodig zijn om te komen tot een toekomstbestendige gemeente. Ook de noodzaak tot het afstoten van kerkgebouwen wordt breed gedragen. In het herstructureringsbesluit is besloten om de gemeente in te delen in vijf combinaties van wijkgemeenten in de zin van ordinantie 2-16-7 (hierna: de combinaties) en om per 1 juni 2013 maximaal zeven kerkgebouwen buiten gebruik te stellen. De twee wijkgemeenten van appellanten behoren tot combinatie I.

Kerksluitingsbesluit: buitengebruikstelling van acht kerkgebouwen, althans vier- en werkplekken

- 4.2 Na het herstructureringsbesluit heeft de algemene kerkenraad als onderdeel van zijn verdere besluitvormingsprocedure in zijn vergadering van 13 december 2011 een onafhankelijke commissie ingesteld om hem te adviseren bij het proces van sluiting van kerkgebouwen (hierna: de gebouwencommissie). De gebouwencommissie heeft een plan van aanpak opgesteld waarin zij onder andere criteria heeft opgenomen die zij bij de beoordeling van de kerkgebouwen zou hanteren (hierna: het plan van aanpak). Dit plan van aanpak heeft de algemene kerkenraad op 17 januari 2012 aanvaard. Uit het eindrapport van de gebouwencommissie, gedateerd 23 april 2012 (hierna: het advies van de gebouwencommissie) blijkt dat de gebouwencommissie de door haar beoordeelde kerkgebouwen heeft bezocht en diverse informatie over deze kerkgebouwen heeft verzameld en geanalyseerd op basis waarvan zij tot haar advies is gekomen tot sluiting van zeven kerkgebouwen, waaronder de [A.]kerk. Het moderamen van de algemene kerkenraad heeft het advies van de gebouwencommissie op 25 april 2012 per post en per e-mail, onder andere, verzonden naar de wijkgemeenten van de Protestantse gemeente [...] (aan de scribae, de voorzitters wijkraden van kerkrentmeesters en de predikanten). Blijkens een advies van het college van kerkrentmeesters van de gemeente (hierna: het college van kerkrentmeesters) gedateerd september 2012 (hierna: het advies van het college van kerkrentmeesters) heeft elke combinatie op het rapport gereageerd. Deze reacties zijn door het college van kerkrentmeesters in zijn advies samengevat en van een reactie voorzien. Nadat de algemene kerkenraad in zijn vergadering

van 18 september 2012 het advies van het college van kerkrentmeesters had besproken, is op 18 september 2012 het voorgenomen besluit tot kerksluiting naar de wijkkerkenraden verstuurd. In zijn vergadering van 6 november 2012 heeft het moderamen van de algemene kerkenraad de reacties van de diverse combinaties besproken en een voorstel voor het definitieve kerksluitingsbesluit naar de algemene kerkenraad verzonden dat door hem is aangenomen op 20 november 2012.

Bevoegdheid van de algemene kerkenraad

4.3 Volgens de kerkorde en de, in samenhang met ordinantie 2-11-8 gelezen, ordinanties geldt het volgende. De algemene kerkenraad heeft krachtens het zesde gedachtestreepje van ordinantie 4-7-1 en het derde gedachtestreepje van ordinantie 4-9-4 onder andere tot taak de zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente. Gelet op de financiële achtergrond van de herstructurering van de gemeente, was de algemene kerkenraad daarom bevoegd om tot sluiting van de kerkgebouwen te besluiten. Op grond van artikel VI-5 van de kerkorde mag de algemene kerkenraad echter geen besluiten nemen in aangelegenheden die voor leden van de wijkgemeente van wezenlijk belang zijn, zonder die leden daarin gekend en daarover gehoord te hebben. Als uitvloeisel daarvan bepaalt ordinantie 4-8-7 dat de algemene kerkenraad geen besluit mag nemen ter zake van het verkopen van een kerkgebouw zonder dat de leden van de wijkgemeente door hem daarin gekend en daarover gehoord zijn. Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing op een besluit tot sluiting van een kerkgebouw. De kerkorde schrijft echter niet voor dat een dergelijk besluit niet mag worden genomen zonder voorafgaand overleg met de leden van de wijkgemeente in de vorm van een beraad in de wijkgemeente.

5. Beoordeling

5.1 De beroepen zijn tijdig ingesteld.

Procedure bij het regionale college: horen en voegen

5.2 Met betrekking tot de beroepsgrond onder a wordt overwogen dat op grond van ordinantie 12-7-2 elke bezwaarde het recht had om in persoon te verschijnen, desgewenst bijgestaan door een raadsman of -vrouw. Het regionale college had de leden van de bezwaargroep dus niet mogen weigeren dat zij zich ter zitting zouden laten bijstaan door een raadsman; daaraan doet niet af dat, zoals de algemene kerkenraad in zijn verweer stelt, de bezwaargroep voorafgaande aan de zitting al beschikte over het verweer van de algemene kerkenraad. Het beroep is in zoverre gegrond. Dit heeft evenwel geen gevolg voor de uitspraak van het regionale college omdat de bezwaargroep ten overstaan van het generale college de bezwaren alsnog heeft kunnen toelichten op de door haar gewenste wijze.

5.3 Met betrekking tot de beroepsgrond onder b wordt overwogen dat op grond van artikel 19-1 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen bevoegd is bij elkaar horende of met elkaar samenhangende zaken tot een zaak bijeen te voegen en gevoegde zaken als afzonderlijke zaken te behandelen. Van deze bevoegdheid mag in beginsel in elk stadium van het geding gebruik gemaakt worden terwijl het generale college, net zoals de algemene kerkenraad in zijn verweer aangeeft, niet inziet dat de bezwaargroep door voeging in haar belangen is geschaad. Het generale college zal het beroep daarom in zoverre ongegrond verklaren.

Zorgvuldige besluitvorming: kennen en horen van gemeentelieden

- 5.4 Met betrekking tot de beroepsgrond onder c voert de bezwaargroep tegen het oordeel van het regionale college aan dat de wijkkerkenraden van de [A.]kerk en de [B.]kerk ontkennen dat de algemene kerkenraad met de wijkkerkenraden had afgesproken dat de wijkkerkenraden hadden behoren te reageren op het advies van de gebouwencommissie. De algemene kerkenraad verweert zich hiertegen door verwijzing naar een procesbeschrijving vervat in zijn brief aan de scribae van de wijkkerkenraden gedateerd 21 maart 2012. Uit die brief van de algemene kerkenraad blijkt duidelijk wanneer achtereenvolgens het advies van de gebouwencommissie (uiterlijk 1 mei 2012) en het concept van het kerksluitingsbesluit (19 september 2012) verwacht mochten worden en wanneer de combinaties van wijkgemeenten daarop konden reageren (respectievelijk op 1 augustus en 31 oktober 2012). Uit de hiervoor onder rechtsoverweging 1.6 genoemde bijlagen blijkt voorts dat het advies van de gebouwencommissie per post en per e-mail, gedateerd 25 april 2012, naar de wijkkerkenraden is verstuurd en dat het conceptbesluit op 19 september 2012 naar de wijkkerkenraden is verstuurd. De aldus gestelde en daadwerkelijk gehanteerde hoortermijnen van drie respectievelijk twee maanden acht het generale college redelijk, waarbij in aanmerking is genomen dat de hoortermijn met betrekking tot het advies tijdens de zomerperiode verstreek. Ook blijkt daaruit dat de combinaties hebben gereageerd op het advies van de gebouwen-commissie; dit blijkt wat combinatie I betreft ook uit onderdeel 2.7 van het bezwaarschrift van de bezwaargroep. Het verhandelde tijdens de hoorzitting bij het generale college sluit ten slotte bij het bovenstaande aan. De voorzitter van de algemene kerkenraad verklaarde dat de besluitvoorstellen steeds naar de wijkkerkenraden zijn gegaan en dat hen steeds op het hart werd gebonden de gemeenteleden op de hoogte te houden. Desgevraagd door het generale college bevestigde hij dat de gemeenteleden zijn gehoord waaraan hij toevoegde dat de algemene kerkenraad daar alle belang bij had omdat hij draagvlak wilde creëren. Tijdens die zitting bevestigde de secretaris van de bezwaargroep dat de wijkgemeente is gehoord over het advies van de gebouwencommissie en het kerksluitingsbesluit.
- 5.5 Het generale college stelt voorop dat de algemene kerkenraad bij het kennen en horen van de leden van de gemeente bedoeld in rechtsoverweging 4.3 de nodige vrijheid toekomt om dit praktisch vorm te geven, mits hij daarbij de vereiste zorgvuldigheid in acht neemt. Tegen de achtergrond daarvan en gelet op het feit dat de wijkgemeenten samengebracht zijn tot combinaties van wijkgemeenten die daadwerkelijk zijn gehoord alsmede op het feit dat de wijkkerkenraden herhaaldelijk zijn aangespoord om de gemeenteleden op de hoogte te houden, kon de algemene kerkenraad naar het oordeel van het generale college de leden van de gemeenten kennen en horen door tussenkomst van de (combinaties van) wijkgemeenten. Het generale college zal het beroep daarom in zoverre ongegrond verklaren.
- 5.6 De bezwaargroep vraagt zich verder af of het hebben gekend en gehoord van de leden van de gemeente waar dat vereist is volgens de kerkorde betekent dat een vervolgens genomen besluit alleen aantastbaar is indien het is genomen in strijd met de kerkorde of wettelijke bepalingen en of de algemene kerkenraad dan niets hoeft te doen met informatie van gemeenteleden over vermeende fouten. Wat dit aangaat overweegt het generale college dat ook al wordt voorgeschreven dat de leden van de gemeente worden gekend en gehoord voordat een kerkenraad bepaalde besluiten neemt, dit onverlet laat de bevoegdheid van de kerkenraad tot het nemen van het besluit en zijn verantwoordelijkheid voor de inhoud daarvan, zoals ook het regionale college terecht heeft geoordeeld. Voorts heeft de algemene kerkenraad aangegeven dat wel degelijk rekening is gehouden met de reacties die via de wijkkerkenraden uit de wijkgemeentes zijn kenbaar gemaakt. Dit blijkt ook uit de opsomming hiervoor in rechtsoverweging 4.2. Dat het kennen en horen niet heeft geleid tot het door appellanten gewenste besluit, maakt het bestreden besluit niet onzorgvuldig.

Zorgvuldige voorbereiding van het besluit: de gang van zaken [C.]kapel en [A.]kerk

5.7 Met betrekking tot de beroepsgrond onder c voert de bezwaargroep voorts tegen het oordeel van het regionale college aan dat de algemene kerkenraad wat de “gebouwenkwestie” betreft niet zorgvuldig heeft gehandeld. De gebouwenkwestie kan omschreven worden als een ongelukkige gang van zaken betreffende de keuze tussen sluiting van de [A.]kerk (conform het advies van de gebouwencommissie en het advies van het college van kerkrentmeesters) of de [C.]kapel (conform een voorstel van het overleg van voorzitters en predikanten van combinatie I). Het oordeel van het regionale college berust er in de kern genomen op dat de algemene kerkenraad niet betrokken was bij deze gang van zaken. Volgens de bezwaargroep dient deze gang van zaken de algemene kerkenraad juist wel te worden aangerekend omdat hij die had kunnen voorkomen door in een eerder stadium toezeggingen te doen voor, volgens de bezwaargroep, grote noodzakelijke verbouwingen aan de [C.]kapel en de [D.]kerk. Het generale college constateert dat het college van kerkrentmeesters het doen van deze toezeggingen heeft ontraden om de twee redenen vermeld in zijn advies aan de algemene kerkenraad. Het generale college vat deze redenen aldus samen dat de gebouwencommissie de huidige staat en mogelijkheden van de kerkgebouwen heeft beoordeeld en dat verdere aanpassing van de kerkgebouwen die niet gesloten worden in de visie van de kerkrentmeesters een zaak van toekomstige besluitvorming betreft. Het gaat hier om een inhoudelijk standpunt dat buiten het bestek van deze procedure valt. Dat binnen de combinatie I vervolgens vanwege het uitblijven van die toezeggingen tevergeefs gezocht is naar een alternatief dat unaniem zou worden gesteund door de wijkkerkenraden van combinatie I (een consequentie die overigens het college van kerkrentmeesters blijkens zijn voormeld advies onder ogen gekomen is), kan, hoe ongelukkig dit ook is gebleken voor de betrokkenen, ook volgens het generale college, de algemene kerkenraad niet worden toegerekend. Het generale college zal het beroep daarom in zoverre ongegrond verklaren.

Tijdsverloop sinds de vaststelling van de criteria en wegingsfactoren

5.8 Met betrekking tot de beroepsgrond onder d oordeelt het generale college dat de bezwaargroep terecht opkomt tegen het oordeel van het regionale college dat de door de gebouwencommissie gehanteerde criteria en wegingsfactoren waarop het kerksluitingsbesluit (mede) is gebaseerd geen onderwerp meer konden zijn van de procedure voor het regionale college gelet op het in onderdeel 8 van de bestreden uitspraak bedoelde tijdsverloop. Het generale college overweegt wat dit betreft als volgt. De criteria en wegingsfactoren zijn vervat in zowel het plan van aanpak als het advies van de gebouwencommissie. Noch het plan van aanpak noch de vaststelling daarvan door de algemene kerkenraad noch het advies van de gebouwencommissie kan echter worden aangemerkt als een voor bezwaar vatbaar besluit. Het plan van aanpak geeft de criteria aan welke de gebouwencommissie voorstelde om te hanteren bij haar beoordeling van de kerkgebouwen. Daarmee zijn de beleidsmatige uitgangspunten voor die beoordeling vastgelegd maar op zichzelf werden daarmee geen rechten of verplichtingen voor wijkgemeenten gecreëerd ten aanzien van de te beoordelen kerkgebouwen. Hetzelfde geldt voor het advies; ook dat had op zichzelf geen kerkrechtelijk relevant gevolg voor de wijkgemeenten. Eerst met het kerksluitingsbesluit zelf was sprake van een voor bezwaar vatbaar besluit nu dat rechtsgevolg heeft voor de betrokken wijkgemeentelieden. Omdat de algemene kerkenraad het advies van de gebouwencommissie, zoals met betrekking tot de [E.]kapel aangevuld door het advies van het college van kerkrentmeesters, heeft overgenomen zonder motivering moeten zowel het plan van aanpak en het daarop gebaseerde advies van de gebouwencommissie als het advies van het college van kerkrentmeesters geacht worden onderdeel uit te maken van de motivering van het kerksluitingsbesluit. Om die reden zal het generale college de beroepsgronden en de bezwaren van de bezwaargroep tegen die motivering behandelen welke betrekking hebben op de weging van de financiële criteria (5.10), de geografische spreiding (5.11), en de scores en monumentaliteit (5.13).

- 5.9 Met betrekking tot deze inhoudelijke aspecten wordt overwogen dat het generale college de afwegingen die algemene kerkenraad heeft gemaakt slechts terughoudend kan toetsen en het derhalve niet op de weg van het generale college ligt om de door de algemene kerkenraad gemaakte keuze volledig inhoudelijk te beoordelen. Of met een alternatieve keuze hetzelfde doel zou zijn bereikt staat niet ter beoordeling van het generale college. Ter toetsing staat alleen of de algemene kerkenraad bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet tot het besluit heeft kunnen komen. Gelet op de inhoud van de hiervoor onder rechtsoverweging 4.2 vermelde adviezen, waarin ook de reacties van de combinaties zijn betrokken, en de in die adviezen aan de hand van duidelijk beschreven selectiecriteria en wegingsfactoren gemaakte keuzes met betrekking tot de vermindering van het aantal kerkgebouwen, waarbij alle kerkgebouwen zijn betrokken, bestaat in het algemeen geen grond voor het oordeel dat de algemene kerkenraad in redelijkheid niet tot zijn besluit heeft kunnen komen. Dit geldt ook in het bijzonder voor de door de bezwaargroep ter discussie gestelde elementen die het generale college hierna een voor een zal behandelen.

Punten en weegfactoren

- 5.10 Volgens de bezwaargroep had de gebouwencommissie de financiële criteria die zij gehanteerd heeft in het rapport per kerkgebouw niet zwaarder mogen wegen dan de niet-financiële criteria. De bezwaargroep voert daartoe het volgende aan. Uit het plan van aanpak blijkt dat de gebouwencommissie aanvankelijk voornemens was de niet-financiële criteria zwaarder te wegen dan de financiële criteria. Uit het advies van de gebouwencommissie blijkt daarentegen dat de gebouwencommissie de financiële criteria uiteindelijk juist zwaarder heeft gewogen dan de niet-financiële criteria. De secretaris van de algemene kerkenraad verklaarde tijdens de hoorzitting bij het generale college dat de reden daarvoor gelegen was in het feit dat de gebouwencommissie tijdens haar onderzoek en analyse verder doordrongen is geraakt van de ernst van de financiële drijfveren van de noodzakelijke herstructurering. Het generale college acht dit begrijpelijk gelet op de financiële achtergrond van zowel het herstructureringsbesluit als het kerksluitingsbesluit en oordeelt om die reden dat de algemene kerkenraad bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid een zwaar gewicht mocht toekennen aan de financiële criteria. Hierbij sluit aan dat de bezwaargroep zelf in haar beroepschrift onder 6 onderkent dat de doelstelling van de herstructurering van financiële aard is.

Geografische spreiding

- 5.11 De algemene kerkenraad heeft aangevoerd dat hij zowel de spreiding binnen de combinaties als over de gemeente in haar geheel heeft beoordeeld. De bezwaargroep heeft aangegeven dat ook andere keuzes mogelijk zijn dan de door algemene kerkenraad gemaakte. Het generale college acht deze beroepsgrond daarmee onvoldoende onderbouwd nu daarmee niet is gebleken dat de algemene kerkenraad bij zijn afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet tot het bestreden besluit had kunnen komen.

Visie en perspectief, monumentaliteit en scores

- 5.12 Volgens de bezwaargroep had het regionale college het kerksluitingsbesluit behoren te vernietigen omdat daarin niet vermeld wordt dat het kerksluitingsbesluit niet zal leiden tot de financiële doelstelling ervan, te weten een sluitende exploitatiebegroting per 2015 (i). Ten tweede omdat de algemene kerkenraad volgens de bezwaargroep heeft verzuimd in het kerksluitingsbesluit een visie te geven omtrent (ii) afname of toename van ingeschrevenen, (iii) de positie van (oudere) gehandicapten, (iv) capaciteit en te verwachten kerkbezoek, (v) de bouwkundige werkzaamheden voor de open blijvende kerkgebouwen en (vi) de verwachting of

de kerksluitingsronde nog een vervolg krijgt en, zo ja, wanneer. Ook heeft het regionale college geen uitspraak gedaan over de bezwaren inzake de weging van de monumentaliteit (vii). In haar bezwaarschrift voert de bezwaargroep ten slotte aan dat de scores in het rapport van de gebouwencommissie niet kloppen (viii).

- 5.13 De bezwaargroep heeft wat deze beroepsgronden en bezwaren aangaat onvoldoende gesteld om tot de conclusie te kunnen komen dat de algemene kerkenraad bij zijn afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet had kunnen komen tot zijn kerksluitingsbesluit. Het generale college overweegt te dien aanzien als volgt.

Ad (i): Dat het kerksluitingsbesluit niet zal leiden tot de financiële doelstelling ervan, betekent op zichzelf niet dat het besluit kennelijk onredelijk is.

Ad (ii): Wat de afname of toename van het aantal ingeschrevenen betreft, merkt het generale college op dat het kerksluitingsbesluit mede gebaseerd is op een financiële analyse opgenomen in het rapport "... Een meerjaren doorrekening van de effecten van het herstructureringsplan van de kerkenraad". Die analyse berust op een prognose van de baten van de wijkgemeenten en behelst daarmee mede een visie op de toekomstige ontwikkeling van het ledenbestand.

Ad (iii): Blijkens het advies van de gebouwencommissie is bij de toetsing van de kerkgebouwen de toegankelijkheid voor mindervaliden in aanmerking genomen (criterium A4). De positie van (oudere) gehandicapten heeft de algemene kerkenraad aldus ook betrokken in de besluitvorming.

Ad (iv): Wat capaciteit en te verwachten kerkbezoek betreft, overweegt het generale college dat tijdens de zitting door de voorzitter van de algemene kerkenraad is gesteld (en door de appellanten is dit niet betwist) dat tot op de datum van de zitting geen capaciteitsproblemen ondervonden waren terwijl toen de sluiting al grotendeels was doorgevoerd. Bovendien is capaciteit een criterium dat de gebouwencommissie in haar advies hanteert (criteria A1 (*Capaciteit kerkzaal*)). Voorts heeft de algemene kerkenraad kennelijk vanuit de visie gehandeld dat wijkgemeenten uit verscheidene vier- en werkplekken kunnen bestaan waardoor, in de woorden van de algemene kerkenraad: "*kerkgangers nog steeds naar 'de kerk op de hoek' kunnen*" (zie het herstructureringsbesluit). Het generale college begrijpt de algemene kerkenraad aldus dat er bij een (onvoorziene) toename van het ledenbestand gebruik gemaakt zou kunnen worden van aanvullende vier- en werkplekken indien en voor zover capaciteitsgebrek alsnog een probleem mocht worden. Gelet op de op die wijze door de algemene kerkenraad voorziene flexibiliteit, oordeelt het generale college dat in dit opzicht niet is gebleken dat de algemene kerkenraad bij de afweging van het belang van een nabij kerkgebouw tegen de overige betrokken (financiële) belangen in redelijkheid niet tot het kerksluitingsbesluit had kunnen komen.

Ad (v): Het generale college leidt uit het advies van de gebouwencommissie af dat de bouwkundige werkzaamheden zijn meegewogen, gelet op de functionele criteria en exploitatiecriteria in dat advies (zie criterium A (*Functionaliteit van het gebouw (bruikbaarheid voor de hoofdfunctie)*) en criterium D (*Exploitatie*), met name subcriteria D1 (*Onderhoudsgevoeligheid (vooral buitenzijde)*) en D5 (*Géén achterstallig onderhoud*)). Hieruit blijkt evenmin dat de algemene kerkenraad bij zijn afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet had kunnen komen tot het kerksluitingsbesluit.

Ad (vi): De Bezwaargroep heeft niet aangevoerd in welk opzicht de eventuele verwachting van een vervolg van de kerksluiting afdoet aan de rechtmatigheid van het kerksluitingsbesluit zelf.

Ad (vii): Het generale college merkt op dat blijkens het advies van de gebouwencommissie de architectonische waarden (waaronder begrepen monumentaliteit, historische waarde en culturele betekenis) zijn meegewogen (zie criterium B (*Architectonische waarden*) van het advies van de gebouwencommissie). In het verweer van de algemene kerkenraad tegen de bezwaarschriften zet de algemene kerkenraad zijn visie uiteen op de in de huidige tijd veranderde betekenis van herkenbare kerkgebouwen als plaats van samenkomst. Tegen de achtergrond daarvan, oordeelt het generale college dat niet is gebleken dat de algemene kerkenraad bij de afweging van het

belang van architectonische waarden tegen de overige betrokken belangen in redelijkheid niet tot het kerksluitingsbesluit had kunnen komen.

Ad (viii): De bezwaargroep heeft gesteld dat de scores in het rapport van de gebouwencommissie niet kloppen en dat dat met name geldt voor toegankelijkheid, energieverbruik, bezoekersaantallen en de exploitatiegegevens. De bezwaargroep heeft dit bezwaar echter alleen ten aanzien van de toegankelijkheid en de energie- en exploitatiegegevens onderbouwd. Voor het overige zal het generale college deze bezwaren vanwege de ontbrekende onderbouwing ongegrond verklaren. Wat de toegankelijkheid betreft, wijst de bezwaargroep erop dat de [D.]kerk en de [C.]kapel in tegenstelling tot de [A.]kerk en de [B.]kerk kerkgebouwen met meerdere verdiepingen zijn met beperkte liftcapaciteit. Om die reden is het volgens de bezwaargroep onbegrijpelijk dat de gebouwencommissie aan deze vier kerkgebouwen dezelfde score toe heeft gekend wat toegankelijkheid betreft. Het generale college overweegt met betrekking tot dit bezwaar als volgt. Vanwege het door de gebouwencommissie daaraan toegekende gewicht (weegfactor 1) en puntenbereik (minimaal één punt, maximaal twee punten), kon het subcriterium toegankelijkheid als onderdeel van het gewogen gemiddelde aantal punten van het criterium functionaliteit minimaal 0,2 punt en maximaal 0,3 punt bijdragen aan de totaalscore van een kerkgebouw van minimaal 14,5 punten en maximaal 36,5 punten. Gelet op het aldus beperkte (relatieve) gewicht van het subcriterium toegankelijkheid, oordeelt het generale college dat zelfs indien aangenomen zou worden dat de toegankelijkheidsscore onjuist is, het onvoldoende aannemelijk is dat de algemene kerkenraad tot een ander besluit zou zijn gekomen indien hij van een juiste score uit zou zijn gegaan, te meer nu de geografische spreiding bij de afweging van de gebouwencommissie met betrekking tot de [A.]kerk van doorslaggevende betekenis was. Evenmin is voldoende aannemelijk dat het argument dat de [B.]kerk enige "rust" verdient, wat daar ook van zij, voor de [A.]kerk op zichzelf of in samenhang gezien met een veronderstellenderwijs foute toegankelijkheidsscore van doorslaggevende betekenis is geweest. Het bezwaar met betrekking tot de energie- en exploitatiegegevens onderbouwt de bezwaargroep slechts door te stellen dat een advies om deze gegevens te laten doorrekenen door een deskundige niet is opgevolgd. Een dergelijke controle wordt echter niet door de kerkorde of generale regelingen voorgeschreven terwijl de bezwaargroep bovendien niet heeft onderbouwd tot welke fouten het ontbreken van deze controle heeft geleid. Het generale college zal daarom ook dat bezwaar bij gebrek aan voldoende onderbouwing afwijzen.

Beroep van appellant sub 2

- 5.14 Met betrekking tot de beroepsgrond onder rechtsoverweging 3.2 verwijst het generale college naar de overwegingen hiervoor vermeld onder rechtsoverweging 5.13 met betrekking tot de capaciteit. Om de daar vermelde redenen zal het generale college het beroep van appellant sub 2 ongegrond verklaren.

6. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen;

- verklaart het beroep van appellanten sub 1 tegen de beslissing van het regionale college om geen raadsman van de bezwaargroep tot de hoorzitting toe te laten gegrond;
- verklaart het beroep appellanten sub 1 gegrond voor zover daarmee het oordeel van het regionale college wordt bestreden dat door tijdsverloop geen bezwaar meer gemaakt kon worden tegen de criteria en wegingsfactoren waarop het kerksluitingsbesluit is gebaseerd;
- verklaart het beroep van appellanten sub 1 voor het overige ongegrond;
- verklaart het beroep van appellant sub 2 ongegrond;
- bevestigt de bestreden uitspraak van het regionale college onder aanvulling van gronden;

- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 11 november 2013 door mw mr J.C. Nouwt (plv. voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid) en mr ing M. Mouthaan (toegevoegd lid).

13/13

Uitspraak op het bezwaar van dr. X [appellant] tegen de uitspraak van de Commissie van Beroep ex artikel 42 van de generale regeling rechtspositie predikanten van 6 mei 2013.

1. **De procedure**

- 1.1 Bij brief van 3 juni 2013, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna te noemen: "het generale college") ingekomen op 4 juni 2013, heeft [appellant] bezwaar ingediend tegen de uitspraak van de Commissie van Beroep (hierna te noemen: "de Commissie van Beroep") ex artikel 42 van de generale regeling rechtspositie predikanten (hierna te noemen: "GRRP") van 6 mei 2013.
- 1.2 Het generale college acht zich op basis van de stukken voldoende voorgelicht en heeft geen aanleiding gevonden voor een mondelinge behandeling van het bezwaarschrift.

2. **De uitspraak van de Commissie van Beroep en de aangevoerde beroepsgronden**

- 2.1 De Commissie van Beroep heeft in haar uitspraak van 6 mei 2013 het bezwaarschrift van [appellant], gericht tegen de uitleg en uitvoering van artikel 6.2 GRRP, door [appellant] ingediend zowel bij de Beleidscommissie Predikanten (hierna te noemen: "BCP"), als bij de Commissie van Beroep, ter behandeling doorverwezen naar de BCP. Artikel 42.1 GRRP bepaalt, in samenhang met artikel 41.1b, dat bezwaren met betrekking tot de vaststelling van extra verhogingen, als bedoeld in artikel 6.2 GRRP, niet aan haar commissie kunnen worden voorgelegd. In de laatste zin van de (beleids)regels met betrekking tot de toekenning van extra periodieke verhogingen als bedoeld in artikel 6.2 GRRP, zoals deze zijn vastgesteld door de BCP in haar vergadering van 11 september 2007, wordt de BCP aangewezen als de instantie, die dergelijke bezwaren behandelt, aldus de Commissie van Beroep.
- 2.2 Bij brief van 20 juni 2013 heeft de BCP [appellant] medegedeeld dat de BCP naar aanleiding van een evaluatie van de uitvoeringspraktijk van artikel 6.2 GRRP, een voorstel zal doen aan de kleine synode om in artikel 6.2 GRRP objectieve criteria op te nemen met betrekking tot eerder verdiend inkomen en leeftijd, waardoor een betere aansluiting van de regels inzake de extra periodieke verhogingen op de uitvoeringspraktijk kan worden verkregen.
- 2.3 Na te hebben kennisgenomen van de sub 2.2 genoemde brief van de BCP heeft het generale college [appellant] gevraagd of deze brief wellicht aanleiding geeft om het bezwaar van 3 juni 2013 in te trekken.
- 2.4 Bij brief van 25 juli 2013 heeft [appellant] deze vraag ontkennend beantwoord. Daarbij heeft hij aangegeven dat de brief van 20 juni 2013 van de BCP alleen betrekking heeft op de uitvoering en waar nodig aanpassing van vastgestelde regelingen, waaronder aanpassing van artikel 6.2 GRRP. Geen reactie is gegeven op zijn bezwaar betreffende de juridische basis en geldigheid van reeds gegeven beschikkingen naar aanleiding van aanvragen van extra periodieken en de rechtvaardigheid van het "kerkelijke salarisbeleid", aldus [appellant].
- 2.5 In zijn bezwaarschrift en zijn toelichting bij brief van 25 juli 2013 daarop heeft [appellant] voorts uitdrukkelijk verklaard dat dit bezwaar niet het bezwaarschrift van hemzelf betreft tegen vaststelling van extra periodieke verhogingen. Op dit bezwaarschrift is reeds een definitief besluit genomen.

3. Beoordeling

- 3.1 Het generale college overweegt naar aanleiding van het ingestelde bezwaar het volgende.
- 3.2 Zoals is overwogen onder 2.4 van deze uitspraak, heeft [appellant] zelf aangegeven dat de nog resterende bezwaren betreffende de uitvoeringspraktijk van artikel 6.2 GRRP, niet hemzelf betreffen, maar dat het zijn bedoeling is de rechtvaardigheid van het kerkelijk salarisbeleid en de juridische basis en geldigheid van gegeven beschikkingen inzake aanvragen van extra periodieken aan de orde te stellen, teneinde daarmee een algemene uitspraak te krijgen over de interpretatie en uitvoering van artikel 6.2 GRRP.
- 3.3 Ingevolge ordinantie 12.3.1 kan een bezwaarde (een kerkelijk lichaam, ambtsdrager of gemeentelid) in de zin van deze ordinantie, alleen als bezwaarde worden aangemerkt als hij belang heeft bij een uitspraak. De bezwaarde moet zelf menen in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid te zijn getroffen.
- 3.4 Nu ook [appellant] zelf heeft aangegeven dat hij door de beleidsregels krachtens artikel 6.2 GRRP niet rechtstreeks in zijn belang is getroffen, komt het generale college op grond hiervan tot het oordeel dat [appellant] geen daadwerkelijk belang of verantwoordelijkheid in deze zaak heeft.
- 3.5 Het generale college is dan ook van oordeel dat [appellant] niet-ontvankelijk is in zijn bezwaar.
- 3.6 Ten overvloede merkt het generale college op dat het [appellant] vrijstaat zijn resterende bezwaren tegen de uitvoering van de betreffende artikelen van de GRRP aan de orde te stellen bij de regelgevende en beleidsbepalende organen van de Kerk.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart [appellant] niet-ontvankelijk in zijn op 3 juni 2013 bij het generale college ingediende bezwaar ingevolge artikel 42 GRRP.
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 8 november 2013

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, ds L. Korevaar, ds J.C. Fockens, dhr J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid), mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van [D.].

1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 19 juni 2013, aangevuld bij brief van 22 juni 2013, heeft [D.] (hierna: appellant) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college) van 21 mei 2013 nr. 2012-132, waarbij hij niet-ontvankelijk is verklaard in zijn bezwaar tegen goedkeuring van de jaarrekening 2011 van de Hervormde gemeente te [...] door de algemene kerkenraad (hierna: de AK), dan wel het verzuim van de AK om naar behoren te reageren op de bezwaren van appellant tegen die jaarrekening.
- 1.2 Bij brief van 31 juli 2013 heeft de AK op het beroepschrift gereageerd.

2. Beoordeling

- 2.1 Blijkens zijn beroepschrift baseert appellant zijn beroep op overweging 3.4 van de uitspraak van het generale college van 8 maart 2012, nrs. 15/11 en 16/11, waarin is geoordeeld dat voor een gemeentelid bezwaar openstaat tegen het verzuim van een kerkenraad om gemeentelieden ingevolge ordinantie 11-6-4 en 11-7-2 in de gelegenheid te stellen hun mening kenbaar te maken over de ontwerpjaarrekeningen van het laatst verlopen kalenderjaar.
- 2.2 Ingevolge ordinantie 11-7-1 en 11-7-2 worden de ontwerpjaarrekeningen over het laatst verlopen kalenderjaar elk jaar voor 1 mei aan de kerkenraad voorgelegd en tevens in de gemeente gepubliceerd en ter inzage gelegd.
Voor zover appellant meende dat de jaarrekening 2011 niet tijdig of niet op juiste wijze ter kennis van de gemeentelieden zou zijn gebracht, had hij dit verzuim derhalve op 1 mei 2012 kunnen constateren en had hij, gelet op de kerkrechtelijke termijnen, daartegen binnen 30 dagen nadien bezwaar dienen te maken.
- 2.3 Het op 20 september 2012 gedateerde, en op 27 september 2012 bij het regionale college ingekomen, bezwaarschrift is derhalve te laat ingediend.
Dit leidt tot de conclusie dat het bezwaar van appellant wegens termijnoverschrijding niet-ontvankelijk is.
- 2.4 Hetgeen appellant in zijn beroepschrift overigens heeft aangevoerd over het met opzet opnemen van onjuiste cijfers in de jaarrekeningen, is door het generale college reeds beoordeeld en ongegrond bevonden in de uitspraak van 4 juni 2013, nrs. 15/12 en 19/12. De desbetreffende overwegingen gelden ook in deze zaak.
- 2.5 Uit het voorgaande volgt dat appellant in zijn bezwaar niet-ontvankelijk dient te worden verklaard. Nu het regionale college – zij het, naar aanleiding van hetgeen appellant in zijn aldaar ingediende bezwaarschrift had aangevoerd, op andere gronden – tot deze beslissing is gekomen, zal de uitspraak van het regionale college worden bevestigd.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 21 mei 2013 nr. 2012-132;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 24 oktober 2013

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid), mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van [D.]

1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 20 juni 2013 heeft [D.] (hierna: appellant) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren in Zuid-Holland (hierna: het regionale college) van 14 juni 2013 nr. 2012-134, waarbij zijn bezwaar tegen de weigering van de algemene kerkenraad (hierna: de AK) om hem controlerapporten van de jaarrekeningen van de Hervormde gemeente te [...] van de jaren 2006 tot en met 2011 toe te zenden, ongegrond is verklaard.
- 1.2 Bij brief van 31 juli 2013 heeft de AK op het beroepschrift gereageerd.

2. Beoordeling

- 2.1 Het regionale college heeft op goede gronden geoordeeld dat appellant als gemeentelid geen recht heeft op toezending van de controlerapporten betreffende de jaarrekening. Reeds daarom kan het beroep geen doel treffen. Hetgeen overigens in het beroepschrift is aangevoerd behoeft geen bespreking.
- 2.2 Het voorgaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is en de uitspraak van het regionale college dient te worden bevestigd.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 14 juni 2013 in de zaak 2012-134;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 24 oktober 2013

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid), mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het verzoek van de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] om opschorting op grond van ordinantie 12-8-3.

1. Procedure

- 1.1 De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van het beroepschrift van 12 juli 2013, met bijlagen, van de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de AK), gericht tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Overijssel en Flevoland (hierna: het RCBG) van 12 juni 2013, verzonden op 15 juni 2013, op het bezwaar van [F.] tegen, voor zover thans van belang, het op 18 januari 2013 bekend gemaakte besluit van de AK om aan [F.] geen verslagen van de notulen van de vergaderingen van de AK te verstrekken of ter inzage te geven. Het beroepschrift bevat tevens een verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit (lees: de uitspraak van het RCBG).
- 1.2 [F.] is bij brief van 16 juli 2013 door het generale college in de gelegenheid gesteld om binnen een week op het verzoek om opschorting te reageren. Van hem is geen reactie ontvangen.

2. Beoordeling

- 2.1 De rechtmatigheid van het hiervoor vermelde besluit van de AK zal beoordeeld worden in de beroepsprocedure. Op dat oordeel wordt thans niet vooruitgelopen.
- 2.2 Het verzoek om opschorting strekt ertoe om onomkeerbare gevolgen te voorkomen. Aangezien de inzet van het beroep de weigering van verstrekking dan wel inzage van de hiervoor bedoelde notulen is, zou het beroep zinledig worden indien reeds hangende de behandeling daarvan deze notulen aan [F.] zouden worden verstrekt of ter inzage gegeven. Teneinde in zoverre onomkeerbare gevolgen te voorkomen heeft de AK een zwaarwegend belang bij opschorting van de tenuitvoerlegging van de uitspraak van het RCBG. Niet is gebleken van zwaarder wegende belangen aan de zijde van [F.].
- 2.3 Het voorgaande leidt ertoe dat het verzoek om opschorting dient te worden toegewezen.

3. Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren

- schort de tenuitvoerlegging van de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Overijssel en Flevoland van 12 juni 2013, voor zover betrekking hebbend op de verstrekking of inzage van de notulen van de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...], op tot de uitspraak van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen op het beroep van de algemene kerkenraad.

Gedaan te 's-Gravenhage op 3 augustus 2013
door mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

Uitspraak op het beroep van de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...].

1. De procedure

- 1.1 Bij op 12 juli 2013 per e-mail en 15 juli 2013 per post bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college) ingekomen brief met producties (hierna: het beroepschrift) heeft [gemachtigde] namens de algemene kerkenraad (hierna: de AK) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Overijssel-Flevoland (hierna: het regionale college) gedaan op 12 juni 2013 en verzonden op 15 juni 2013.
- 1.2 De voorzitter heeft bij uitspraak van 3 augustus 2013 de tenuitvoerlegging van de uitspraak van het regionale college opgeschort voor zover betrekking hebbend op de verstrekking of inzage van de notulen van de AK.
- 1.3 Bij e-mail van 19 augustus 2013 heeft [F.] verkort op het beroepschrift gereageerd. Bij op 29 september 2013 per e-mail ontvangen en op die datum gedateerde brief (hierna: het verweerschrift) heeft hij uitgebreider gereageerd op het beroepschrift en ook zijnerzijds beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college.
- 1.4 Bij op 29 november 2013 per e-mail en 2 december 2013 per post bij het generale college ingekomen brief heeft de raadsman van de AK gereageerd op het verweerschrift.
- 1.5 Het generale college heeft kennis genomen van de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.
- 1.6 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. De feiten

- 2.1 [F.] is lid van de Protestantse gemeente te [...] en medeondertekenaar van een aan de AK gerichte brief die aan de orde gekomen is tijdens een vergadering van de AK op 19 juni 2012 waarbij geen toehoorders aanwezig waren. [F.] heeft onder andere bij e-mail van 19 november 2012 aan de scriba van de AK verzocht om hem de verslagen te verstrekken van de vergaderingen van de AK in 2012.
- 2.2 Ten tijde van het verzoek van [F.] om inzage in de notulen van 19 november 2012, bevatte de plaatselijke regeling geen bepaling over de vertrouwelijkheid van de notulen van de vergaderingen van de AK. Wel bepaalde deze in artikel 2.7 dat tot de vergaderingen van de AK gemeenteleden als toehoorder worden toegelaten, tenzij de AK besluit in beslotenheid te vergaderen.
- 2.3 De scriba van de AK heeft op 18 januari 2013 [F.] bericht dat de AK hem geen notulen van de vergaderingen van de AK van 2012 ter beschikking zal stellen (hierna: het besluit). Bij brief van 12 februari 2013 heeft [F.] bij het regionale college bezwaar gemaakt tegen het besluit (hierna: het bezwaar) alsmede een drietal andere bezwaren gemaakt waarvan hij het vierde tijdens de hoorzitting voor het regionale college heeft ingetrokken.
- 2.4 Het regionale college heeft het bezwaar gegrond verklaard en [F.] niet-ontvankelijk verklaard in zijn overige, niet-ingetrokken bezwaren. Bovendien heeft het regionale college bepaald dat de AK aan [F.] inzage dient te geven in de notulen op de door het regionale college in zijn uitspraak bepaalde wijze.

3. Beoordeling van het beroep van [F.]

- 3.1 Krachtens het bepaalde in ordinantie 12-8-2 dient een beroep schriftelijk en gemotiveerd te worden ingesteld binnen dertig dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de

dag waarop daarvan redelijkerwijze kennis kon worden genomen. Aan die termijn dient in verband met de rechtszekerheid strikt de hand te worden gehouden.

- 3.2 De uitspraak van het regionale college van 12 juni 2013 werd verzonden op 15 juni 2013. Derhalve is de beroepstermijn van dertig dagen ingegaan op 16 juni 2013. Uit niets is gebleken dat een andere ingangsdatum van de beroepstermijn zou moeten worden gehanteerd. Het beroep van [F.] dateert echter van 29 september 2013 en is aldus te laat ingesteld. [F.] heeft geen argumenten aangevoerd die daarvoor een rechtvaardigingsgrond opleveren terwijl de kerkorde, de ordinanties en de generale regeling kerkelijke rechtspraak evenmin voorzien in de mogelijkheid van instelling van een beroep na afloop van de beroepstermijn.
- 3.3 Gezien het voorgaande dient [F.] vanwege termijnoverschrijding niet-ontvankelijk te worden verklaard in het beroep.

4. Beoordeling van het beroep van de AK

- 4.1 Het beroep is tijdig ingesteld en berust op twee gronden. Ten eerste meent de AK in de kern genomen dat hij volgens de kerkorde niet gehouden is om aan niet-kerkenraadsleden inzage te verstrekken in de notulen van zijn vergaderingen. Ten tweede meent de AK dat [F.] geen, althans geen rechtens te respecteren belang heeft bij zijn bezwaar. Daartoe voert de AK aan dat [F.] zijn recht heeft verwerkt kennis te nemen van hetgeen is besproken ter vergadering doordat hij daarbij niet aanwezig was. Bovendien heeft de AK [F.] inmiddels het door [F.] gewenste inzicht verschaft in de afhandeling van de mede door [F.] ondertekende brief. Voorts stelt de AK dat het verzoek van [F.] te onbepaald is aangezien het betrekking heeft op de verslaglegging over heel 2012 zonder dat daartoe een redelijk belang aanwezig is. De verweren van [F.] tegen deze beroepsgronden zal het generale college hierna voor zover relevant in overweging 4.4 beschrijven en behandelen.
- 4.2 Wat de ontvankelijkheid betreft, oordeelt het generale college dat het regionale college [F.] terecht ontvankelijk heeft geacht in zijn bezwaar. Reeds omdat de behandeling van een mede door hem ondertekende brief aan de orde kwam, had [F.] belang. Wat de AK daarover verder heeft aangevoerd doet daaraan niet af.
- 4.3 Het generale college zal echter het beroep ten aanzien van vertrouwelijkheid van de notulen gegrond verklaren om de volgende redenen. Wanneer bij een kerkenraadsvergadering geen toevoorders aanwezig zijn en zij evenmin om toelating tot de vergadering hebben verzocht, vindt de vergadering feitelijk in beslotenheid plaats en zal een (voorstel tot) het nemen van een besluit om in beslotenheid te vergaderen, zoals bedoeld in voormeld artikel 2.7, normaal gesproken niet aan de orde komen. Het generale college is van oordeel dat de vergaderde leden van de (algemene) kerkenraad in een dergelijke situatie ervan uit kunnen gaan dat feitelijke beslotenheid tevens juridische beslotenheid met zich brengt in die zin dat derden geen recht hebben op inzage in de notulen van een vergadering waarbij zij niet aanwezig waren. De opvatting van het regionale college dat derden alleen dan geen recht op inzage hebben wanneer de (algemene) kerkenraad tot beslotenheid heeft besloten, vindt geen steun in het (kerk)recht en verdraagt zich overigens onvoldoende met de redelijke eisen van een werkbare praktijk. Een consequentie van de opvatting van het regionale college zou bovendien kunnen zijn dat naar hun aard vertrouwelijke zaken besproken worden terwijl de vergaderde leden er niet op bedacht (behoren te) zijn dat zij de geheimhouding daarvan niet kunnen borgen; de onderhavige zaak strekt hiervan tot voorbeeld. Een dergelijke consequentie is onwenselijk met het oog op het belang bij vertrouwelijkheid dat beschermd wordt door ordinantie 4-2, welke bepaling onder andere kerkenraadsleden tot geheimhouding verplicht ten aanzien van alle zaken die hun in de uitoefening van hun ambt, dienst, functie of taak ter kennis komen en een vertrouwelijk karakter dragen.
- 4.4 [F.] heeft in zijn reactie op het beroepschrift de vraag opgeworpen hoe deelnemers aan een kerkenraadsvergadering kunnen bepalen wat zij uit de vergadering aan hun achterban kunnen rapporteren als de vergadering zonder besluit daartoe (feitelijk) in beslotenheid plaatsvindt. Het

generale college overweegt dat bij gebreke van een specifieke bepaling in de plaatselijke regeling het een kerkenraadslid binnen de grenzen van ordinantie 4-2 vrij staat verslag te doen over hetgeen verhandeld is tijdens een kerkenraadsvergadering.

4.5 Hetgeen [F.] overigens heeft aangevoerd leidt niet tot een ander oordeel.

5. **Beslissing**

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen;

- verklaart [F.] niet-ontvankelijk in zijn beroep;
- verklaart het beroep van de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] gegrond;
- vernietigt de uitspraak van het regionale college ten aanzien van het bezwaar voor zover aan het oordeel van het generale college onderworpen en, opnieuw rechtdoende, verklaart het bezwaar van [F.] ongegrond;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 29 januari 2014

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid) en mr ing M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op de bezwaren van de Stichting Kerk en Wereld

1. De procedure

- 1.1 Bij bezwaarschrift, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college) per e-mail ingekomen op 22 juli 2013 en per post op 24 juli 2013, heeft mr K. namens de Stichting Kerk en Wereld (hierna: Kerk en Wereld) bezwaar gemaakt tegen besluiten van 21 juni 2013 van de kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: de kleine synode). Dit bezwaarschrift vervangt het op 19 juli 2013 namens Kerk en Wereld ingediende bezwaarschrift. Deze zaak is bij het generale college bekend onder nummer 17/13.
- 1.2 In zijn brief van 22 juli 2013 heeft mr K. namens Kerk en Wereld aan het generale college verzocht de behandeling van het bezwaarschrift tegen besluiten van 21 juni 2013 van de kleine synode aan te houden. Bij brief van 2 augustus 2013 heeft het generale college aan mr K. en aan de kleine synode meegedeeld dat de inhoudelijke behandeling van het bezwaarschrift tot nader bericht werd aangehouden.
- 1.3 Bij bezwaarschrift, bij het generale college per e-mail ingekomen op 27 december 2013 en per post op 30 december 2013, heeft mr K. namens Kerk en Wereld bezwaar gemaakt tegen besluiten van de kleine synode van 29 november 2013. Deze zaak is bij het generale college bekend onder nummer 32/13.
- 1.4 Op verzoek van Kerk en Wereld heeft het generale college de zaken met de nummers 17/13 en 32/13 gevoegd in de zin van artikel 19 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak. Van de voeging is aan partijen mededeling gedaan bij brief van 30 december 2013.
- 1.5 In de beide bezwaarschriften is namens Kerk en Wereld voorts aan het generale college een geschil in de zin van ordinantie 12-4 van de kerkorde voorgelegd en verzocht te bepalen dat de kleine synode niet en het bestuur van Kerk en Wereld wel – met inachtneming van artikel 10 van de statuten – bevoegd is voor of namens Kerk en Wereld te besluiten over integratie van werkzaamheden, verricht door of namens Kerk en Wereld, met het werk van de kerk. Ten onrechte is niet aangegeven onder welke condities de kleine synode bevoegd kan zijn tot ontbinding te besluiten.
- 1.6 Bij brief van 20 februari 2014, bij het generale college ingekomen op 21 februari 2014, heeft mr F. namens de kleine synode gereageerd op de bezwaarschriften.
- 1.7 De mondelinge behandeling van de bezwaarschriften heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 26 juni 2014. Aldaar zijn verschenen namens Kerk en Wereld mw O., voorzitter van het bestuur, en de heren H., penningmeester, en M., bestuurslid, met bijstand van mr K. als gemachtigde, en namens de kleine synode de heren P., scriba van de generale synode, B., adviseur van het moderamen van de generale synode, F., directeur van de protestantse dienstenorganisatie, mr L., lid van het bestuur van de dienstenorganisatie en mr J., als jurist verbonden aan de dienstenorganisatie, met bijstand van mr F. als gemachtigde.

2. De feiten

- 2.1 Kerk en Wereld is in 1946 opgericht vanwege de toenmalige Nederlandse Hervormde Kerk. Zij is een protestantse stichting in de zin van ordinantie 11-27 van de kerkorde en de generale regeling stichtingen.
- 2.2 Het statutaire doel van Kerk en Wereld is het leveren van een bijdrage aan de bezinning over vraagstukken op het grensvlak van geloof en samenleving.
- 2.3 De statuten van Kerk en Wereld zijn laatstelijk gewijzigd op 4 oktober 2006. Artikel 10 daarvan bepaalt dat overdracht van taken, bevoegdheden, rechten of verplichtingen door Kerk en Wereld slechts is toegestaan indien zulks geschiedt aan de kerk zelf of aan een andere protestantse stichting en niet dan met voorafgaande instemming van de kleine synode. Artikel 14 van de statuten luidt, voor zover nu van belang:
 - “1. *Het bestuur van de stichting is bevoegd – bij gemotiveerd besluit en na voorafgaande schriftelijke instemming van de kleine synode alsmede van het bestuur van de dienstenorganisatie – de stichting te ontbinden. (...)*
 2. *De kleine synode is bevoegd bij schriftelijk en gemotiveerd besluit na advies van het bestuur van de dienstenorganisatie de stichting te ontbinden. Het besluit tot ontbinding*

door de kleine synode kan slechts worden genomen na overleg met het bestuur van de stichting.

(...)

5. *Bij ontbinding van de stichting wordt de bestemming van een batig liquidatiesaldo bepaald door de kleine synode op voorstel van het bestuur van de stichting en passend bij de doelstelling van de stichting.*

(...)"

- 2.4 Volgens de jaarrekening over 2012 bedroeg het eigen vermogen van Kerk en Wereld per ultimo 2012 (afgerond) € 8.760.000,--.

3. De bestreden besluiten

- 3.1 De in de bezwaarschriften bestreden besluiten van de kleine synode van 21 juni en 29 november 2013, bezien in hun onderlinge samenhang, komen op het volgende neer:

- a. Uiterlijk per 1 januari 2015 wordt het werk van Kerk en Wereld geïntegreerd in het werk van de landelijke kerk dat wordt uitgevoerd door de dienstenorganisatie. Partijen zijn het erover eens dat dit besluit mede omvat het besluit tot ontbinding van Kerk en Wereld op grond van artikel 14 lid 2 van de statuten.
- b. De bestemming van het liquidatiesaldo van Kerk en Wereld is de kerk zelf. Zij zal dit liquidatiesaldo als apart fonds (laten) beheren (door de dienstenorganisatie).
- c. Aan het moderamen wordt opgedragen de integratie van het werk van Kerk en Wereld in het werk van de landelijke kerk tot stand te brengen na overleg met het bestuur van Kerk en Wereld.

- 3.2 De besluiten berusten op de navolgende overwegingen, samengevat weergegeven:

- het werk van de vele organen, deputaatschappen en raden van de vroegere SoW-kerken is inmiddels ondergebracht in de dienstenorganisatie,
- op die manier is bereikt dat het werk van de kerk binnen een eenheid van visie en onder directe verantwoordelijkheid van de synode en het bestuur van de dienstenorganisatie uitgevoerd wordt,
- dit heeft geleid tot meer efficiëntie in de uitvoering van het werk,
- het is goed ook het werk van Kerk en Wereld op deze manier te integreren in het werk van de kerk,
- de notitie stichtingenbeleid van het moderamen van oktober/november 2013, die door de kleine synode is aanvaard, houdt voor Kerk en Wereld in dat zij niet langer zelfstandig behoeft te blijven en dient te worden geïntegreerd in de dienstenorganisatie,
- gelet op het feit dat het moderamen en het bestuur van de dienstenorganisatie hierover al geruime tijd in gesprek zijn met het bestuur van Kerk en Wereld, is voor deze integratie een termijn van een jaar voldoende,
- de kleine synode is bevoegd Kerk en Wereld te ontbinden en om - op voorstel van het bestuur van Kerk en Wereld en passend bij de doelstelling van Kerk en Wereld - de bestemming van het liquidatiesaldo te bepalen,
- voor de bestemming van het aparte fonds, waarin het liquidatiesaldo zal worden beheerd, heeft het bestuur van Kerk en Wereld nog geen voorstel gedaan. Het moderamen en het bestuur van de dienstenorganisatie stellen voor dat deze bestemming zal zijn "projecten op het grensvlak van geloof en samenleving".

4. De gronden van de bezwaren en het verweer

- 4.1 De gronden van de bezwaren van Kerk en Wereld tegen de bestreden besluiten laten zich samenvatten als volgt.

- a. De kleine synode heeft ten onrechte overwogen bevoegd te zijn te besluiten tot ontbinding van Kerk en Wereld. Op grond van de statuten, de wet en de generale regeling stichtingen kan de kleine synode pas bevoegd zijn tot ontbinding te besluiten indien aan een reeks randvoorwaarden is voldaan, wat niet het geval is. Het statutair voorgeschreven overleg met het bestuur van Kerk en Wereld heeft niet of nauwelijks plaatsgevonden. Een besluit tot ontbinding is een ultimum remedium. De reden voor ontbinding moet liggen in omstandigheden die de stichting zelf betreffen en niet in beleidswijziging van de oprichter. Bij de oprichting van een stichting heeft de oprichter afstand gedaan van het voor het doel van de stichting afgezonderde vermogen en de zeggenschap daarover. De ontbinding van een stichting kan pas aan de orde komen wanneer het doel is vervuld of onbereikbaar is

- geworden. De kleine synode mag niet vanwege belangen die strijdig zijn met die van Kerk en Wereld besluiten tot haar ontbinding terwijl haar bestuur zich daartegen verzet. Bij uitoefening van de statutaire bevoegdheid tot ontbinding van Kerk en Wereld moeten de belangen van de kerk wijken voor die van Kerk en Wereld. Naast de belangen van Kerk en Wereld zelf staan de belangen van donateurs en legatarissen in de weg aan haar ontbinding. Zij mochten, ook gelet op het wettelijk uitkeringsverbod als bedoeld in artikel 2: 285 lid 3 BW, erop vertrouwen dat de door hen aan Kerk en Wereld toevertrouwde middelen worden besteed overeenkomstig haar doel en niet aan de kerk zelf. Omdat volgens de statuten de bestemming van het liquidatiesaldo slechts mag plaatsvinden op voorstel van het bestuur van Kerk en Wereld, kan ontbinding slechts plaatsvinden als het bestuur en de kleine synode het daarover eens zijn. Voor het besluit tot ontbinding zijn wisselende argumenten aangevoerd. Kerk en Wereld functioneert optimaal, kritiek van de kleine synode op haar beleid ontbreekt. Onder die omstandigheden is de kleine synode niet bevoegd tot ontbinding te besluiten, althans gebruikt zij met een besluit tot ontbinding haar bevoegdheid voor een ander doel dan waarvoor deze is verleend. Ook is de besluitvorming onvoldoende zorgvuldig en zijn de wettelijke bepalingen, althans hun ratio, niet toegepast.
- b. Ten onrechte heeft de kleine synode besloten dat het liquidatiesaldo toekomt aan de kerk. Het besluit strijdt met (de ratio van) het wettelijke uitkeringsverbod (artikel 2: 285 lid 3 BW) en met de bedoelingen van donateurs en legatarissen van Kerk en Wereld. Het behoud van het doelvermogen in Kerk en Wereld biedt de beste garantie voor instandhouding daarvan. Overheveling van het vermogen naar de dienstenorganisatie betekent zowel meer risico alsook het gevaar van verwatering van dat vermogen door de bredere doelstellingen van de dienstenorganisatie. Ook is dit besluit prematuur omdat er geen voorstel over de bestemming van het liquidatiesaldo is gedaan door het bestuur van Kerk en Wereld.
- c. Ten onrechte heeft de kleine synode besloten tot integratie van de landelijke protestantse stichtingen, waaronder Kerk en Wereld, in de dienstenorganisatie. Zij is in haar besluitvorming niet consistent omdat zij op 21 juni 2013 besloot tot oprichting van een nieuwe stichting voor nieuwbouw op landgoed Hydepark. Het vermogen van Kerk en Wereld kan optimaal worden ingezet indien het niet wordt geïntegreerd in de kerk. Kerk en Wereld heeft relatief lage kosten van vermogensbeheer. De integratie leidt tot juridische en financiële risico's. Ook kan de integratie betekenen dat de kerk een directere verantwoordelijkheid krijgt voor het vermogen en de besteding daarvan. Daardoor kunnen bepaalde projecten die Kerk en Wereld wil ondersteunen, niet meer voor subsidiëring in aanmerking komen omdat zij niet voldoende passen in het beleid van de kerk. Integratie is in feite een overdracht van taken waartoe een besluit van het bestuur van Kerk en Wereld noodzakelijk is waarvoor dan weer de instemming van de kleine synode is vereist. De opgegeven redenen voor de integratie van Kerk en Wereld in het geheel van de kerk en de diensten-organisatie zijn ondeugdelijk.
- 4.2 Het geschil dat Kerk en Wereld aan het generale college voorlegt is dat volgens haar de kleine synode ten onrechte uitsprekt bevoegd te zijn om Kerk en Wereld te ontbinden zonder aan te geven onder welke condities zij daartoe bevoegd kan zijn. Evenzeer is de kleine synode niet bevoegd te besluiten tot integratie van de werkzaamheden van Kerk en Wereld in die van de kerk.
- 4.3 Het verweer komt voor zover nodig in het vervolg van deze uitspraak aan de orde.
- 5 De beoordeling
- 5.1 De bezwaarschriften zijn tijdig ingediend, zodat Kerk en Wereld in zoverre ontvankelijk is in haar bezwaren.
- 5.2 Naar het oordeel van het generale college stelt Kerk en Wereld ten onrechte dat de kleine synode op 29 november 2013 heeft besloten tot opheffing van andere stichtingen dan Kerk en Wereld. Het besluit van de kleine synode houdt in aanvaarding van de notitie stichtingenbeleid als uitgangspunt voor het verdere beleid van de kleine synode ten aanzien van stichtingen. Volgens de motivering wil de kerk zoveel mogelijk werk dat bij haar past zelf uitvoeren op grond en als onderdeel van het totale beleid van de kerk. Pas wanneer er juridische, fiscale of financiële redenen zijn, wordt dit werk aan stichtingen gedelegeerd. De uitwerking houdt in dat bepaalde stichtingen als zodanig dienen te blijven bestaan, terwijl dit niet geldt voor andere

stichtingen. Hieruit volgt dat niet is besloten tot opheffing van andere stichtingen dan Kerk en Wereld. In het midden kan blijven of Kerk en Wereld ontvankelijk zou zijn in bezwaren daartegen indien een dergelijk besluit wel zou zijn genomen.

- 5.3 Gelet op artikel 23 lid 1 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak heeft het generale college te beoordelen of:
- de bestreden besluiten genomen zijn in strijd met de kerkorde of met wettelijke bepalingen,
 - de kleine synode bij het nemen van de besluiten niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen,
 - de kleine synode haar bevoegdheid tot het nemen van de besluiten heeft gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze bevoegdheid is verleend,
 - de kleine synode - bij afweging van de betrokken belangen - in redelijkheid niet tot het bestreden besluit had kunnen komen.
- 5.4 In artikel 14 lid 2 van de statuten is aan de kleine synode de bevoegdheid toegekend Kerk en Wereld te ontbinden. Volgens deze bepaling dient dit besluit schriftelijk en gemotiveerd te zijn en kan het slechts worden genomen na advies van het bestuur van de dienstenorganisatie en na overleg met het bestuur van Kerk en Wereld. Niet in geschil is dat het besluit schriftelijk is genomen en is voorzien van een motivering. Volgens de schriftelijke weergave van het besluit van 21 juni 2013 had de kleine synode kennisgenomen van het positieve advies van het bestuur van de dienstenorganisatie als bijlage bij de brief van 21 mei 2013 van het moderamen. Het voorstel, waarover het bestuur van de dienstenorganisatie had geadviseerd, hield onder meer in te besluiten tot ontbinding van Kerk en Wereld. Ook aan het vereiste van voorafgaand overleg met het bestuur is naar het oordeel van het generale college voldaan. In de eerste plaats is over de (voorgenomen) besluiten uitvoerig gecorrespondeerd. Dit blijkt uit brieven van 6 december 2011 (van de kerk), 25 april 2012 (van Kerk en Wereld), 20 september 2012 (kerk), 15 november 2012 (Kerk en Wereld), 9 januari 2013 (kerk), 12 februari 2013 (Kerk en Wereld), 15 maart 2013 (kerk), 22 mei 2013 (Kerk en Wereld) – en na de besluiten van 21 juni 2013 maar voor die van 29 november 2013 – 24 september 2013 (Kerk en Wereld), 3 oktober 2013 (kerk), 12 november 2013 (kerk) en 25 november 2013 (Kerk en Wereld). In die correspondentie zijn de standpunten van Kerk en Wereld over het voornemen tot ontbinding aan de orde gekomen, zodat de correspondentie eraan kon bijdragen dat in lijn met het statutair vereiste van voorafgaand overleg de kleine synode pas besluit tot ontbinding nadat namens Kerk en Wereld voldoende gelegenheid is geweest haar standpunt daarover bekend te maken. Ook heeft diverse malen overleg plaatsgevonden, te weten op 23 januari 2012, 12 maart 2012, 18 december 2012, 5 juni 2013 – en na de besluiten van 21 juni 2013 maar voor die van 29 november 2013 – op 12 juli 2013 en 11 oktober 2013. Daardoor kan niet staande worden gehouden dat niet of nauwelijks overleg is gevoerd met het bestuur van Kerk en Wereld. De correspondentie en het overleg hebben niet geleid tot instemming van Kerk en Wereld met het (voorgenomen) besluit tot ontbinding, maar de statuten bepalen niet dat de kleine synode niet dan met dergelijke instemming kan besluiten tot ontbinding. Het besluit tot ontbinding van Kerk en Wereld is dan ook naar het oordeel van het generale college niet in strijd met de geldende statutaire voorschriften.
- 5.5 Het generale college volgt Kerk en Wereld niet in haar standpunt dat op grond van de wet en de generale regeling stichtingen de door haar genoemde – in overweging 4.1 onder a samengevat weergegeven – randvoorwaarden gelden waaraan voldaan moet zijn voordat de kleine synode tot ontbinding kan besluiten en dat daaraan in dit geval niet is voldaan. In het bijzonder verenigt het generale college zich niet met het standpunt van Kerk en Wereld dat volgens wettelijke of kerkordelijke bepalingen:
- een besluit tot ontbinding een ultimum remedium is,
 - een besluit tot ontbinding pas aan de orde kan komen als het doel van de stichting vervuld of onbereikbaar is geworden,
 - een besluit tot ontbinding in dit geval niet mogelijk is omdat niet blijkt van kritiek van de kleine synode op het functioneren van Kerk en Wereld,
 - een beleidswijziging van de oprichter van een stichting een gebruik van de statutaire bevoegdheid tot ontbinding van die stichting niet kan rechtvaardigen,
 - bij de uitoefening door de kleine synode van de statutaire bevoegdheid tot ontbinding van Kerk en Wereld de belangen van de kerk moeten wijken voor die van Kerk en Wereld,
 - in dit geval de instemming van Kerk en Wereld met de ontbinding is vereist,

- de belangen van legatarissen en donateurs van Kerk en Wereld in de weg staan aan het besluit tot ontbinding.

Het generale college neemt hierbij in aanmerking dat de wet de bedoelde randvoorwaarden – waaraan voldaan zou moeten zijn alvorens de kleine synode tot ontbinding van Kerk en Wereld kan besluiten – niet stelt en de toepasselijke kerkordelijke bepalingen evenmin. Artikel 2: 285 lid 3 BW verbiedt dat het doel van de stichting inhoudt het doen van uitkeringen aan oprichters. Deze bepaling belet niet dat het liquidatiesaldo ten goede komt aan de oprichters die eveneens van ideële aard zijn. Het voornemen dat saldo te bestemmen voor projecten op het grensvlak van geloof en samenleving strookt met de statutaire doelstelling van Kerk en Wereld. Daardoor worden de belangen van donateurs en legatarissen die middelen hebben toevertrouwd aan Kerk en Wereld, voldoende beschermd. Gelet op artikel 14 van de statuten konden zij op de hoogte zijn van de mogelijkheid van ontbinding van Kerk en Wereld door de kleine synode en bestemming van het liquidatiesaldo door de kleine synode. Hetzelfde geldt voor de in artikel 10 van de statuten voorziene mogelijke overdracht van rechten – waaronder vermogensbestanddelen kunnen zijn begrepen – aan de kerk of aan een andere protestantse stichting. Ordinantie 11-27-2 van de kerkorde bepaalt dat een protestantse stichting uitsluitend in het leven mag worden geroepen wanneer vaststaat dat de daarbij op het spel staande belangen alleen door een stichting voldoende kunnen worden behartigd. Uit het besluit tot ontbinding en de daarvoor gegeven motivering volgt dat naar opvatting van de kleine synode de belangen waarvoor Kerk en Wereld destijds is opgericht ook voldoende kunnen worden behartigd na haar ontbinding en integratie van haar werkzaamheden in de kerk. Het is in dat geval niet in strijd met (de strekking van) ordinantie 11-27-2 te besluiten tot het gebruik van de statutaire bevoegdheid tot ontbinding van Kerk en Wereld. Artikel 3 lid 1 aanhef en onder p van de generale regeling stichtingen schrijft voor dat de statuten van een protestantse stichting onder meer dienen in te houden de bepaling dat de stichting kan worden ontbonden bij gemotiveerd besluit, hetzij van het bestuur, hetzij van het kerkelijk lichaam dat de stichting in het leven riep, doch niet dan nadat voor dat besluit tevoren de schriftelijke instemming is verkregen van het kerkelijk lichaam, welks instemming nodig was voor de oprichting van de stichting en – in het geval het bestuur van de stichting hiertoe besluit – van het kerkelijk lichaam dat de stichting heeft opgericht. Dergelijke bepalingen zijn opgenomen in de statuten van Kerk en Wereld. Reeds in artikel 16 van de bij oprichting vastgestelde statuten is bepaald dat de generale synode van de Nederlandse Hervormde Kerk bevoegd was tot opheffing van Kerk en Wereld. Volgens de toepasselijke kerkordelijke bepalingen kan – in dit geval – de kleine synode wel besluiten tot ontbinding van een protestantse stichting zonder instemming van haar bestuur terwijl dat bestuur niet een dergelijk besluit kan nemen zonder instemming van de kleine synode. Niet valt in te zien dat het strijdt met de wet of kerkordelijke bepalingen nu gebruik te maken van de statutaire bevoegdheid tot ontbinding.

- 5.6 Het generale college ziet geen grond voor het oordeel dat de kleine synode bij het nemen van het besluit tot ontbinding van Kerk en Wereld niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen. Zoals overwogen onder 5.4 is het besluit genomen na correspondentie en overleg met het bestuur van Kerk en Wereld, zodat in zoverre de vereiste zorgvuldigheid in acht is genomen. Ook aan de overige statutaire eisen van procedurele aard is voldaan. Het besluit berust op de overwegingen als weergegeven in onderdeel 3 van deze uitspraak. Die overwegingen kunnen naar het oordeel van het generale college het besluit tot ontbinding van Kerk en Wereld dragen, zodat ook in zoverre dat besluit niet als onzorgvuldig is aan te merken. Dat Kerk en Wereld zich met die overwegingen niet verenigt, maakt dit niet anders. Uit de stelling dat in de discussie met Kerk en Wereld de kleine synode aanvankelijk de nadruk legde op financiële aspecten – het aanzienlijke vermogen van Kerk en Wereld – en later het accent werd verlegd naar het werk van Kerk en Wereld dat de kerk zelf wilde uitvoeren, kan niet volgen dat het besluit in zorgvuldigheid tekortschiet. Het is niet onzorgvuldig indien financiën en het werk van Kerk en Wereld met elkaar worden verbonden zodat ook na haar ontbinding haar werk wordt voortgezet en wordt gefinancierd uit het vermogen dat toebehoorde aan Kerk en Wereld en dat vermogen wordt aangewend conform haar doelstelling. Blijkens de daarvoor gegeven motivering staat dit laatste de kleine synode voor ogen met het besluit tot ontbinding van Kerk en Wereld.
- 5.7 Het generale college volgt Kerk en Wereld niet in het standpunt dat de kleine synode haar bevoegdheid tot ontbinding te besluiten heeft aangewend voor andere doelen dan waarvoor haar die is verleend. Volgens Kerk en Wereld stelt de kleine synode de kerkeigen

organisatorische en financiële belangen voorop ten koste van de belangen van Kerk en Wereld. Dit standpunt miskent dat de kleine synode bevoegd is tot ontbinding van Kerk en Wereld te besluiten en dit besluit blijkt de overwegingen waarop het berust is ingegeven door het belang van de werkzaamheden in lijn met het statutaire doel van Kerk en Wereld.

- 5.8 Naar het oordeel van het generale college kan niet gezegd worden dat de kleine synode bij een afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet heeft kunnen besluiten tot de ontbinding van Kerk en Wereld. Bij dat besluit heeft zij zich het belang van voortzetting van de werkzaamheden conform de doelstelling van Kerk en Wereld voldoende aangetrokken door te bepalen dat die worden geïntegreerd in de werkzaamheden van de landelijke kerk. Zij is voornemens het liquidatiesaldo onder te brengen in een fonds met de bestemming "projecten op het grensvlak van geloof en samenleving". Uit de brief van 3 oktober 2013 van de dienstenorganisatie aan Kerk en Wereld blijkt dat het vermogen van een bestemmingsfonds slechts mag worden aangewend voor de specifieke bestemming. Namens de kleine synode is ter zitting verklaard dat de rente op het vermogen van dit fonds wordt toegevoegd aan dat vermogen. Uiteraard brengt de ontbinding van Kerk en Wereld mee dat haar vermogen niet door haar afzonderlijk zal kunnen worden beheerd, maar dit maakt onder de weergegeven omstandigheden niet dat het besluit tot ontbinding de door het generale college uit te voeren toetsing niet doorstaat. Het besluit tot ontbinding strookt met het beleid van de kleine synode om het werk dat bij de kerk past, ook als het nog is ondergebracht in stichtingen, zo veel mogelijk zelf uit te voeren op grond en als onderdeel van het beleid van de kerk. Volgens dit stichtingenbeleid wordt dit werk gedelegeerd aan stichtingen wanneer daarvoor juridische, fiscale of financiële redenen zijn. De omstandigheid dat onlangs de kleine synode heeft besloten tot het oprichten van stichtingen voor het beheer en de exploitatie van landgoed Hydepark betekent – anders dan Kerk en Wereld aanvoert – niet dat de kleine synode inconsistent handelt. Haar beleid laat de mogelijkheid van oprichting van stichtingen open om de genoemde redenen. Niet valt uit te sluiten dat, zoals Kerk en Wereld stelt, sommige derden wel aan haar maar niet aan de kerk geld willen schenken. Dit mogelijke nadeel van het besluit tot ontbinding weegt naar het oordeel van het generale college niet zo zwaar dat de kleine synode zich daardoor in een redelijke afweging van alle betrokken belangen moest laten weerhouden het besluit tot ontbinding te nemen.
- 5.9 Uit het voorgaande volgt dat de bezwaren tegen het besluit van de kleine synode tot ontbinding van Kerk en Wereld ongegrond zijn.
- 5.10 Niet in geschil is dat de werkzaamheden zoals tot haar ontbinding door Kerk en Wereld verricht om een bijdrage te leveren aan de bezinning over vraagstukken op het grensvlak van geloof en samenleving na haar ontbinding dienen te worden voortgezet. In de bestreden besluiten ligt besloten dat de voortzetting van die werkzaamheden na ontbinding van Kerk en Wereld door de kerk zelf ter hand wordt genomen. Kerk en Wereld stelt niet wie anders dan de kerk de voortzetting van die werkzaamheden op zich zou moeten nemen als zijzelf als gevolg van het einde van haar bestaan die werkzaamheden niet meer kan uitvoeren. Alleen al hierop stuiten af de bezwaren tegen het besluit inzake de integratie van het werk van Kerk en Wereld in het werk van de landelijke kerk nu de bezwaren tegen het besluit tot ontbinding van Kerk en Wereld ongegrond zijn.
- 5.11 De overwegingen 5.4, 5.5 en 5.10 brengen mee dat er geen grond is om met toepassing van ordinantie 12-4 van de kerkorde te bepalen dat de kleine synode niet en het bestuur van Kerk en Wereld daarentegen wel bevoegd is te besluiten over integratie met het werk van de kerk van werkzaamheden verricht door of namens Kerk en Wereld of dat ten onrechte niet is aangegeven onder welke condities de kleine synode bevoegd kan zijn tot ontbinding te besluiten.
- 5.12 Artikel 14 lid 5 van de statuten bepaalt dat bij ontbinding van Kerk en Wereld de bestemming van een batig liquidatiesaldo wordt bepaald door de kleine synode op voorstel van het bestuur van Kerk en Wereld en passend bij haar doelstelling. Een voorstel van het bestuur van Kerk en Wereld inzake de bestemming van dat saldo ontbreekt zodat de kleine synode niet kon besluiten over de bestemming van het saldo. Het standpunt van de kleine synode houdt in dat het bestuur van Kerk en Wereld geen voorstel tot bestemming van het liquidatiesaldo heeft willen doen omdat zij zich verzet tegen haar ontbinding. Onder die omstandigheden houden de statuten van Kerk en Wereld in een redelijke uitleg geen verplichting in voor de kleine synode om voor onbepaalde termijn te wachten op een voorstel van het bestuur over de bestemming van het liquidatiesaldo. Een andere interpretatie van de statuten zou haar bevoegdheid

ondergraven te besluiten tot ontbinding, aldus de kleine synode. Naar het oordeel van het generale college brengt een redelijke uitleg van deze statutaire bepaling mee dat, indien het bestuur van Kerk en Wereld niet zelf een voorstel heeft gedaan over de bestemming van het liquidatiesaldo, hem door of namens de kleine synode een redelijke en duidelijke termijn wordt gegund om een dergelijk voorstel te doen. Indien die termijn verstrijkt zonder dat er een dergelijk voorstel is gedaan, kan de kleine synode ook bij het ontbreken van een voorstel van het bestuur van Kerk en Wereld besluiten over de bestemming van het liquidatiesaldo van Kerk en Wereld. Omdat niet gesteld of gebleken is dat door of namens haar aan het bestuur van Kerk en Wereld een dergelijke termijn is gegund, heeft de kleine synode bij het besluit inzake de bestemming van het liquidatiesaldo van Kerk en Wereld niet de vereiste zorgvuldigheid in acht genomen. Het bezwaar tegen dat besluit is in zoverre gegrond. Het generale college zal dat besluit vernietigen en bepalen dat de kleine synode een nieuw besluit dient te nemen over de bestemming van het liquidatiesaldo van Kerk en Wereld met inachtneming van deze uitspraak.

5.13 Wat partijen overigens hebben aangevoerd, brengt het generale college niet tot een ander oordeel.

6. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het bezwaar van Kerk en Wereld tegen het besluit van de kleine synode inzake de bestemming van het liquidatiesaldo van Kerk en Wereld gegrond en vernietigt dit besluit;
- bepaalt dat de kleine synode een nieuw besluit neemt inzake de bestemming van het liquidatiesaldo van Kerk en Wereld met inachtneming van deze uitspraak;
- verklaart de bezwaren van Kerk en Wereld voor het overige ongegrond;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 3 september 2014 door mr Th.C. van Sloten (voorzitter), mr C. Kool (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr ing. M. Mouthaan, ds H.J.J. Radstake, ds R.H. Knijff, J.B.W. van Vark RA, ds M.A. Bos (toegevoegd lid) en ds J. van der Veen (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van ds G. [appellant] tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zeeland van 17 juni 2013, nr. RCBG 21/13.

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 25 juli 2013, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna te noemen: "het generale college") ingekomen op 29 juli 2013, is [appellant] in beroep gekomen tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zeeland (hierna te noemen: "het regionale college") van 17 juni 2013, verzonden 28 juni 2013.
In deze uitspraak is het bezwaarschrift van [appellant] van 16 oktober 2012 tegen het besluit van de kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] van 18 september 2012 om de predikant van deze gemeente toestemming te geven voor nevenwerkzaamheden voor 30% van de werktijd als docent, in combinatie met zijn werk als predikant voor de volledige werktijd in de Protestantse gemeente te [...], niet ontvankelijk verklaard.
- 1.2 Bij e-mail van 10 augustus 2013, met bijlagen, heeft [appellant] een nadere motivering van zijn beroepschrift toegezonden.
- 1.3 De kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (hierna te noemen: de kerkenraad") heeft bij brief van 27 september 2013 op het beroep gereageerd.
- 1.4 Bij brief van 2 december 2013 heeft [appellant] op dit verweerschrift gereageerd.
- 1.5 [Appellant] heeft niet verzocht om te worden gehoord. Het generale college acht zich op basis van de stukken voldoende voorgelicht en heeft geen aanleiding gevonden voor een mondelinge behandeling van het beroepschrift.

2. De uitspraak van het regionale college, de aangevoerde beroepsgronden en het verweer

- 2.1 Het regionale college heeft [appellant] niet ontvankelijk verklaard in zijn bezwaar, omdat [appellant] zich bij brief van 4 juni 2013, per 9 mei 2013 heeft laten uitschrijven uit de gemeente [...]. Nu hij zich heeft laten uitschrijven kan niet langer worden geoordeeld dat hij in zijn werkelijk belang of zijn kerkelijke verantwoordelijkheid is getroffen, aldus het regionale college. De door [appellant] aangebrachte bezwaren hebben alleen op het functioneren van de predikant in de gemeente [...] betrekking. Onder deze omstandigheden, kan hij slechts in zijn belang zijn getroffen, als hij lid is van deze gemeente. Door het laten uitschrijven uit de gemeente [...], is dit belang niet meer aanwezig.
- 2.2 In zijn bij het generale college ingediende beroepschrift voert [appellant] nogmaals aan dat het verrichten nevenwerkzaamheden strijdig is met het belang van de gemeente. Hij vreest dat de werkdruk van 130% voor de predikant op termijn te zwaar zal worden en dat als gevolg daarvan het belang van de gemeente geschaad zal worden. Hij geeft aan dat als gevolg van zijn ingediende bezwaren, problemen zijn ontstaan binnen de gemeente [...]. Deze hebben hem doen besluiten zijn ambt als ouderling met bepaalde opdracht neer te leggen. Door dit alles kreeg hij voorts het gevoel dat hij niet meer welkom was in de gemeente. Daarom heeft hij zich ook laten uitschrijven uit de gemeente [...] en laten overschrijven naar de Protestantse gemeente te [elders]. Ondanks overschrijving acht hij zich nog steeds belanghebbend in zijn bezwaar, omdat hij door het besluit van de kerkenraad "zijn kerkelijk dak" is kwijtgeraakt en hij het een moeilijke zaak vindt op deze manier een plaats te worden ontzegd in de Protestantse gemeente [...]. Hij stoort zich ook aan het feit dat de kerkenraad niet op brieven reageert en geen gesprek met hem aangaat.
- 2.3 De kerkenraad wijst erop dat de dienstbetrekking van de predikant aan de [school] per 1 september 2013 is beëindigd, zonder dat er klachten zijn binnengekomen over het functioneren van de predikant, ook niet na zorgvuldige navraag in de breedte van de gemeente, alsmede dat de predikant op 18 juni 2013 een beroep heeft aangenomen naar de gemeente [A]. De kerkenraad betreurt het [appellant] zich niet langer thuis voelt in de gemeente [...] en lid is geworden van een buurgemeente. De keuze is echter uit vrije wil gedaan zonder enige dwang en na herhaaldelijke pogingen tot gesprek, aldus de kerkenraad.

2.4 In zijn reactie op het verweer van de kerkenraad, heeft [appellant] aangegeven dat de predikant inmiddels afscheid heeft genomen van de gemeente [...] en dat het derhalve voor de zaak niet meer van belang is welke uitspraak zal volgen. Het belang dat overblijft is zijn behoefte aan jurisprudentie over de vraag hoeveel een predikant, naast een voltijd baan mag besteden aan betaalde nevenwerkzaamheden. Hij acht een percentage van 105% totale betaalde arbeid voor de langere termijn redelijk.

3. Beoordeling

3.1 Het generale college overweegt ten aanzien van het ingestelde beroep het volgende.

3.2 Ten tijde van het indienen van het bezwaar bij het regionale college was [appellant] nog lid van de betreffende gemeente en was de predikant daaraan nog verbonden. In het midden kan evenwel blijven de vraag of [appellant] nog een procesbelang had toen hij zelf lid werd van een andere gemeente.

3.3 De betreffende predikant heeft immers zijn nevenwerkzaamheden beëindigd en is vertrokken naar de Protestantse gemeente in [A]. De zorg van [appellant], dat het pastoraat ten koste gaat van de nevenfunctie van de predikant, is derhalve niet meer aan de orde. Het besluit waartegen het bezwaar zich richt is uitgewerkt.

Het enkele doel om onder deze omstandigheden achteraf een beslissing te krijgen op bezwaar, ook als dit leidt tot jurisprudentie, is onvoldoende om in het werkelijk belang of in de kerkelijke verantwoordelijkheid te zijn getroffen.

[Appellant] kan immers niet meer bereiken, wat hij wilde bereiken.

3.4 Op grond hiervan acht het generale college het beroep van [appellant] ongegrond. De uitspraak van het regionale college zal, met aanvulling van de motivering, worden bevestigd.

4. Beslissing

4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep van [appellant] ongegrond en bevestigt de uitspraak van het regionale college van 17 juni 2013;

- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 18 december 2013

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris),
mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool
(toegevoegd lid), mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van mw [D.]

1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 2 augustus 2013 heeft mw [D.] (hierna: appellante) beroep ingesteld tegen de weigering van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college) om haar bezwaar tegen de goedkeuring van de jaarrekening 2011 van de Hervormde gemeente te [...] in behandeling te nemen en tegen het verzuim van de algemene kerkenraad (hierna: de AK) om behoorlijk te reageren op haar bezwaar tegen die jaarrekening.
- 1.2 Het generale college heeft op grond van artikel 20 lid 2 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak afgezien van het vragen van een reactie aan de AK.

2. Beoordeling

- 2.1 Blijkens haar beroepschrift heeft appellante met name bezwaar tegen doorzending van haar bezwaarschrift van 28 december 2012 door het regionale college aan het regionale college voor de behandeling van beheerszaken. Doorzending is evenwel een procedurele beslissing van het regionale college, waartegen als zodanig geen beroep openstaat.
- 2.2 Voor zover het beroep betrekking heeft op het gestelde verzuim van de AK met betrekking tot de totstandkoming en ter inzage legging van en het verstrekken van informatie over de jaarrekening 2011, wordt overwogen dat het door appellante gemaakte bezwaar daartegen te laat is ingediend.
Gelet op het bepaalde in ordinantie 11-7-1 en 11-7-2 had appellante een vermeend verzuim in het ter kennis brengen aan de gemeenteleden van de jaarrekening 2011 kunnen constateren op 1 mei 2012 en had zij, gelet op de kerkrechtelijke termijnen, daartegen binnen 30 dagen nadien bezwaar dienen te maken. Appellante kan niet door het stellen van vragen in een later stadium bewerkstelligen dat een nieuwe bezwaartermijn aanvangt.
- 2.3 Het op 28 december 2012 bij het regionale college ingediende bezwaarschrift tegen de goedkeuring van de jaarrekening 2011 is derhalve niet-ontvankelijk wegens termijnoverschrijding. Hetzelfde geldt voor de in beroep toegevoegde bezwaren betreffende de informatieverstrekking over die jaarrekening.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart appellante niet-ontvankelijk in haar beroep tegen de doorzending door het regionale college van haar bezwaarschrift van 28 december 2012;
- verklaart appellante niet-ontvankelijk in haar bezwaar met betrekking tot de jaarrekening 2011;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 24 oktober 2013

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid), mr M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het beroep van ds J.

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 29 augustus 2013, met bijlage, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen op diezelfde datum, heeft ds J. (hierna: de predikant) beroep ingesteld tegen de op 29 juli 2013 verzonden uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: het GCA) van 20 juli 2013, nr. 13/03, waarin is bepaald dat zij per 1 november 2013 op grond van ordinantie 3-20 wordt losgemaakt van de Protestantse gemeente [...] (hierna: de gemeente).
- 1.2 Bij brieven van respectievelijk 20 september 2013 en 23 oktober 2013 hebben het breed moderamen van de classicale vergadering en de kerkenraad van de gemeente op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Het generale college heeft kennisgenomen van de stukken die het GCA ter beschikking stonden.
- 1.4 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. Omvang en strekking van het beroep

- 2.1 Het beroep is uitsluitend gericht tegen de door het GCA bepaalde losmakingstermijn van, gerekend vanaf de datum van de uitspraak van het GCA, drie maanden. Dat er grond bestaat voor losmaking is, naar blijkt uit de uitspraak van het GCA en de daaraan ten grondslag liggende stukken, tussen partijen niet in geschil. Reeds daarom kan hetgeen in de punten 3 en 4 van het beroepschrift wordt aangevoerd geen doel treffen.
- 2.2 De predikant voert aan dat haar, in verband met haar beperkte mogelijkheden om op zo korte termijn een andere werkkring te aanvaarden, gelet op de duur van de periode waarin zij aan de gemeente verbonden is geweest en gezien de financiële problemen tengevolge van haar huisvestingssituatie in die periode, ten onrechte slechts de minimale losmakingstermijn van drie maanden vanaf de datum van de uitspraak van het GCA is verleend.

3. Beoordeling

- 3.1 Naar vaststaat heeft de predikant de gemeente sinds maart 2007 gediend. Gelet op de duur van de verbintenis tussen de predikant en de gemeente, haar financiële situatie die feitelijk – daargelaten enige vraag van verwijtbaarheid – voortvloeit uit het ontbreken van een woonvoorziening vanwege de gemeente in die periode, en de kansen van de predikant – mede gezien haar leeftijd – op het vinden van een andere werkkring binnen drie maanden gerekend vanaf de uitspraak van het GCA, acht het generale college de door het GCA bepaalde termijn te kort.
- 3.2 Alle omstandigheden in aanmerking genomen zou een termijn van acht maanden, gerekend vanaf de datum van de uitspraak van het GCA, in dit geval passend zijn geweest. Het generale college zal daarom, met vernietiging van de uitspraak van het GCA op dit punt, ingevolge artikel 11 lid 6 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak bepalen dat de predikant per 1 april 2014 wordt losgemaakt van de gemeente.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- vernietigt de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 20 juli 2013, nr. 13/03, voor zover daarin is bepaald dat de predikant per 1 november 2013 wordt losgemaakt van de gemeente;
- bepaalt ingevolge artikel 11 lid 6 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak dat de predikant per 1 april 2014 wordt losgemaakt van de gemeente;
- bevestigt de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing voor het overige;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus geweest op 29 januari 2014
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr
J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds L. Korevaar, ds J.C. Fockens, J.B.W. van Vark RA, mr M. Mouthaan
(toegevoegd lid).

Uitspraak op het verzoek om spoedvoorziening van [D.].

1. De procedure

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennis genomen van:

- a. Een verzoek van [D.] (hierna: verzoeker) van 4 september 2013 om een spoedvoorziening te treffen, teneinde te bewerkstelligen dat een door verzoeker als lidmaat en oud-diaken van de Protestantse gemeente te [...] gemaakt bezwaar tegen het besluit van het breed moderamen van de classicale vergadering (hierna: BM) van 14 juni 2013 om een procedure op grond van ordinantie 3-20 aan te vangen tot losmaking van ds [R.] (hierna: de predikant) van genoemde gemeente, door het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: GCA) alsnog in behandeling zal worden genomen.
- b. Een namens verzoeker ingediend beroepschrift van 16 september 2013, gericht tegen de mededeling van het GCA van 4 september 2013 die ertoe strekt dat het tegen voormeld besluit van het BM gemaakte bezwaar van verzoeker niet kan worden behandeld door het GCA en dat het bezwaar van verzoeker inmiddels niet-ontvankelijk is verklaard door het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen; dit beroepschrift bevat tevens een verzoek dat het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen op grond van ordinantie 12-6-2 bepaalt welk kerkelijk lichaam bevoegd is over het bezwaar te oordelen en voorts een aanvulling op het verzoek om spoedvoorziening.
- c. De bij het verzoek- en beroepschrift gevoegde bijlagen.

2. Achtergronden

- 2.1 Uit de ingezonden stukken blijkt dat verzoeker zijn onder 1.a bedoelde bezwaar op 10 juli 2013 heeft ingediend bij het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het regionale college). Dit college heeft bij brief van 14 augustus 2013 aan de raadsman van verzoeker bericht dat het bezwaarschrift aan het GCA is doorgezonden omdat krachtens artikel 8 lid 5 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak een bezwaar zoals door verzoeker gemaakt, uitsluitend kan worden behandeld in het kader van de behandeling van de aan het GCA voorgelegde zaak.
- 2.2 Het GCA heeft bij e-mail berichten van 4 september 2013 aan verzoeker de mededeling met de in 1.b weergegeven strekking gedaan.
- 2.3 Uit de stukken blijkt voorts dat bij het GCA een procedure over de losmaking van de predikant op grond van ordinantie 3-20 aanhangig is en dat deze zaak op 26 september 2013 ter zitting van het GCA zal worden behandeld.

3. Beoordeling

- 3.1 Naar voorlopig oordeel van de voorzitter is de mededeling van het GCA van 4 september 2013 geen voor beroep vatbare uitspraak.
Het in het beroepschrift van 16 september 2013 vervatte verzoek om toepassing van ordinantie 12-6-2 geeft het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen evenwel grond om te beslissen over de vraag welk kerkelijk lichaam bevoegd is tot het geven van een oordeel inzake het door verzoeker gemaakte bezwaar. Nu uit overweging 2.3 voortvloeit dat de losmakingsprocedure op korte termijn zal worden behandeld ter zitting van het GCA, acht de voorzitter zich bevoegd om in het kader van laatstgenoemde ordinantie bepaling te beslissen op het verzoek om spoedvoorziening.
- 3.2 Anders dan waarvan in de e-mailberichten van het GCA van 4 september 2013 lijkt te worden uitgegaan, heeft het regionale college niet beslist dat verzoeker in zijn bezwaar niet-ontvankelijk is. Het regionale college heeft, gelet op de inhoud van de in 2.1 genoemde brief, het bezwaar op grond van artikel 2 lid 1 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak ter behandeling doorgezonden aan het GCA, omdat het regionale college zich, gezien het bepaalde in artikel 8 lid 5 van die generale regeling, niet bevoegd acht om het bezwaar te behandelen.
- 3.3 In artikel 8 lid 5, gelezen in samenhang met lid 1 van dat artikel, is uitdrukkelijk bepaald dat bezwaren tegen een verzoek van het breed moderamen van een classicale vergadering aan

het GCA om een oordeel uit te spreken als bedoeld in ordinantie 3-20, niet worden ingediend bij een regionaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen, maar uitsluitend kunnen worden behandeld in het kader van de aan het GCA voorgelegde zaak. In dit geval is die voorgelegde zaak de bij het GCA aanhangige procedure tot losmaking van de predikant.

- 3.4 Uit deze bepaling volgt dat het regionale college het bezwaar van verzoeker terecht ter behandeling aan het GCA heeft doorgezonden. Het GCA is, gelet op deze bepaling, het kerkelijk lichaam dat is aangewezen als ter zake van dit bezwaar tot oordelen bevoegd kerkelijk lichaam.

Aangezien het GCA een kerkelijk college met rechtsprekende taak is als bedoeld in artikel 1 lid 1 onder b van de generale regeling kerkelijke rechtspraak, dient het oordeel over het bezwaar van verzoeker neergelegd te worden in een uitspraak. Gelet op artikel 8 lid 5 van de regeling dient het oordeel te worden gegeven in het kader van de behandeling van de losmakingsprocedure, derhalve voorafgaand aan of gelijktijdig met de uitspraak over die procedure.

- 3.5 Het voorgaande betekent niet dat het GCA zonder meer gehouden is een inhoudelijk oordeel over het bezwaar van verzoeker te geven. Als rechtsprekend college is het GCA bevoegd om ook de vraag te beoordelen of voor een gemeentelid en oud-ambtsdrager als verzoeker, gelet op het bepaalde in ordinantie 3-20 en de artikelen 8 t/m 10 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak, al dan niet de mogelijkheid van bezwaar openstaat tegen een verzoek van het BM als hier aan de orde. De tekst van artikel 8 lid 5 is op dit punt niet ondubbelzinnig. Het is in eerste instantie aan het GCA om over vorenbedoelde vraag – die blijkens de e-mailberichten van 4 september 2013 nog niet eerder door het GCA is beantwoord – uitspraak te doen, zo mogelijk mede in het licht van de totstandkomingsgeschiedenis van die bepaling. De bevoegdheid van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen op grond van ordinantie 12-6-2 strekt immers niet verder dan tot het beslissen welk lichaam bevoegd is tot oordelen en niet tot het bepalen hoe dat oordeel zou moeten luiden. Evenmin is het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen en/of diens voorzitter bevoegd om aan het GCA als in eerste aanleg bevoegd rechtsprekend college aanwijzingen of opdrachten te geven over de inrichting van diens procedure.
- 3.6 Op grond van al het voorgaande ziet de voorzitter aanleiding om de hierna onder 4 weergegeven voorziening te treffen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op enige uitspraak van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in een hoofdzaak over de behandeling van het bezwaar van verzoeker.

4. Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bepaalt dat het GCA het bezwaar van verzoeker van 10 juli 2013 in behandeling neemt en daarover uitspraak doet in het kader van de bij het GCA aanhangige procedure tot losmaking van de predikant van de Protestantse gemeente te [...];
- wijst af het meer of anders verzochte.

Aldus gegeven te 's-Gravenhage op 17 september 2013
door mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

De (fungerend) voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van:

- a. De brief d.d. 11 oktober 2013, met 2 producties, van [gemachtigde], namens [X.]. De brief is bij het generale college per fax binnengekomen op 11 oktober 2013 en per post op 14 oktober 2013. Bij deze brief tekent [X.] op nader aan te voeren gronden bezwaar aan tegen het standpunt van de kleine synode, neergelegd in de brief van 11 september 2013, volgens hem ontvangen op 13 september 2013. De kleine synode stelt in deze brief dat [X.] door opheffing, bij besluit van [datum] van het generale college voor het opzicht (hierna: GCO), van de bij besluit d.d. [datum] door het GCO op hem van toepassing verklaarde maatregel 'ontzetting uit het ambt', het ambt van predikant nog niet door [X.] is ontvangen, maar dat daartoe de weg van ord. 3-26-1a moet worden gevolgd.
Tevens is de voorzitter van het generale college verzocht een voorziening ex ord. 12-3-5 te treffen.
- b. De brief van [gemachtigde] d.d. 28 oktober 2013, inhoudende aanvulling van de reeds aangevoerde gronden, zowel voor het bezwaar, alsmede het verzoek ex ord. 12-3-5.
- c. De reactie van het moderamen namens de kleine synode, gedateerd 6 november 2013. Het moderamen heeft zich daarbij beperkt tot een korte weergave van zijn standpunt en zijn opvatting over de gevraagde spoedvoorziening.

Beoordeling

1. In het kader van een verzoek om een voorziening wordt niet vooruitgelopen op het door het generale college te geven oordeel op het bezwaarschrift, maar wordt slechts beoordeeld of er, gezien de betrokken belangen, aanleiding bestaat om een spoedvoorziening te treffen opdat de eventuele onevenredig nadelige dan wel onomkeerbare gevolgen van het bestreden besluit voor de verzoeker gedurende de periode voordat op het bezwaar is beslist, worden voorkomen. Mitsdien wordt thans niet ten principale ingegaan op de aangevoerde gronden van bezwaar.
2. Het gaat in de bezwaarprocedure over de vraag of door de toepassing door het GCO van ord. 10-9-9, opheffing van de maatregel van de 'ontzetting uit het ambt voor onbepaalde tijd', voor de betrokkene de bevoegdheden van het ambt, in dit geval van predikant, zonder meer herleven, welk standpunt [X.] inneemt. De kleine synode is van mening dat dit standpunt onjuist is en dat, evenals bij hernieuwde toelating na ontheffing van het ambt van predikant, de procedure als beschreven in ord. 3-26-1a moet worden gevolgd. Dit betekent dat [X.] een verzoek om tot het ambt te worden toegelaten moet doen en dat een geschiktheidsbeoordeling dient te volgen.
3. Ter uitvoering van zijn standpunt heeft [X.] aan de redactie van [uitgave] opgegeven dat hij tot [datum] was ontheven als predikant zonder bevoegdheden en nu is ontheven met bevoegdheden. Dit is gepubliceerd. De kleine synode heeft daarop een rectificatie doen uitgaan.
4. [X.] verzoekt de voorzitter van het generale college om hangende de procedure hem toe te staan werkzaamheden als predikant te verrichten en de kleine synode te verbieden intern dan wel extern uit te dragen dat hij geen predikant zal zijn.
[X.] stelt een spoedeisend belang te hebben bij zijn verzoek. Hij wordt ernstig benadeeld doordat de kleine synode actief uitdraagt dat hij geen predikant is, hetgeen – in zijn visie – onjuist is. [X.] wordt het werkzaam zijn als predikant onmogelijk gemaakt, met financiële gevolgen en reputatieschade. Er staan inmiddels preekafspraken gepland.
[X.] verzoekt tevens om de kleine synode op te dragen een rectificatie in [uitgave] te plaatsen in die zin dat hij wel degelijk predikant is en de daarmee verbonden bevoegdheden heeft.
5. Het moderamen verzoekt de gevraagde voorziening af te wijzen. [X.] heeft zelf de redactie van [uitgave] gevraagd om zijn mededeling te plaatsen, terwijl het gebruikelijk is dat dit soort mededelingen afkomstig zijn van de synode. Hij heeft daarmee zelf de situatie in het leven geroepen dat een rectificatie door de kleine synode is geplaatst. Er is kans dat bij toewijzing van de voorziening en afwijzing van het bezwaar opnieuw een rectificatie geplaatst moet worden. Het moderamen is vooralsnog van mening dat er goede gronden zijn om aan te nemen dat [X.] op dit moment geen predikant is binnen de PKN, zodat de spoedvoorziening niet moet worden getroffen.
6. [X.] heeft er uiteraard een zwaarwegend belang bij dat hij, na opheffing van de tuchtmaatregel, zijn werkzaamheden als predikant binnen de PKN kan hervatten. Op dit moment kan bij wijze van

voorlopig oordeel evenwel niet als evident worden vastgesteld dat hij door die opheffing zijn bevoegdheden als predikant zonder meer en onmiddellijk heeft herkregeu.

Daarom kan bij wijze van spoedvoorziening thans niet worden bepaald dat hij die bevoegdheden hangende de procedure mag uitoefenen. De kerk heeft er immers anderzijds een zwaarwegend belang bij dat het ambt alleen wordt uitgeoefend door hen die daartoe bevoegd zijn.

7. Gelet op het vorenstaande dient het verzoek van [X.] tot het treffen van spoedvoorzieningen te worden afgewezen.

Beslissing

De (fungerend) voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek tot het treffen van een voorziening ex ord. 12-3-5 af.

Gedaan te Zwijndrecht op 20 november 2013

door mr J.C. Nouwt, (fungerend) voorzitter.

Uitspraak op het bezwaar van de heer [X.] (hierna: [X.]).1. De procedure

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college) heeft - voor zover in deze procedure van belang - kennisgenomen van de volgende stukken:

- 1.1 De brief d.d. 11 oktober 2013, met bijlagen, van [gemachtigde], namens [X.]. In deze brief tekent [X.] op nader aan te voeren gronden bezwaar aan tegen het besluit van de kleine synode, neergelegd in de brief van 11 september 2013, volgens hem ontvangen op 13 september 2013. De kleine synode stelt in deze brief dat [X.] door opheffing, bij besluit van [datum] van het generale college voor het opzicht (hierna: GCO), van de bij besluit d.d. [datum] door het GCO op hem van toepassing verklaarde maatregel 'ontzetting uit het ambt', het ambt van predikant nog niet door [X.] is ontvangen, maar dat daartoe de weg van ordinantie 3-26-1a moet worden gevolgd.
- 1.2 De brief van [gemachtigde] d.d. 28 oktober 2013, inhoudende aanvulling van de reeds aangevoerde gronden.
- 1.3 De reactie van het moderamen namens de kleine synode, gedateerd 6 november 2013. Het moderamen heeft zich daarbij beperkt tot een korte weergave van zijn standpunt en zijn opvatting over de gevraagde spoedvoorziening.
- 1.4 De beslissing d.d. 25 november 2013 van de voorzitter van het generale college op het verzoek van [X.] tot toepassing van ordinantie 12-3-5.
- 1.5 Het verweerschrift van het moderamen namens de kleine synode van 28 november 2013, met bijlagen.
- 1.6 De briefwisseling over uitstel van de behandeling van het bezwaarschrift totdat het GCO zou hebben beslist op het inmiddels ingediende herzieningsverzoek betreffende het voormelde opheffingsbesluit.
- 1.7 Het bij brief van 20 november 2014 ter kennis van het college gebrachte besluit van het GCO d.d. [datum], waarbij het GCO de opheffing heeft herzien, met als gevolg dat de ontzetting is 'herleefd' vanaf de datum waarop het besluit is genomen.
- 1.8 De mondelinge behandeling van het bezwaarschrift heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 17 juni 2015. Aldaar zijn verschenen:
 - [X.], vergezeld van zijn raadsman [gemachtigde];
 - namens de kleine synode: mw E. (lid), mr. J. (adviseur).

2. De ontvankelijkheid van het bezwaar

- 2.1 Nu het GCO bij de beslissing van 17 februari 2014 heeft bepaald dat het namens [X.] ingediende verzoek tot opheffing van de op hem toegepaste maatregel van ontzetting uit het ambt alsnog moet worden afgewezen en dat deze maatregel vanaf de datum van verzending van het besluit opnieuw op [X.] van toepassing is, rijst de vraag of [X.] thans nog een belang heeft bij een oordeel van het college op zijn bezwaar.
- 2.2 [X.] heeft daartoe gesteld dat hij door het besluit van de kleine synode, als hiervoor onder 1.1 weergegeven, in zijn (financiële) belang is getroffen. Indien zijn standpunt ten aanzien van de opheffing van de maatregel van ontzetting uit het ambt juist is, dan had hij met ingang van de opheffingsdatum tot en met [datum] werkzaamheden als 'dienaar van het woord' in de volledige ambtsuitoefening kunnen verrichten. Met deze werkzaamheden had hij inkomen kunnen genereren. [X.] heeft mitsdien, naar hij stelt, door het besluit van de kleine synode (financiële) schade geleden.
- 2.3 Het door [X.] gestelde belang hangt samen met het dictum van de beslissing van het GCO, waarbij de opheffing ex nunc, dat wil zeggen, met ingang van de datum van verzending van de uitspraak wordt herzien. Dit terwijl het bepaalde in ordinantie 10-12 lijkt uit te gaan van een ex tunc beoordeling, namelijk dat de opheffing geacht wordt nooit te hebben plaatsgevonden. Het generale college dient in zijn oordeel uit te gaan van deze beslissing van het GCO.
- 2.4 Dat betekent dat het generale college, gelet op het door [X.] gestelde belang, [X.] in zijn bezwaar ontvankelijk acht, nu overigens evenmin is gebleken van feiten of omstandigheden, die tot niet ontvankelijkheid zouden moeten leiden.

3. De beoordeling

- 3.1 [X.] stelt zich op het standpunt, dat de formulering van ordinantie 10-9-9, zijnde de kerkelijke rechtsregel, duidelijk is. Wanneer aan de daar gegeven voorwaarden is voldaan en een middel van kerkelijke tucht is opgeheven, herleven de bevoegdheden, in zijn geval van het ambt van predikant onvoorwaardelijk. Iedere andere uitleg is volgens hem in strijd met de rechtszekerheid omdat van de bewoordingen van de rechtsregel uitgegaan mag worden. De door de kleine synode gegeven uitleg berust in de visie van [X.] op een doelredenering, waarbij ten onrechte aan andere regels en besluiten wordt getoetst dan uitsluitend aan de hier van toepassing zijnde bepaling als neergelegd in ordinantie 10-9-9.
- 3.2 De kleine synode stelt zich op het standpunt dat [X.], na opheffing van het middel van ontzetting uit het ambt van predikant, dit ambt eerst kan herkrijgen door het afleggen van de weg van ordinantie 3-26-1a. De kleine synode baseert zich daarbij op de vastlegging van de nota 'het ambt na een tuchtmaatregel' in de kerkorde, waarbij ordinantie 10-9-7 is herschreven. Daarbij is ordinantie 3-26-1a voorgeschreven bij hernieuwde toelating na ontheffing uit het ambt, de op één na zwaarste maatregel, zodat het zeker geldt voor de in deze toegepaste zwaarste maatregel, de ontzetting uit het ambt. De kleine synode verwijst voorts naar de toelichting door het generale college voor de kerkorde (GCKO), waarom de wijziging van ordinantie 10-9-7 niet is voorgesteld voor de ontzetting, namelijk dat de kerk bij deze zwaarste maatregel *uiteraard* de bevoegdheid heeft om deze procedure te volgen.
- 3.3 Wat er ook zij van hetgeen [X.] overigens heeft aangevoerd, aan het generale college ligt ter beoordeling voor de vraag of voor betrokkene na opheffing van de maatregel van ontzetting uit het ambt van predikant op grond van ordinantie 10-9-9 zonder enige beperking alle aan dit ambt verbonden bevoegdheden herleven dan wel of hij deze bevoegdheden eerst wederom na het volgen van het bepaalde in ordinantie 3-26-1a verkrijgt.
- 3.4 Het generale college is van oordeel dat uit de systematiek van de kerkordelijke regelgeving evident volgt dat na opheffing van een maatregel tot ontzetting uit het ambt van predikant het bepaalde in ordinantie 3-26-1a van toepassing is, alvorens betrokkene toelating tot het ambt van predikant in de Protestantse Kerk in Nederland kan verkrijgen, ook al wordt dit niet met zoveel woorden in ordinantie 10-9-9, noch in ordinantie 10-9-7e gesteld, in tegenstelling tot hetgeen in ordinantie 10-9-7d ten aanzien van de schorsing is vastgelegd. Het GCKO heeft uitdrukkelijk in de toelichting op de kerkordewijziging aangegeven waarom die aanvulling niet is gegeven in ordinantie 10-9-7e. Het GCKO achtte in geval van opheffing van de ontzetting de toepassing van ordinantie 3-26-1a evident en verwachtte dat die situatie zich zo zelden zou voordoen, dat een kerkordewijziging daarvoor niet noodzakelijk werd geacht.
- 3.5 Het college voegt daaraan toe dat ordinantie 10-9-9 immers de algemene bepaling is, die geldt voor de opheffing van elk middel van kerkelijke tucht voor onbepaalde tijd en dat deze bepaling niet specifiek het oog heeft op ontzetting uit het ambt van predikant. Hierin is vastgelegd dat een middel, mits voldaan aan de voorwaarden, kan worden opgeheven, niet meer en niet minder. Met die opheffing is de betrokkene niet meer onder de kerkelijke tucht gesteld. De weg om (wederom) een ambt in de kerk te bekleden staat weer open, maar niet wordt in dat artikel bepaald dat de vorige situatie herleeft. Zowel bij ontheffing op eigen verzoek als bij schorsing voor onbepaalde tijd, moet uitdrukkelijk de weg van ordinantie 3-26-1a worden gevolgd, zodat [X.] bij de opheffing van een veel zwaarder middel er niet zonder meer op had kunnen vertrouwen, dat dit dan niet zou gelden, zoals door hem aangevoerd.
- 3.6 Het vorenoverwogene leidt tot de conclusie dat het bezwaar van [X.] ongegrond is.

Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het bezwaar van [X.] tegen het besluit van de kleine synode, zoals vastgelegd in de brief van 11 september 2013, ongegrond;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 10 september 2015 door

mr. Th. van Sloten (voorzitter), mr. C. Kool (secretaris), mw mr. J.C. Nouwt, mr. ing. M. Mouthaan, mw mr. E.G. Lagerwerf-Vergunst, mw mr. N. van Vulpen-Grootjans, ds. R.H. Knijff, ds. M. Bos, en J.B.W. van Vark RA.

Uitspraak op het beroep van dr B. (hierna: de predikant)1. De procedure

- 1.1 Bij op 6 november 2013 per e-mail bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse kerk in Nederland (hierna: het generale college) ingekomen beroepschrift heeft de predikant beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland van 7 oktober 2013 (hierna: het RCBG). Bij die uitspraak heeft het RCBG besloten het bezwaar van de predikant niet in behandeling te nemen omdat het evident te laat is ingediend. Het generale college begrijpt die uitspraak aldus dat het RCBG de predikant in zijn bezwaar niet-ontvankelijk heeft verklaard.
- 1.2 Het generale college heeft kennis genomen van de stukken die het RCBG ter beschikking stonden, welke stukken door de predikant tevens als bijlage bij zijn beroepschrift zijn gevoegd.
- 1.3 Het generale college heeft tevens kennis genomen van het verweerschrift van de kerkenraad van de Protestantse Gemeente [...] (hierna: PG) van 27 februari 2014 dat bij e-mail van 12 april 2014 (nogmaals) aan het generale college is gezonden
- 1.4 De mondelinge behandeling van het beroepschrift heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 10 december 2014. Aldaar zijn verschenen [gemachtigde] van de predikant en namens de kerkenraad S., W. en N..

2. Beoordeling

- 2.1 In verband met zijn vertrek als dienstdoend predikant van de PG is aan de predikant bij brief van 12 december 2011 voorgesteld een financiële schikking te treffen voor een bedrag van € 10.000,- waarbij tevens is aangegeven dat dit een maximum bedrag is. Bij brief van 23 april 2012 schrijft de predikant aan de kerkenraad van de PG, voor zover hier van belang: "Mijn reactie op uw voorstel vervat in uw brief van 12 december 2011 is, dat ik uw voorstel aanvaard.". Uit de stukken kan verder worden afgeleid dat op 9 mei 2012 een bedrag van € 10.000,- op de bankrekening van de predikant is overgemaakt.
- 2.2 Bij brief van 13 juli 2012 heeft de predikant zich tot het moderamen van de kerkenraad van de PG gewend met – kort samengevat – het verzoek hem een aanvullend bedrag toe te kennen. Hierop is bij brief van 12 september 2012 ondertekend door de voorzitter en de scriba van de kerkenraad aan de predikant bericht dat de PG, met goedkeuring van de kerkenraad, op 12 december 2011 aan de predikant een schikkingsvoorstel heeft gedaan, dat op 23 april 2012 de predikant dat voorstel schriftelijk heeft aanvaard en dat die aanvaarding is bevestigd en financieel is afgewikkeld. De brief van 12 september 2012 wordt afgesloten met de mededeling dat de brief van 13 juli 2012 geen aanleiding is om ergens van terug te komen. De predikant heeft zich bij brief van 26 oktober 2012 wederom tot de kerkenraad van de PG gericht en verzocht hem binnen drie weken te berichten of de kerkenraad alsnog akkoord gaat met zijn voorstel tot mediation of arbitrage. Bij brief van 14 november 2012, verzonden op 17 november 2012, heeft de kerkenraad, onder verwijzing naar en aanhaling van de voorgeschiedenis, de predikant bericht geen reden te zien om op dit voorstel in te gaan.
- 2.3 Bij brief van 17 december 2012 heeft de predikant tegen deze brief bij het RCBG bezwaar gemaakt. Blijkens zijn aan het RCBG gerichte brief van 12 juni 2013 beoogt de predikant met zijn bezwaarschrift van 17 december 2012 een heroverweging te bewerkstelligen van het besluit van de kerkenraad van 12 september 2012 tot goedkeuring van het aan de predikant gedane schikkingsvoorstel van 12 december 2011.
- 2.4 Het RCBG heeft overwogen dat indien en voor zover de brief van de kerkenraad van 12 september 2013 (lees: 2012) als een besluit moet worden gezien hiertegen binnen 30 dagen bezwaar had kunnen worden ingesteld, hetgeen niet is gebeurd. Evenmin is tijdig een revisieverzoek ingediend.
- 2.5 In beroep voert de predikant aan dat zijn bezwaar is gericht tegen de brief van 14 november 2012 en dat hij deze brief gelet op de inhoud daarvan aanmerkt als een besluit van de kerkenraad dan wel als een handeling of een verzuim.
- 2.6 Ingevolge ordinantie 12-3-1 kan bezwaar worden gemaakt tegen een besluit van de kerkenraad, een classicale vergadering of van een ander kerkelijk lichaam. Ingevolge ordinantie 12-3-3 wordt onder een besluit mede verstaan een handeling of een verzuim.

- 2.7 Het generale college overweegt dat, gelet op de voorgeschiedenis zoals die uit de overlegde stukken blijkt en zoals deze hierboven in verkorte vorm is weergegeven, de brief van 14 november 2012 niet anders kan worden aangemerkt dan als een herhaling van het reeds eerder genomen besluit van 12 september 2012 om niet terug te komen van het besluit van 12 december 2011. De brief van 14 november 2012 strekt er niet toe om nieuwe rechtsgevolgen tot stand te brengen en kan daarom niet worden aangemerkt als een besluit dan wel als een handeling of een verzuim als bedoeld in ordinantie 12-3-1 en 12-3-3. Het bezwaar daartegen is dan ook niet-ontvankelijk.
- 2.8 Het bovenstaande leidt ertoe dat de uitspraak van het RCBG wordt bevestigd, onder verbetering van de gronden waarop deze berust. Het beroep daartegen is derhalve ongegrond.

Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het beroep tegen de uitspraak van het RCBG van 7 oktober 2013 ongegrond;
- bevestigt die uitspraak van het RCBG onder verbetering van de gronden waarop deze berust;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 10 december 2014 door

mr Th.C. van Sloten (voorzitter), mr C. Kool (secretaris), mr ing. M. Mouthaan, ds H.J.J. Radstake, ds R.H. Knijff, ds M.A. Bos.

Uitspraak op het verzoek van het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] om toepassing van ordinantie 12-3-5

1. De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennis genomen van de volgende stukken:
 - a. het bezwaarschrift van het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: CvK) van 11 november 2013, gericht tegen de beslissing van de Commissie van beroep ex artikel 42 van de generale regeling rechtspositie predikanten (hierna: de commissie van beroep) van 17 oktober 2013, voor zover daarbij is bepaald dat aan ds B. (hierna: de predikant) alsnog een bedrag van € 842,98 aan traktement dient te worden betaald;
 - b. het in het bezwaarschrift vervatte verzoek om op grond van ordinantie 12-3-5 de tenuitvoerlegging van die beslissing op te schorten (hierna: het schorsingsverzoek);
 - c. de reactie van de predikant van 18 november 2013 op het schorsingsverzoek;
 - d. de stukken waarover de commissie van beroep beschikte.
2. De beoordeling
 - 2.1 In de hoofdzaak is in geschil of het hiervoor onder 1a genoemde bedrag is begrepen in de aan de predikant toegekende vergoeding van € 110.000,- uit hoofde van de tussen het CvK en de predikant gesloten overeenkomst van 22 maart 2013.

Verder is in geschil of de predikant over de maand september 2012 recht had op betaling van zijn volledige traktement dan wel of het CvK het onder 1a genoemde bedrag daarop in mindering mocht brengen wegens ongeoorloofd verzuim van de predikant.
 - 2.2 De beoordeling van deze geschilpunten is afhankelijk van de uitleg van vorengenoemde overeenkomst, respectievelijk van de generale regeling rechtspositie predikanten en de daarbij behorende uitvoeringsbepalingen. Voor een dergelijke uitleg leent de schorsingsprocedure ex ordinantie 12-3-5 zich niet. Het generale college zal in de hoofdzaak beoordelen of de door de commissie van beroep in haar uitspraak van 17 oktober 2013 gegeven uitleg stand kan houden.
 - 2.3 De voorzitter beoordeelt thans of gelet op de betrokken belangen aanleiding bestaat voor schorsing van de tenuitvoerlegging van de uitspraak van de commissie van beroep.

Niet is gebleken dat een onomkeerbare situatie zal ontstaan wanneer aan de uitspraak van de commissie van beroep gevolg wordt gegeven voordat in de hoofdzaak is beslist op het bezwaar van het CvK. Er is immers geen reden om aan te nemen dat de predikant het onder 1a genoemde bedrag niet zou kunnen of willen terugbetalen indien het bezwaar van het CvK gegrond zou worden verklaard. Evenmin is door het CvK aangevoerd dat er een onoverkomelijk financieel beletsel bestaat om dit bedrag reeds hangende de bezwaarprocedure uit te keren. Tot betaling van wettelijke rente over dit bedrag, waarop de predikant blijkens zijn reactie kennelijk aanspraak maakt, is het CvK hangende de bezwaarprocedure niet gehouden.
 - 2.4 Op grond van het voorgaande luidt de conclusie dat het schorsingsverzoek dient te worden afgewezen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op de uitspraak in de hoofdzaak.

3. Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- wijst het schorsingsverzoek van het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] af.

Aldus gedaan te 's-Gravenhage
op 2 december 2013.

Mr M.G.J. Parkins-de Vin,
voorzitter.

Uitspraak op het bezwaar van het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: het CvK respectievelijk de gemeente)

1. De procedure

- 1.1 Bij op 11 november 2013 per e-mail bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college) ingekomen brief (hierna: het bezwaarschrift) heeft het CvK bezwaar gemaakt (hierna: het bezwaar) tegen de beslissing van de commissie van beroep ex artikel 42 van de generale regeling rechtspositie predikanten (hierna: de commissie van beroep) gedaan op 17 oktober 2013.
- 1.2 De voorzitter van het generale college heeft bij uitspraak van 2 december 2013 het verzoek van het CvK, gedaan in het bezwaarschrift, tot het opschorten van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de commissie van beroep afgewezen.
- 1.3 Bij e-mail van 13 december 2013 heeft [gemachtigde] namens verweerder ds B. (hierna: de predikant), voorheen als predikant verbonden aan de wijkgemeente [naam] van de gemeente, op het bezwaarschrift gereageerd en het generale college verzocht om voor recht te verklaren dat het CvK verplicht is tot betaling van een bedrag van € 842,98 aan de predikant, vermeerderd met wettelijke rente (hierna: het verzoek).
- 1.4 Het generale college heeft kennis genomen van de stukken die de commissie van beroep ter beschikking stonden.
- 1.5 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. De feiten

- 2.1 De predikant is ziek geweest van 29 augustus 2011 tot 1 juni 2012 en was vanaf 14 maart 2012 50% arbeidsgeschikt. Het werkhervattingsadvies van 14 maart 2012 van de arbo-arts bevatte de aanbeveling om werkzaamheden buiten [...] aan te vatten omdat anders het "ervaren klachtenniveau" van de predikant weer zou toenemen.
- 2.2 Na betermelding per 14 maart 2012 heeft de predikant zijn werkzaamheden echter niet hervat. Tussen vertegenwoordigers van de algemene kerkenraad van de gemeente (hierna: de AK) en het CvK enerzijds en de predikant anderzijds hebben in de maanden maart en april 2012 gesprekken plaatsgevonden over onder andere losmaking, vervroegd emeritaat en, zoals gewenst door de predikant, werkhervatting door detachering of in een andere wijkgemeente. Nadat die gesprekken niet tot een oplossing hadden geleid, hebben de voorzitters van de AK en het CvK bij brief van 20 april 2012 aan de predikant onder andere meegedeeld dat "feitelijk een 'arbeidsconflict' ontstaat" maar dat zij "nogmaals, ter voorkoming van kerksvisitatie en losmaking" vervroegd emeritaat wilden onderzoeken. Een nieuwe afspraak werd gepland en volgens de voorzitters zou tot dan "geen melding richting de classis worden gedaan met betrekking tot 'vrijstelling van werkzaamheden'".
- 2.3 Op 13 juli 2012 verzocht de predikant de voorzitter van het breed moderamen van de classicale vergadering (hierna: het BM) telefonisch om hem vervroegd emeritaat te verlenen en het BM verstrekke een emeritusverklaring op 17 juli 2012 met ingang van 1 oktober 2012. De onderhandelingen over vervroegd emeritaat liepen op 7 augustus 2012 echter vast en op die datum maakte de predikant per e-mail aan (de voorzitter van) het CvK zijn voornemen kenbaar om vrijstelling van werkzaamheden te verzoeken. Op 15 en 27 september 2012 verzocht de predikant het BM om de emeritusverklaring in te trekken respectievelijk om hem vrijstelling van werkzaamheden te verlenen op grond van ordinantie 3-19. Bij besluiten van 28 september en 4 oktober 2012 besloot het BM echter om het intrekkingverzoek aan te houden totdat het BM een vaststellingsovereenkomst over vervroegd emeritaat tussen de predikant en de gemeente zou hebben ontvangen respectievelijk dat er, vanwege die aanhouding, geen aanleiding bestond om het vrijstellingsverzoek in behandeling te nemen. In zijn begeleidend schrijven van 4 oktober 2012 aan de predikant, deed het BM een klemmend beroep op alle partijen "om weer om tafel te gaan, met de inzet alsnog een akkoord over het vervroegde emeritaat te bereiken". Vervolgens heeft op verzoek van de predikant op 13 oktober 2012 een gesprek plaatsgevonden waarin partijen alsnog over vervroegd emeritaat overeenstemming bereikt hebben, hetgeen geformaliseerd is in een vaststellingsovereenkomst gedateerd 22 maart 2013 (hierna: de vaststellingsovereenkomst).

2.4 Het CvK heeft het traktement volledig doorbetaald in de maanden maart tot en met augustus 2012. Op het traktement van de predikant van de maand september 2012 heeft het CvK een bedrag van € 842,98 ingehouden. Het CvK heeft dit bij brief van 5 oktober 2012 aan de predikant gemotiveerd door te stellen dat er in september 2012 nog sprake was van 100% verzuim terwijl de ziekteperiode toen reeds langer dan een jaar duurde. Het CvK beroept zich in dit verband op artikel 24 lid 2 van de generale regeling rechtspositie predikanten ingevolge welke een predikant na één jaar ziekte recht heeft op 70% van de bestanddelen van het traktement als bedoeld in artikel 5 en 11 van de generale regeling rechtspositie predikanten.

3. De bestreden beslissing en het daartegen gerichte bezwaar

- 3.1 Bij beslissing van 17 oktober 2013 heeft de commissie van beroep het namens de predikant tegen de inhouding gemaakte bezwaar gegrond bevonden. De commissie van beroep heeft vastgesteld dat de predikant na betermelding zijn ambtelijke werkzaamheden niet heeft hervat vanwege de tussen de gemeente en hem gerezen spanningen en overwogen dat de situatie van de predikant in september 2012 beoordeeld dient te worden alsof vrijstelling van werkzaamheden was toegepast waarbij onverminderde doorbetaling van het traktement behoort plaats te vinden.
- 3.2 Voorts heeft de commissie van beroep het verweer van het CvK voor zover gebaseerd op de vaststellingsovereenkomst verworpen. Volgens de commissie van beroep was de vordering op grond van het ingehouden bedrag niet afgewikkeld door de vaststellingsovereenkomst, nu die vordering noch daarin noch in het verslag van de vergadering van 13 oktober 2012 werd genoemd, terwijl partijen het er niet over eens zijn of de vordering toen aan de orde is geweest.
- 3.3 Het CvK voert aan dat de commissie van beroep anders had moeten oordelen omdat, zakelijk weergegeven, in september 2012 feitelijk sprake was van werkweigering waardoor de predikant niet gerechtigd was tot traktement; het door het CvK uitbetaalde bedrag is door het CvK bij wijze van voorschot, onverplicht betaald aan de predikant om directe geldnood te voorkomen. Voorts bestrijdt het CvK het uitgangspunt van de commissie van beroep dat het niet hervatten van de werkzaamheden door de predikant veroorzaakt was door spanningen tussen predikant en gemeente.

Ten slotte zou de vaststellingsovereenkomst geen ruimte laten voor de vordering van de predikant omdat de intentie daarvan volgens het CvK was om een volledig en definitief einde te maken aan de professionele en financiële relatie tussen predikant en gemeente. Ook uit het feit dat het bedrag van de afkoopsom in de vaststellingsovereenkomst een rond bedrag is dat niet gedetailleerd gespecificeerd is, zou volgens het CvK ondubbelzinnig volgen dat het een onderhandelingsresultaat betreft waarin voor nieuwe claims achteraf geen plaats was.

4. Beoordeling van het bezwaar van het CvK en het verzoek van de predikant

- 4.1 Het bezwaar is tijdig ingesteld.
- 4.2 Op grond van ordinantie 16-1 dient een predikant voor gewone werkzaamheden de arbeid te verrichten die volgens het bepaalde in ordinantie 3-9-1 aan hem is toevertrouwd. Wanneer een predikant weigert om die arbeid geheel of gedeeltelijk te verrichten en hem daarvan een voldoende verwijt kan worden gemaakt, kan dat grond geven voor gehele of gedeeltelijke inhouding van traktement, afhankelijk van alle omstandigheden van het geval. Wel mag van een kerkenraad worden verwacht dat hij in een dergelijk geval de predikant erop wijst dat hij zijn arbeid ten onrechte niet verricht en dat de kerkenraad daarbij hem ervan verwittigt welke consequenties daaraan verbonden worden, zoals gedeeltelijke inhouding van traktement.
- 4.3 Met betrekking tot de door het CvK gestelde werkweigering, overweegt het generale college als volgt. De predikant kan naar het oordeel van het generale college worden aangerekend dat hij hervatting van zijn werkzaamheden afhankelijk heeft gesteld van voldoening vooraf aan zijn wensen, zoals detachering of werken in een andere wijkgemeente. Het CvK heeft het traktement onverminderd doorbetaald in de maanden maart tot en met augustus 2012. Bovendien zijn de AK en het CvK destijds gedurende bijna zes maanden in overleg geweest met de predikant. Voorts is de predikant niet uitdrukkelijk gewezen op een werkweigering als door het CvK gesteld. Evenmin is door het CvK aan de predikant meegedeeld dat het CvK het traktement onverplicht bij wijze van voorschot uitbetaalde. De enkele stelling van (de scriba van) de AK, in antwoord op een vraag van de commissie van beroep, dat de predikant is gemaand om aan het werk te gaan, is hiertoe onvoldoende gezien tegen de achtergrond van de maandenlang lopende gesprekken en de onverminderde doorbetaling van traktement. De

hiervoor vermelde brief van 20 april 2012 van de voorzitters van de AK en het CvK aan de predikant bevat niet zodanige mededeling en gaat evenmin in op het traktement. Het generale college komt op grond van een en ander tot het oordeel dat partijen van maart tot en met augustus 2012 in feite leken te handelen alsof vrijstelling van werkzaamheden was verleend. Bij vrijstelling van werkzaamheden wordt op grond van artikel 16 lid 3 van de generale regeling rechtspositie predikanten het traktement van de predikant immers onverminderd doorbetaald. Het generale college is niet gebleken dat de situatie wezenlijk is veranderd in september 2012.

- 4.4 Of de commissie van beroep tot uitgangspunt heeft genomen dat het niet hervatten van de werkzaamheden door de predikant veroorzaakt was door spanningen tussen predikant en gemeente, laat het generale college in het midden aangezien dit niet aan het voorgaande afdoet.
- 4.5 Evenals de commissie van beroep is het generale college van oordeel dat de vaststellingsovereenkomst niet moet worden begrepen in de door het CvK gestelde en door de predikant betwiste zin. Daarvoor bieden de tekst van die overeenkomst en de overige stukken waarvan het generale college kennis heeft genomen onvoldoende steun. Voorts blijkt onvoldoende van omstandigheden op grond waarvan het CvK mocht verwachten dat de predikant met de vaststellingsovereenkomst afzag van zijn aanspraak op het volledige traktement over september 2012.
- 4.6 Op grond van het bovenstaande zal het generale college de beslissing van de commissie van beroep dat het ingehouden traktement dient te worden uitbetaald bevestigen.
- 4.7 De predikant heeft geen bezwaar gemaakt tegen de beslissing van de commissie van beroep en reeds daarom zal het generale college hem niet-ontvankelijk verklaren in zijn verzoek.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen;

- verklaart de predikant niet-ontvankelijk in zijn verzoek;
- verklaart het bezwaar van het CvK ongegrond;
- bevestigt de beslissing van de commissie van beroep;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 27 maart 2014

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd lid) en mr ing M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het verzoek van [K.] om herziening van vier uitspraken van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Gelderland (hierna het RCBG).

1. De procedure

- 1.1 Bij e-mail bericht van 7 november 2013 heeft [K.] (hierna: verzoeker) gevraagd om herziening van de tussen hem en de kerkenraad respectievelijk het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: PG) gewezen uitspraken van het RCBG van 13 januari 2009, 10 juni 2009, 9 december 2009 en 9 maart 2010.
- 1.2 Verzoeker heeft desgevraagd de genoemde uitspraken, alsmede een daarmee verband houdende brief van de PG aan hem van 7 mei 2009, toegezonden. Deze stukken zijn bij het generale college ingekomen op 14 januari 2014.
- 1.3 Bij e-mail bericht van 24 februari 2014 heeft verzoeker zijn verzoek aangevuld.

2. De gronden van het verzoek

- 2.1 Verzoeker stelt dat de genoemde uitspraken van het RCBG voor vernietiging in aanmerking komen, omdat ze in strijd zijn met de kerkorde. Hij voert daartoe aan dat de uitspraken van het RCBG onrechtmatig zijn en verwijst naar een aantal passages uit die uitspraken die in zijn visie onjuistheden, ongerijmdheden en onwaarheden bevatten.
- 2.2 Voorts betoogt hij in zijn aanvulling van 24 februari 2014 dat hij door het RCBG valselijk ervan is beschuldigd dat hij zich ten onrechte heeft uitgegeven als bevoegd kerkmusicus in de zin van de generale regeling kerkmusici (hierna: de generale regeling).

3. Beoordeling

- 3.1 De uitspraken van het RCBG waarvan verzoeker herziening wenst, hebben betrekking op een tussen hem en de PG gerezen conflict over nabetaling van zogeheten losse diensten als organist, met name of verzoeker hiervoor van de PG een vergoeding had dienen te ontvangen als kerkmusicus op de voet van ordinantie 5-6-2 en 3 juncto artikel 1 van de generale regeling.
- 3.2 Uit hetgeen verzoeker in het herzieningsverzoek aanvoert blijkt dat hij het niet eens is met die uitspraken, voor zover die het oordeel bevatten dat – samengevat weergegeven – hij niet in aanmerking komt voor de door hem gevraagde vergoeding omdat in de van belang zijnde periode niet was voldaan aan één van de vereisten van artikel 1 onder c van de generale regeling, namelijk een benoeming als cantor-organist, organist of cantor in een gemeente van de kerk. Overigens is ook in de uitspraak van het generale college van 10 maart 2011 (nummer 03/10) op het beroep tegen de uitspraak van het RCBG van 9 maart 2010, geoordeeld dat er van zo'n benoeming geen sprake was.
- 3.3 Hetgeen verzoeker heeft aangevoerd is een (deels herhaalde) weergave van zijn standpunt over de reeds door het RCBG beoordeelde geschilpunten, maar is niet aan te merken als feiten en omstandigheden waarmee bij de uitspraken van het RCBG onvoldoende rekening is gehouden en die tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven. Aldus is niet voldaan aan de voorwaarden voor herziening als gesteld in ordinantie 12-11-1. Het verzoek dient daarom te worden afgewezen.
- 3.4 Ten overvloede overweegt het generale college, ter voorlichting van verzoeker, dat uit de uitspraken van het RCBG niet blijkt dat verzoeker ervan wordt beschuldigd dat hij zich ten onrechte als bevoegd kerkmusicus heeft uitgegeven. Dat [K.] in het bezit is van de bevoegdheidsverklaring II als cantor-organist is door het RCBG immers in overweging 2.5 van de uitspraak van 9 december 2009 als vaststaand feit aangenomen.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- wijst het verzoek om herziening af;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 13 maart 2014 door
mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C.
Nouwt, mr G.H. Bunt, ds L. Korevaar, ds J.C. Fockens, J.B.W. van Vark RA, mr C. Kool (toegevoegd
lid), mr ing. M. Mouthaan (toegevoegd lid).

Uitspraak op het verzoek van [D.] om spoedvoorziening op grond van ordinantie 12-3-5.

1. De procedure

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennis genomen van

- a. Het beroepschrift, met bijlagen, van 4 december 2013 van [D.] (hierna: verzoeker) gericht tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: GCA) van 28 november 2013, nummer 13/05B, waarbij hij niet-ontvankelijk is verklaard in zijn bezwaar tegen het besluit van het breed moderamen van de classicale vergadering (hierna: BM) van 7 juni 2013 om een procedure op grond van ordinantie 3-20 aan te vangen tot losmaking van ds [R.] (hierna: de predikant) van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de gemeente).
- b. Het in dit beroepschrift vervatte verzoek om de tenuitvoerlegging of werking van het hiervoor genoemde besluit van het BM op te schorten door de bij het GCA aanhangige behandeling van de losmakingsprocedure, waarin door het GCA een zitting is bepaald op 19 december 2013, te schorsen totdat het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen uitspraak heeft gedaan op het beroepschrift van verzoeker.
- c. De reactie van het BM van 9 december 2013, met bijlagen, op het verzoek om spoedvoorziening.

2. Beoordeling

- 2.1 In de hoofdzaak ligt de vraag voor of voor verzoeker, als gemeentelid en oud-diaken van de gemeente, al dan niet de mogelijkheid van bezwaar openstaat tegen een besluit van het BM als hier aan de orde.
- 2.2 De beantwoording van deze vraag is afhankelijk van de uitleg van het bepaalde in ordinantie 3-20 en de artikelen 8 t/m 10, in het bijzonder artikel 8 lid 5, van de generale regeling kerkelijke rechtspraak. Voor een dergelijke uitleg leent de schorsingsprocedure ex ordinantie 12-3-5 zich niet. Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen zal in de hoofdzaak beoordelen of het door het GCA in de uitspraak van 28 november 2013 hierover gegeven oordeel stand kan houden.
- 2.3 De voorzitter beoordeelt thans of gelet op de betrokken belangen aanleiding bestaat voor het treffen van een spoedvoorziening als verzocht. Verzoeker betoogt dat een onomkeerbare situatie zal ontstaan wanneer de inhoudelijke behandeling van de procedure betreffende losmaking van de predikant bij het GCA zonder hem wordt voortgezet voordat het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft beslist omtrent het recht van verzoeker op een inhoudelijke beoordeling van zijn bezwaren tegen een losmaking. Het BM wijst in zijn reactie daarentegen op het belang van spoedige voortzetting van de losmakingsprocedure bij het GCA teneinde zonder verdere vertraging een inhoudelijk oordeel te verkrijgen van het GCA omtrent de toepassing van ordinantie 3-20.
- 2.4 Anders dan verzoeker betoogt, is geen sprake van een onomkeerbare situatie wanneer de behandeling van de bij het GCA aanhangige procedure wordt voortgezet voordat het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen over het beroep van verzoeker uitspraak heeft gedaan. Immers, indien het GCA zou beslissen dat de predikant dient te worden losgemaakt en deze tegen die beslissing beroep zou instellen, kan het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen hangende de behandeling van die beroepsprocedure ook op het beroep van verzoeker beslissen en, voor zover nodig, – indien het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen het oordeel van het GCA over de ontvankelijkheid van verzoeker niet zou volgen – tevens een inhoudelijk oordeel geven over de door verzoeker tegen de losmakingsprocedure gemaakte bezwaren. Hetzelfde geldt indien het GCA zou beslissen dat geen grond bestaat voor losmaking en de kerkenraad van de gemeente daartegen in beroep zou komen. Gelet op een en ander bestaat met het oog op deze situaties geen aanleiding voor het treffen van een spoedvoorziening tot schorsing van de procedure bij het GCA. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen het bepaalde in artikel 3 lid 3, eerste volzin, van de generale regeling kerkelijke rechtspraak.
- 2.5 Tenslotte bestaat voor het treffen van een spoedvoorziening evenmin aanleiding indien het GCA zou oordelen dat grond voor losmaking van de predikant bestaat en tegen zodanige uitspraak geen beroep zou worden ingesteld. In dat geval, wanneer de predikant derhalve in de

losmaking berust, zou verzoeker immers met zijn beroep niet meer het door hem beoogde doel – het tegenhouden van de losmaking van de predikant – kunnen bereiken en zou het procesbelang aan dat beroep komen te ontvallen, zodat daarover reeds daarom geen inhoudelijk oordeel meer zou kunnen worden gegeven.

2.6 Op grond van het voorgaande luidt de conclusie dat het verzoek om spoedvoorziening dient te worden afgewezen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op de uitspraak in de hoofdzaak.

3. Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- wijst het verzoek om spoedvoorziening van [D.] af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 12 december 2013

door mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

Uitspraak op het beroep van [D.]

1. De procedure

- 1.1. Bij brief van 4 december 2013, met bijlagen, bij het generale college per post ingekomen op 6 december 2013, heeft [D.] (hierna: appelland) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: GCA) van 28 november 2013, nummer 13/05 B. Daarbij is appelland niet-ontvankelijk verklaard in zijn bezwaar tegen het besluit van het breed moderamen van de classicale vergadering (hierna: het BM) van 7 juni 2013 om een procedure op grond van ordinantie 3-20 aan te vangen tot losmaking van ds [R.] (hierna: de predikant) van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de PG).
- 1.2. Bij uitspraak van 12 december 2013 heeft de voorzitter van het generale college uitspraak gedaan op het in het beroepschrift vervatte verzoek om spoedvoorziening op grond van ordinantie 12-3-5.
- 1.3. Bij brief van 2 januari 2014, met bijlagen, heeft het BM op het beroepschrift gereageerd.
- 1.4. De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 13 maart 2014. Aldaar zijn verschenen:
 - appelland, bijgestaan door zijn raadsman;
 - namens het BM: [Z.] (preses), [W.] (scriba) en de regionaal adviseur classicale vergaderingen.

2. De uitspraak van het GCA

- 2.1 Het GCA heeft appelland niet-ontvankelijk verklaard in zijn bezwaar tegen voornoemd besluit van het BM van 7 juni 2013 omdat appelland bij dat besluit niet rechtstreeks is betrokken en daardoor niet in zijn werkelijk belang is getroffen.
- 2.2 Aan die beslissing heeft het GCA ten grondslag gelegd, onder verwijzing naar ordinantie 12-3-1 en artikel 8 lid 5 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak (hierna: de generale regeling), dat geen bezwaar kan worden ingediend tegen een besluit (daaronder begrepen een handeling of verzuim) waarbij een bezwaarde in het geheel niet zelf is betrokken. Dit is slechts anders indien een bezwaarde als gemachtigde van de direct betrokkene, in dit geval de predikant, optreedt.

3. Het beroep van appelland

- 3.1 Appelland voert in de eerste plaats aan dat de procedure bij het GCA niet correct is verlopen omdat hem niet, dan wel niet tijdig, de processtukken zijn verstrekt, dat het GCA de behandeling ten onrechte heeft beperkt tot de vraag of hij in zijn bezwaar kan worden ontvangen en dat het GCA ongemotiveerd is voorbijgegaan aan de in dit verband door appelland aangevoerde argumenten.
- 3.2 Voorts betoogt appelland, onder verwijzing naar hetgeen hij in bezwaar heeft aangevoerd, dat hij als oud-diaken en gemeentelid van de PG belang heeft om tegen het zeer ingrijpende besluit van het BM, met als mogelijk gevolg de losmaking van de predikant, op te komen. Zijn belang is er volgens hem in gelegen dat zijn pastor hem niet wordt ontnomen en dat de predikant als wettig beroepen ambtsdrager in de gemeente kan blijven functioneren. Daarnaast heeft hij als gemeentelid een financieel belang wegens de financiële gevolgen voor de gemeente ingeval van een losmaking.

Nu artikel 8 lid 5 van de generale regeling een bezwaar of beroep van gemeenteleden tegen een besluit van het BM als hier aan de orde niet uitsluit, staat volgens appelland bezwaar en beroep op de voet van ordinantie 12 voor hem open. Appelland wijst in dit verband ook op jurisprudentie van de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse Hervormde Kerk en van het generale college.

4. Het verweer van het BM

- 4.1 Het BM betoogt dat appelland, gelet op de artikelen 8 t/m 11 van de generale regeling, geen partij is in de losmakingsprocedure ex ordinantie 3-20.
- 4.2 Voorts voert het BM aan dat appelland als individueel gemeentelid of oud-ambtsdrager geen werkelijk belang kan hebben omdat het in ordinantie 3-20 niet gaat om individuele belangen van gemeenteleden, maar om de gemeente als geheel. Het werkelijk belang ligt volgens het BM niet bij appelland, maar bij de predikant.

5. Beoordeling

5.1 Met betrekking tot de onder 3.1 weergegeven beroepsgronden van procedurele aard wordt het volgende overwogen.

5.1.1 De aangevoerde klacht over het niet of niet tijdig toesturen van de processtukken door het GCA – wat daarvan ook zij – kan niet leiden tot vernietiging van de uitspraak van het GCA, reeds omdat appelland inmiddels langs andere weg over die stukken de beschikking heeft gekregen. De vraag of het GCA al dan niet gehouden was het volledige dossier van de losmakingsprocedure aan appelland toe te zenden in het stadium waarin het GCA aan appelland had kenbaar gemaakt dat eerst alleen diens ontvankelijkheid onderwerp van behandeling zou zijn, behoeft derhalve geen beantwoording meer.

5.1.2 De klacht dat het GCA de behandeling ten onrechte heeft beperkt tot de vraag of appelland in zijn bezwaar ontvankelijk was, treft geen doel. Het GCA dient, als college met een rechtsprekende taak als bedoeld in artikel 1 lid 1 onder b van de generale regeling, allereerst de ontvankelijkheid van een gemaakt bezwaar te beoordelen. Daarbij heeft het GCA de vrijheid om de behandeling eerst tot deze voorvraag te beperken.

5.1.3 Aan de klacht van appelland dat in de uitspraak van het GCA niet voldoende gemotiveerd op zijn argumenten is ingegaan, wordt tegemoet gekomen door hetgeen hieronder in 5.2 en volgende wordt overwogen.

5.2 Ingevolge ordinantie 3-20-1 is het breed moderamen van de classicale vergadering het kerkelijk lichaam dat bevoegd is om – op verzoek van de betrokken predikant of kerkenraad dan wel uit eigen beweging –, gehoord het regionale college voor de visitatie, aan het GCA te verzoeken een oordeel uit te spreken over de vraag of een predikant de gemeente nog langer met stichting kan dienen. In ordinantie 3-20-3 is bepaald dat de behandeling van zo'n zaak geschiedt met inachtneming van het bepaalde in de generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak. Ingevolge artikel 8, lid 2 t/m lid 4, van de generale regeling stelt het GCA de betrokken predikant en kerkenraad op de hoogte van het verzoek van het BM, verleent het GCA aan hen inzage in en verstrekt desgewenst afschriften van de bij de behandeling van dat verzoek ter tafel komende stukken en verklaringen en stelt het GCA het regionale college voor de visitatie in de gelegenheid daarop te reageren.

In artikel 8 lid 5 is vervolgens bepaald dat bezwaren tegen het verzoek van het BM of de kerkenraad, respectievelijk het advies van het regionale college voor de visitatie, uitsluitend kunnen worden behandeld in het kader van de behandeling van de aan het generale college voor de ambtsontheffing voorgelegde zaak.

Ingevolge artikel 9 van de generale regeling geeft het GCA aan de predikant en de kerkenraad gelegenheid tot mondelinge toelichting en kan het GCA het regionale college voor de visitatie horen.

5.3 Uit dit samenstel van bepalingen moet worden afgeleid dat het BM, de predikant, de kerkenraad en het regionale college voor de visitatie de bij een procedure ex ordinantie 3-20 betrokken partijen zijn. Uit de aard van de procedure, waarbij het BM – gehoord het regionale college voor de visitatie – het verzoek om een oordeel als bedoeld in ordinantie 3-20-1 doet, vloeit voort dat de tegen zo'n verzoek gerichte bezwaren afkomstig zullen zijn van de predikant of van de kerkenraad voor zover deze zelf geen verzoek aan het BM heeft gedaan. In dit verband is ook van belang dat het recht van beroep tegen de uitspraak van het GCA in artikel 11 van de generale regeling uitdrukkelijk is voorbehouden aan de predikant en de kerkenraad. Dat in artikel 8 lid 5 van de generale regeling niet uitdrukkelijk is vermeld door wie bezwaren tegen het verzoek van het BM kunnen worden gemaakt, betekent, nu die bepaling onderdeel vormt van artikel 8, niet dat op grond van die bepaling ook bezwaar openstaat voor een gemeentelid. In de totstandkomingsgeschiedenis van artikel 8 zijn evenmin aanknopingspunten te vinden voor een dergelijke bezwaarmogelijkheid. Artikel 8 lid 5 moet slechts worden geduid als een regel over welk college tot kennisneming van een bezwaar tegen het verzoek van het BM bevoegd is.

5.4 Vervolgens rijst de vraag of appelland, afgezien van de speciale regeling voor de procedure ex ordinantie 3-20, op grond van ordinantie 12-3 met vrucht bezwaar kan maken – en vervolgens beroep kan instellen – tegen het verzoek van het BM.

Voor zover appelland, naar hij ter zitting heeft toegelicht, betoogt dat artikel VI lid 5 van de kerkorde hiertoe de grondslag biedt, moet dit betoog worden verworpen. Dit artikel heeft

betrekking op besluiten van de kerkenraad, terwijl in deze procedure een besluit van het BM aan de orde is, nog daargelaten dat het in artikel VI lid 5 om aangelegenheden gaat die voor het leven van de gemeente van wezenlijk belang zijn, hetgeen niet zonder meer het geval is bij een besluit om – zoals in dit geval – een oordeel van een beslissingsbevoegd kerkelijk college te vragen.

- 5.5 Voor een ontvankelijk bezwaar op grond van ordinantie 12 is een voorwaarde dat degene die bezwaar maakt in zijn werkelijk belang of kerkelijke verantwoordelijkheid is getroffen. Hetgeen appelland hieromtrent heeft aangevoerd, leidt het generale college niet tot het oordeel dat aan die voorwaarde is voldaan.
- De – op zich vanuit de visie van appelland begrijpelijke – wens om de predikant verbonden te laten blijven aan de PG is daartoe niet voldoende. Appelland kan, anders dan hij heeft aangevoerd, op grond van de kerkordelijke bepalingen geen recht doen gelden op voortzetting van de ambtsuitoefening door de predikant in de PG. Dat recht kan uitsluitend worden ingeroepen door de predikant zelf, hetgeen deze in de procedure ex ordinantie 3-20 ook heeft gedaan. Geconcludeerd moet worden dat het gestelde belang van appelland in zoverre geheel samenvalt met dat van de predikant.
- Voor zover appelland zich heeft beroepen op een financieel belang is dat van indirecte en afgeleide aard. Derhalve kan ook dat niet leiden tot ontvankelijkheid van het bezwaar.
- 5.6 Het betoog van appelland dat aldus niet voldaan is aan de eisen van genoegzame rechtsbescherming tegen het besluit van het BM, kan niet worden gevolgd. Het besluit is een verzoek aan het GCA om te oordelen of de predikant al dan niet de gemeente nog langer met stichting kan dienen. De predikant kan in het kader van de procedure ex ordinantie 3-20 opkomen tegen het besluit van het BM. Indien het GCA oordeelt dat de predikant dient te worden losgemaakt, staat voor deze beroep open op het generale college. Op deze wijze is in de rechtsbescherming tegen een verzoek om een oordeel over losmaking op voldoende wijze voorzien.
- Uit de door appelland genoemde jurisprudentie, voor zover die betrekking heeft op bezwaren tegen een verzoek van een BM, dan wel het daaraan ten grondslag liggende advies van het regionale college voor de visitatie, om tot losmaking van een predikant te komen, kan de door appelland beoogde bezwaarmogelijkheid voor gemeenteleden evenmin worden afgeleid. In die uitspraken ging het om door de betreffende predikant zelf tegen de voorgenomen losmaking gemaakte bezwaren.
- De andere door appelland genoemde uitspraken zien op andersoortige besluiten dan in deze zaak aan de orde en missen reeds daarom betekenis voor deze zaak.
- 5.7 Voor zover appelland heeft betoogd dat hij bezwaar gemaakt heeft als gemachtigde van de predikant, kan hij daarin tenslotte evenmin worden gevolgd. Appelland heeft immers op eigen naam bezwaar gemaakt. De predikant heeft afzonderlijk een eigen bezwaarschrift ingediend.
- 5.8 Uit het voorgaande volgt dat het beroep van appelland ongegrond is en de uitspraak van het GCA, onder aanvulling van gronden, dient te worden bevestigd.

6. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het beroep van appelland tegen de uitspraak van het GCA van 28 november 2013, nummer 13/05 B, ongegrond;
- bevestigt die uitspraak van het GCA;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 19 maart 2014 door

mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds L. Korevaar, ds J.C. Fockens en mr M. Mouthaan (toegevoegd lid), in aanwezigheid van mr Th.C. van Sloten (adviseur).

Uitspraak op het verzoek van ds [R.] om spoedvoorziening op grond van ordinantie 12-3-5.

1. De procedure

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennis genomen van

- a. Het beroepschrift, met bijlagen, van 9 december 2013 van ds [R.] (hierna: verzoeker), predikant van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de gemeente), gericht tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: GCA) van 28 november 2013, nummer 13/05A, waarbij hij niet-ontvankelijk is verklaard in zijn bezwaar tegen het rapport van het regionale college voor de visitatie (hierna: RCV) van 4 juli 2013, houdende een advies aan het breed moderamen van de classicale vergadering om een procedure aan te vangen op grond van ordinantie 3-20, tot losmaking van verzoeker als predikant van de gemeente (hierna: het rapport).
- b. Het in dit beroepschrift vervatte verzoek om spoedvoorziening, teneinde de behandeling van de bij het GCA aanhangige losmakingsprocedure, waarin door het GCA een zitting is bepaald op 19 december 2013, te schorsen totdat het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen uitspraak heeft gedaan op het beroepschrift van verzoeker.

2. Beoordeling

- 2.1 In de hoofdzaak ligt de vraag voor of en in hoeverre voor verzoeker de mogelijkheid openstaat om afzonderlijk bezwaar te maken tegen het rapport van het RCV, inclusief de daaraan ten grondslag liggende eerdere rapportages, en de totstandkoming ervan.
- 2.2 De beantwoording van die vraag vergt een beoordeling of het rapport op enig rechtsgevolg is gericht, mede in het licht van de eerdere jurisprudentie van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen, zoals vervat in de uitspraken 07/09 en 20/12. Voorts hangt die beantwoording af van de uitleg van kerkordelijke bepalingen, met name artikel 8 lid 5 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak. Voor een dergelijke beoordeling en uitleg leent de schorsingsprocedure ex ordinantie 12-3-5 zich niet. Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen zal in de hoofdzaak beoordelen of de door verzoeker bestreden uitspraak van het GCA van 28 november 2013 stand kan houden.
- 2.3 De voorzitter beoordeelt thans of gelet op het door verzoeker aangevoerde belang aanleiding bestaat voor het treffen van een spoedvoorziening als verzocht. Verzoeker betoogt dat de behandeling van zijn beroepschrift zal worden gereduceerd tot een formaliteit en dat het GCA, indien de behandeling van de aldaar aanhangige losmakingsprocedure niet wordt geschorst, voorbij zal gaan aan de bezwaren van verzoeker tegen het rapport en de wijze van totstandkoming ervan.
- 2.4 Verzoeker kan in dit betoog niet gevolgd worden. In de uitspraak van het GCA is immers uitdrukkelijk overwogen dat de niet-ontvankelijkverklaring onverlet laat dat verzoeker zijn bezwaren tegen de in het rapport neergelegde bevindingen, conclusies en aanbevelingen alsnog naar voren kan brengen in de losmakingsprocedure. Voorts blijkt uit eerdere jurisprudentie van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (zoals de uitspraak van 22 november 2011 in zaak 06/11) dat ook de zorgvuldigheid van een visitatieonderzoek in het kader van een procedure ex ordinantie 3-20 deel kan uitmaken van een beoordeling door het GCA.
- 2.5 Uit het voorgaande volgt dat er geen aanleiding bestaat om de behandeling van de procedure bij het GCA te schorsen. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen het bepaalde in artikel 3 lid 3, eerste volzin, van de generale regeling kerkelijke rechtspraak.
- 2.6 Het verzoek om spoedvoorziening zal derhalve worden afgewezen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op de uitspraak in de hoofdzaak.

3. Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- wijst het verzoek om spoedvoorziening van ds [R.] af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 12 december 2013
door mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

Uitspraak op het beroep van ds [R.]1. De procedure

- 1.1 Bij op 9 december 2013 per e-mail bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college) ingekomen beroepschrift met bijlagen heeft ds [R.] (hierna: de predikant) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het GCA) gedaan op 28 november 2013. Daarin verklaart het GCA de predikant niet-ontvankelijk in zijn bezwaar tegen het rapport van bevindingen, conclusies en aanbevelingen van 4 juli 2013 van het regionale college voor de visitatie (hierna: het rapport respectievelijk het RCV) dat door het breed moderamen van de classicale vergadering is gevoegd bij zijn verzoek van 9 juli 2013 ex ordinantie 3-20-1 met betrekking tot de Protestantse gemeente te [...] (hierna: het BM-CV respectievelijk de gemeente).
- 1.2 De voorzitter van het generale college heeft het verzoek van de predikant tot het bij spoedvoorziening opschorten van de behandeling van het verzoek van het BM-CV totdat het generale college uitspraak heeft gedaan op het beroep, op 12 december 2013 afgewezen.
- 1.3 Bij verweerschrift van 18 januari 2014 heeft het RCV op het beroepschrift gereageerd.
- 1.4 Op 7 april 2014 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden, gelijktijdig met de mondelinge behandeling in de procedure ex ordinantie 3-20, met zaaknummer 03/14. Daarbij waren aanwezig (i) [P.], [V.] en [K.] namens het RCV en (ii) de predikant en zijn raadsman, alsmede, vanwege de procedure ex ordinantie 3-20, zijn advocaat. Vanwege de procedure ex ordinantie 3-20 waren daarbij voorts aanwezig (iii) [Z.] (preses) en [W.] (scriba a.i.) en [V.] (adviseur) namens het BM-CV en (iv) [D.] (voorzitter), mw [H.] (ouderling) en [S.] (raadsman) namens de kerkenraad van de gemeente (hierna: de kerkenraad).

2. Procedure bij het GCA

- 2.1 Op 15 juli 2013 ontving het GCA het verzoek van het BM-CV om een oordeel op grond van ordinantie 3-20-1 inzake de predikant.
- 2.2 Op 23 juli 2013 ontving het GCA een bezwaarschrift inzake het rapport met als bezwaren dat de betrokken visitatoren van het RCV (i) niet bemiddeld hebben, (ii) zich op de plaats stellen van de kerkelijke rechter, (iii) kerkenraad en predikant ongelijk behandeld hebben en (iv) onvoldoende hoor en wederhoor hebben toegepast.
- 2.3 Op 16 september 2013 ontving het GCA het verweerschrift van de predikant in de procedure ex ordinantie 3-20 waarin staat vermeld dat de bezwaren inzake het rapport als in het verweerschrift herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.
- 2.4 Bij uitspraak van 30 januari 2014, gecorrigeerd bij de door het GCA op 6 februari 2014 gegeven herstelbeslissing, oordeelt het GCA in de procedure ex ordinantie 3-20 dat zodanige spanningen zijn gerezen dat de predikant de gemeente niet langer met stichting kan dienen. Het GCA behandelt in die uitspraak als verweren de bezwaren welke, zoals hiervoor vermeld, als in het verweerschrift herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

3. Gronden van het beroep

- 3.1 De predikant komt in beroep van de uitspraak van het GCA van 28 november 2013 omdat deze volgens hem onvoldoende is gemotiveerd, geen recht doet aan de feitelijke gang van zaken, en strijdig is met de kerkorde, alsmede met de (kerkelijke) jurisprudentie.
- 3.2 De predikant stelt dat het GCA de strekking van het bezwaar ten onrechte heeft beperkt tot een bezwaar tegen het advies van het RCV van 4 juli 2013. Het richt zich tevens tot de daaraan voorafgaande adviezen die er een geheel mee vormen en, bovendien, tegen de wijze van totstandkoming ervan alsmede het optreden van de visitatoren. Ook passeert het GCA volgens hem ten onrechte zijn beroep op artikel 8 lid 5 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak.

- 3.3 Voorts stelt de predikant dat, anders dan het GCA overweegt, het RCV met zijn handelen rechtsgevolg beoogde, te weten de procedure ex ordinantie 3-20, vrijstelling van werkzaamheden ex ordinantie 3-19 en het vormen van een nieuwe kerkenraad.
- 3.4 De beroepsgronden berusten verder op de veronderstelling dat het optreden en adviseren van het RCV niet bij het GCA aan de orde (zou) komen.
- 3.5 Het verweer van het RCV komt, voor zover nodig, hierna aan de orde.

4. De beoordeling

- 4.1 Het beroep berust hoofdzakelijk op de stelling dat het GCA heeft miskend dat het RCV voor bezwaar vatbare besluiten heeft genomen. Voor een besluit of handeling geldt evenwel dat deze pas voor bezwaar vatbaar zijn indien en voor zover deze gericht zijn op totstandbrenging van enig kerkrechtelijk relevant rechtsgevolg. Met deze gerichtheid wordt bedoeld dat het besluit of de handeling op zichzelf genomen naar de bedoeling van het besluitvormende of handelende orgaan het door deze beoogde rechtsgevolg heeft. Hieruit volgt dat niet voor bezwaar vatbaar is een rapport dat uitsluitend bevindingen, conclusies en aanbevelingen bevat (vgl. GCBG 07/09), ook niet als, zoals in het onderhavige geval het rapport van het RCV, het ertoe strekt een besluit te nemen dat op zichzelf genomen wel voor bezwaar vatbaar is.
- 4.2 Dit laat evenwel onverlet dat een voor bezwaar vatbaar besluit, al dan niet uitdrukkelijk, gebaseerd kan zijn op een rapport dat op zichzelf genomen niet voor bezwaar vatbaar is. Indien en voor zover daarvan sprake is, zal het rapport kunnen worden behandeld als onderdeel van de inhoud of totstandkoming van het voor bezwaar vatbare besluit in het kader van de behandeling van een daartegen ingesteld bezwaar. Artikel 8 lid 5 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak en de daarop gebaseerde rechtspraak van het generale college sluiten hierbij aan. Op grond van dat artikel kunnen bezwaren tegen een rapport van een regionaal college voor de visitatie niet, naar het bepaalde in ordinantie 12, worden ingediend bij een regionaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen, maar uitsluitend worden behandeld in het kader van de behandeling van de aan het generale college voor de ambtsontheffing voorgelegde zaak. Ook de zorgvuldigheid van een visitatieonderzoek kan onderdeel uitmaken van die behandeling (vgl. GCBG 06/11). Een volledige inhoudelijke beoordeling van dat rapport maakt van die toetsing geen deel uit. Van belang is uitsluitend of het rapport qua inhoud of totstandkoming zodanige gebreken vertoont dat het niet aan de procedure ex ordinantie 3-20 ten grondslag had mogen worden gelegd (vgl. GCBG 20/12).
- 4.3 Het GCA heeft het voorgaande blijkens rechtsoverwegingen 4.6-4.8 van de uitspraak waarvan beroep niet miskend en de beroepsgronden falen om die reden.
- 4.4 Ten overvloede overweegt het generale college dat de bezwaren van de predikant tegen het rapport en de totstandkoming daarvan, met inbegrip van de daaraan voorafgaande adviezen, overeenkomstig artikel 8 lid 5 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak, afdoende zijn behandeld in het kader van de procedure ex ordinantie 3-20.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen;

- verklaart het beroep van de predikant ongegrond;
- bevestigt de uitspraak van het GCA van 28 november 2013 met zaaknummer 13/05A;
- bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 30 april 2014

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin (voorzitter), mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar en mr ing M. Mouthaan.

Uitspraak op het beroep van de heer D. te [...] (hierna: appellant).

1. De procedure

- 1.1 Bij op 19 december 2013 per e-mail en op 23 december 2013 per post bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college) ingekomen beroepschrift met producties heeft mr. K. namens appellant beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland (hierna: het regionale college), gedaan op 15 november 2013 en verzonden op 20 november 2013.
- 1.2 Bij verweerschrift, op 3 maart 2014 per e-mail en op 4 maart 2014 per post ingekomen bij het generale college, heeft mr. E. namens de algemene kerkenraad en het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de AK, het CvK en de PG) gereageerd op het beroepschrift.
- 1.3 Het generale college heeft kennis genomen van de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.
- 1.4 Op 3 september 2014 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden waarbij aanwezig waren appellant en mr K. en namens de AK en het CvK mevrouw V.(voorzitter van de AK), mevrouw R. (scriba van de AK), de heer B. (voorzitter van het CvK) en mr E.

2. De feiten

- 2.1 Appellant is ouderling-kerkrentmeester van de PG. Sinds 2007 was hij voorzitter van het CvK. In januari 2013 hebben alle leden van het dagelijks bestuur van het CvK - onder wie appellant - besloten hun positie ter beschikking te stellen per september 2013, zodat een geheel vernieuwd dagelijks bestuur kon worden benoemd. Daaraan was voorafgegaan het voortijdig aftreden van de vicevoorzitter van het dagelijks bestuur van het CvK in oktober 2012 en van de penningmeester in januari 2013.
- 2.2 Het kerkgebouw [A.] in [...] is in gebruik bij de wijkgemeente [A.J.]. Volgens een notitie van 17 april 2013, getiteld [titel] stelde de meerderheid van het dagelijks bestuur van het CvK onder meer voor:
- akkoord te gaan met het combinatieplan zoals in de notitie beschreven,
 - het dagelijks bestuur te machtigen een en ander uit te werken en de nodige rechts-handelingen verrichten,
 - het dagelijks bestuur op te dragen regelmatig over de voortgang te rapporteren,
 - de AK te verzoeken om een en ander positief te bevorderen.
- 2.3 Het CvK nam in zijn vergadering van 25 april 2013 volgens de besluitenlijst, behorend bij de notulen van die vergadering, onder meer de volgende besluiten, zakelijk weergegeven:
- a. aan de AK het voorstel te doen om appellant te ontheffen uit zijn functie als voorzitter van het CvK,
 - b. aan de AK het voorstel te doen om de heren L. en P. te benoemen tot lid respectievelijk waarnemend voorzitter van het interim bestuur van het CvK tot 30 september 2013,
 - c. inzake de voortgang van de renovatie van en de nieuwbouw van woningen in [A.-J.] te kiezen voor combinatieplan A vermeld in het stuk "[titel] van 17 april 2013, bladzijden 12 en 13.
- 2.4 Volgens de besluitenlijst, behorend bij de notulen van de vergadering, nam de AK in zijn vergadering van 7 mei 2013, onder meer de volgende besluiten, zakelijk weergegeven:
- d. de AK bekrachtigt de voordracht van het CvK om appellant te ontheffen uit het voorzitterschap van het CvK,
 - e. de AK bekrachtigt de voordracht van het CvK om de heer P. te benoemen als interim voorzitter van het CvK tot 30 september 2013,
 - f. de besluitvorming door het CvK op 25 april 2013 aangaande de verdere aanpak van de renovatie en de nieuwbouw bij [A.] wordt door de AK met instemming begroet.

Volgens de besluitenlijst nam de AK kennis van de benoeming van de heer L. als boventallig lid van het dagelijks bestuur van het CvK.

- 2.5 De onder 2.3 en 2.4 weergegeven besluiten worden hierna aangeduid als de besluiten a tot en met f.

- 2.6 Het regionale college heeft appelland niet-ontvankelijk verklaard in zijn bezwaren tegen de besluiten a, b, d en e en zijn bezwaren tegen de besluiten c en f ongegrond verklaard.
3. De beoordeling van het beroep
- 3.1 Het beroep is tijdig ingesteld. Naar de kern genomen heeft, volgens appelland ten onrechte, het regionale college hem niet-ontvankelijk verklaard in zijn bezwaren tegen de besluiten a, b, d en e in plaats van die bezwaren gegrond te verklaren en eveneens ten onrechte zijn bezwaren tegen de besluiten c en f ongegrond verklaard. De AK en het CvK betwisten een en ander gemotiveerd.
- 3.2 Het oordeel van het regionale college dat appelland niet-ontvankelijk is in zijn bezwaren tegen de besluiten a, b, d en e rust op de volgende overwegingen. In januari 2013 hebben alle leden van het dagelijks bestuur van het CvK besloten per september 2013 af te treden. Vanaf september 2013 zou appelland ook zonder de bestreden besluiten geen voorzitter van het CvK zijn geweest. Het achteraf vaststellen van gelijk of ongelijk is niet een belang dat (voortzetting van) een procedure rechtvaardigt. Het gevoelen van appelland dat de ontheffing uit zijn functie diffamerend is en dat hij door de besluiten is geschaad in zijn eer, goede naam en zakelijke belangen, is geen belang als bedoeld in ordinantie 12-3-1 van de kerkorde. Ook heeft appelland geen belang bij zijn bezwaar tegen de besluiten tot benoeming van de heer P. tot waarnemend voorzitter van het CvK. Op 24 september 2013 heeft de AK de heer B. benoemd tot voorzitter van dat college. Bij het besluit tot benoeming van de heer L. als lid van het dagelijks bestuur van het CvK heeft appelland geen belang omdat hij daarbij niet direct is betrokken, aldus het regionale college.
- 3.3.1 Het generale college overweegt hierover het volgende. Voor de ontvankelijkheid van een bezwaar tegen een besluit is gelet op ordinantie 12-3-1 vereist dat de bezwaarde door dit besluit in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid is getroffen. Het achteraf vaststellen of de bezwaarde al dan niet gelijk heeft en het gevoelen van de bezwaarde door het besluit in zijn reputatie te zijn geschaad, zijn op zich onvoldoende om aan te nemen dat hij in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid is getroffen. In dit geval was in januari 2013 al besloten dat in september 2013 - dat wil zeggen op korte termijn en voordat hun reguliere termijn van benoeming was verstreken - alle leden van het dagelijks bestuur van de CvK hun positie ter beschikking zouden stellen. Aannemelijk is dat gerezen spanningen de leden tot dit gezamenlijke besluit hebben gebracht.
- 3.3.2 Indien appelland, zoals hij in wezen aanvoert, op ontoereikende gronden en op onbehoorlijke wijze en ondanks het collectieve besluit van de leden van het dagelijks bestuur om op korte termijn hun positie ter beschikking te stellen, met de bestreden besluiten als enige met onmiddellijke ingang van zijn functie wordt ontheven, zou zijn reputatie door die ontheffing op onrechtmatige wijze zijn aangetast. In dat geval is hij in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid getroffen zodat hij in zoverre ontvankelijk is in zijn bezwaren. Het regionale college heeft ten onrechte appelland niet-ontvankelijk verklaard in de bezwaren tegen de besluiten a en d. Het daartegen gerichte beroep is gegrond. In zoverre zal de uitspraak van het regionale college worden vernietigd. De bezwaren tegen de besluiten a en d dienen derhalve inhoudelijk te worden beoordeeld.
- 3.4 Aangezien de heer B. op 24 september 2013 is benoemd tot voorzitter van het CvK, heeft het regionale college terecht geoordeeld dat appelland geen belang heeft bij zijn bezwaar tegen de besluiten die leidden tot de benoeming van de heer P. tot waarnemend voorzitter van het CvK.
- 3.5 Het bezwaar van appelland tegen de benoeming van de heer L. tot lid van het interim bestuur van het CvK komt erop neer dat deze - aangezien hij geen ambtsdrager is - eerst voorgedragen had dienen te worden aan de gemeente om haar goedkeuring te verkrijgen. Deze voordracht en goedkeuring zijn volgens appelland ten onrechte achterwege gebleven. Het CvK en de AK stellen evenwel onweersproken dat de heer L. inmiddels ambtsdrager is. Naar het oordeel van het generale college heeft appelland dan ook geen belang bij zijn bezwaar tegen de benoeming van de heer L. tot lid van het interim bestuur van het CvK.
- 3.6 Het regionale college heeft derhalve terecht appelland niet-ontvankelijk verklaard in zijn bezwaren tegen de besluiten b en e. In zoverre is het beroep ongegrond.
- 3.7 Gelet op artikel 23 lid 1 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak heeft het generale college te beoordelen of, voor zover appelland in zijn bezwaren ontvankelijk is:
- de bestreden besluiten genomen zijn in strijd met de kerkorde of met wettelijke bepalingen,

- de AK en het CvK bij het nemen van deze besluiten niet de vereiste zorgvuldigheid in acht hebben genomen,
- de AK en het CvK hun bevoegdheden tot het nemen van de besluiten hebben gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze bevoegdheden zijn verleend,
- de AK en het CvK - bij afweging van de betrokken belangen - in redelijkheid niet tot de bestreden besluiten hadden kunnen komen.

Voor zover appelland aanvoert dat in aanvulling daarop nog andere toetsingscriteria van toepassing zijn, volgt het generale college hem daarin niet.

- 3.8 Volgens appelland is besluit a niet (rechtsgeldig) genomen omdat de vereiste meerderheid van geldige stemmen ontbrak. Het generale college verenigt zich niet met dit standpunt. Mede gelet op de artikelen 2: 13 lid 3 en 15 lid 2 BW heeft te gelden dat het in de vergadering uitgesproken oordeel van de (fungerend) voorzitter omtrent de uitslag van een stemming beslissend is en dat een besluit vernietigbaar is indien het strijdt met bepalingen die de totstandkoming van besluiten regelen. Gelet op de notulen van de vergadering van 25 april 2013 kwam de fungerend voorzitter tot het oordeel dat besluit a met meerderheid van stemmen is genomen. Met de vaststelling van de notulen in een latere vergadering heeft het CvK dat oordeel bekrachtigd. Dit besluit is vervolgens niet vernietigd, zodat in de vergadering van de AK van 7 mei 2013 een geldig voorstel aan de orde was dat met besluit d is aanvaard. Daardoor kan in het midden blijven de juistheid van de stelling van appelland dat geen meerderheid van de geldige stemmen was uitgebracht voor besluit a.
- 3.9 Appelland stelt dat de AK niet bevoegd was tot het nemen van besluit d. Naar zijn inzicht is op grond van ordinantie 4-12a bij uitsluiting het breed moderamen van de classicale vergadering bevoegd te bepalen dat een ambtsdrager zich gedurende enige tijd geheel of gedeeltelijk heeft te onthouden van ambtswerkzaamheden. Het generale college volgt hierin appelland niet. Artikel 4 van de plaatselijke regeling bepaalt dat het CvK bestaat uit de kerkrentmeesters die lid zijn van de AK en uit de kerkrentmeesters die daartoe op gezamenlijke voordracht van de wijkraden van kerkrentmeesters zijn benoemd door de AK. Het CvK kiest een moderamen en wijst daarbij een voorzitter aan. Besluit d komt erop neer dat appelland op voordracht van het CvK door de AK is ontheven van de functie van voorzitter van het CvK, maar niet van zijn ambt. Het belet hem niet zijn ambtswerk onverkort te verrichten.
- 3.10 Het voorzitterschap van het CvK van de PG is een verantwoordelijke functie die grote deskundigheid vereist en waarbij aanzienlijke belangen op het spel staan. Indien deze functie niet naar behoren wordt uitgeoefend, kan dat voor de PG zeer schadelijk zijn, zoals appelland terecht opmerkt. Voor de uitoefening van een dergelijke functie is naar het oordeel van het generale college voldoende draagvlak in het CvK en de AK onmisbaar. Bij ontbreken van dat draagvlak is onwaarschijnlijk dat het voorzitterschap met voldoende gezag en voortvarendheid kan worden vervuld in het belang van de PG. Uit de overgelegde stukken en uit wat bij de mondelinge behandeling is aangevoerd, trekt het generale college de conclusie dat in (het moderamen van) het CvK al enige tijd spanningen en verschillen van inzicht bestonden, waarbij appelland persoonlijk betrokken was. Besluit a is genomen met een krappe meerderheid en – als de bezwaren van appelland zouden worden gevolgd – staakten de stemmen. Besluit d is genomen met zeer ruime meerderheid. Hieruit volgt dat appelland kennelijk onvoldoende draagvlak had in het CvK en de AK. Ook in wat overigens is aangevoerd, vindt het generale college onvoldoende grond voor het oordeel dat het CvK en de AK bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet tot besluit a respectievelijk besluit d hadden kunnen komen.
- 3.11 Voordat de besluiten a en d werden genomen had appelland voldoende gelegenheid zijn standpunt naar voren te brengen. Dat standpunt is ook voldoende meegewogen in de besluitvorming. Hoewel het de voorkeur had verdiend eerder en meer dan het geval is geweest te proberen de spanningen en conflicten in het dagelijks bestuur van het CvK op te lossen door gesprekken en bemiddeling, ligt hierin niet een zodanige tekortkoming dat de bestreden besluitvorming als onzorgvuldig kan worden aangemerkt. Voor het oordeel dat het CvK en de AK bij het nemen van besluit a respectievelijk besluit d niet de vereiste zorgvuldigheid in acht hebben genomen, bestaat dan ook onvoldoende grond.
- 3.12 Dat het CvK en de AK hun bevoegdheden tot het nemen van besluit a dan wel besluit d zouden hebben gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze zijn verleend, is noch voldoende gemotiveerd gesteld, noch gebleken.

- 3.13 Op grond van het voorgaande zal het generale college doen wat het regionale college had behoren te doen, en de bezwaren van appellant tegen de besluiten a en d ongegrond verklaren.
- 3.14 Bij mondelinge behandeling heeft verzoeker ingetrokken het bezwaar dat besluit c niet met meerderheid van geldige stemmen zou zijn genomen.
- 3.15 Het regionale college heeft de overige bezwaren van appellant tegen de besluiten c en f ongegrond geoordeeld op grond van de volgende overwegingen. De argumenten van appellant zijn voldoende gehoord, maar niet overgenomen door het CvK en de AK. Appellant weerlegt niet dat de wijkgemeente [A.-J.] uitvoerig is geraadpleegd en betrokken geweest bij de ontwikkeling van het beleid. Ordinantie 11-8-3 bepaalt dat voor de daar genoemde rechtshandelingen voorafgaande toestemming nodig is van het regionale college voor de behandeling van beheerszaken (hierna: het RCBB). Het besluit tot renovatie en nieuwbouw bij [A.] is enkele jaren geleden genomen. Blijkens de bewoordingen van besluit f is ervan uitgegaan dat dit de ontwikkeling is van een eerder genomen besluit. In de periode waarin appellant voorzitter was van het CvK en het besluit tot renovatie en nieuwbouw verder is uitgewerkt, is geen voorafgaande toestemming van het RCBB gevraagd. Kennelijk was die toen niet nodig. Appellant toont niet aan dat en waarom dit nu ineens wel nodig zou zijn. Mocht het bestreden besluit leiden tot rechtshandelingen waarvoor wel de toestemming van het RCBB nodig is, kan die alsnog worden gevraagd, aldus het regionale college.
- 3.16 In beroep vecht appellant uitsluitend de overwegingen van het regionale college (voldoende gemotiveerd) aan die erop neerkomen dat het bezwaar dat de vereiste toestemming van het RCBB ontbrak, ongegrond is. Het generale college overweegt dat - voor zover nu van belang - het CvK eerst na voorafgaande toestemming van het RCBB bevoegd is tot het aangaan van rechtshandelingen betreffende het op ingrijpende wijze verbouwen, uitbreiden of restaureren, verkopen of op andere wijze vervreemden, en afbreken van een kerkgebouw. De besluitvorming komt erop neer dat combinatieplan A als bedoeld in de notitie "[titel]" van 17 april 2013 wordt aanvaard. Onderdeel daarvan is dat het dagelijks bestuur van het CvK wordt gemachtigd een en ander uit te werken en de nodige rechtshandelingen te verrichten. Niet concreet omschreven is waaruit die nodige rechtshandelingen bestaan. Blijkens de notitie gaat het om renovatie van (een gedeelte van) [A.] en om de nieuwbouw van 12 woningen. Met het besluit tot aanvaarding van combinatieplan A is niet al besloten tot het aangaan van rechtshandelingen ter uitvoering daarvan. Daartoe is het CvK slechts gemachtigd. Het bezwaar dat ten onrechte de voorafgaande toestemming van het RCBB ontbrak, is dan ook ongegrond.
- 3.17 Hetgeen overigens is aangevoerd brengt het generale college niet tot een ander oordeel.

4. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep van appellant tegen de uitspraak van het regionale college gegrond, voor zover daarbij appellant niet ontvankelijk is verklaard in zijn bezwaren tegen de besluiten a en d;
- vernietigt de uitspraak van het regionale college voor zover daarbij appellant niet ontvankelijk is verklaard in zijn bezwaren tegen de besluiten a en d en, opnieuw rechtdoende, verklaart de bezwaren van appellant tegen die besluiten ongegrond;
- verklaart het beroep voor het overige ongegrond;
 - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 23 oktober 2014

door mr Th.C. van Sloten (voorzitter), mr C. Kool (secretaris), mw mr J.C. Nouwt, mr ing. M. Mouthaan, ds H.J.J. Radstake, ds R.H. de Knijff, de heer J.B.W. van Vark RA.

